

REFERAT Klima-, Natur- og Miljøudvalget - 2022-2025 d. 01-12-2025

Mødedato Mandag d. 01. december 2025 kl. 14:30

Mødested Mødelokale 1, Kirketorvet 1

Indholdsfortegnelse

Tema: Sund Vejle Fjord.....	3
Ændring af brugerbetalingsbekendtgørelsen pr. 1. januar 2026.....	4
Anmodning om godkendelse af TVIS strategiske retning for perioden 2025 til 2045.....	6
Henvendelse fra TVIS vedr. tilpasning af eksisterende låneramme.....	8
Nedlæggelse af Vejle Klimaselskab ApS.....	10
Nominering af projekter til KL's klimapris 2026.....	12
Klimapulje - Workshops om klimabevidsthed i Kultur- & Sundhedsforvaltningen.....	14
Stormflodsbeskyttelse – status.....	16
Årsstatus for klimahandling 2025.....	19
Grøn Trepert - Orientering om Vejle Kommunes omlægningsplan.....	24
Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Lokal Trepert Lillebælt - Jylland.....	34
Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord.....	39
Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Lokal Trepert Vadehavet.....	43
Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Lokal Trepert Randers Fjord.....	48
Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Lokal Trepert Horsens Fjord.....	53
Grøn Trepert - Strategi for sammenhængende natur og skov i Vejle Kommunes omlægningsplan for	57
Fokusområder for Natur og stipuljen 2026.....	60
Orientering vedrørende affaldsbeholdere i Vejle Midtby.....	62
Evaluerings af pilotprojekt med udvidede åbningstider på genbrugspladser.....	63
Afsluttende orientering om EU-projektet "Circular Economy Beyond Waste".....	64
Lukket: Beslutning om mulig udlejning af arealer på RCV.....	67
Lukket: Anlægsbevilling - Fremtidens genbrug i Vejle Kommune.....	68
Deltagelse i kommunale aktiviteter.....	69
Meddelelser.....	70
Digital godkendelse af beslutningsprotokol.....	71

Punkt 182: Tema: Sund Vejle Fjord

01.05.00-P20-19-24

Resumé

Formandsskabet har ønsket et temamøde for Sund Vejle Fjord på årets sidste udvalgmøde.

Der fremsættes forslag til rammer og indhold for mødet.

Sagsfremstilling

Tema møde Sund Vejle Fjord

De første marine naturgenopretningsindsatser i regi af Sund Vejle Fjord blev igangsat i 2018, og projektet har siden udviklet sig til Danmarks største marine naturgenopretningsprojekt.

Temamødet giver et overblik over projektets mange, flotte resultater på både den videnskabelige og forvaltningsmæssige front. Mødet kommer også omkring de igangværende og fremtidige indsatser i Vejle Fjord.

SDU har været en stærk, faglig samarbejdspartner gennem hele projektet. Derfor kommer Rune Steinfurth, forsker og adjunkt fra SDU, og holder oplæg omkring projektets videnskabelige resultater. Mogens Flindt, Professor ved SDU, vil også være til stede ved mødet.

Program

- Året der gik og igangværende/fremtidige aktiviteter v/ Klaus Balleby
- Præsentation af projektets vigtigste videnskabelige resultater, v/ Rune Steinfurth, SDU
- Præsentation af Mærk Fjorden - projektets kommunikations indsats, v/ Mette Højby

Temamødet varer 45 min.

Klima og resiliensvurdering

Sund Vejle Fjord projektets marine indsatser er med til at gøre Vejle Fjord mere resilient og øge biodiversiteten på sigt.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 183: Ændring af brugerbetalingsbekendtgørelsen pr. 1. januar 2026

09.00.00-G01-6-25

Resumé

Miljøstyrelsen har den 6. oktober 2025 sendt et udkast til en ny brugerbetalingsbekendtgørelse i høring. Bekendtgørelsen forventes at træde i kraft pr. 1. januar 2026.

Sagen omhandler, at det fremover er kommunerne der fastsætter takst for miljøtilsyn. Forvaltningen anbefaler, at miljøtilsynstaksten følger taksten for affaldstilsyn, da omkostningerne der skal finansieres er ens og fordi affaldstilsyn føres ifm. miljøtilsyn, men pt. til 2 forskellige timepriser.

Sagsfremstilling

Brugerbetalingsbekendtgørelsen BEK nr. 1475 af 12. december 2017 omhandler brugerbetaling for tilsyn og godkendelser efter Husdyrbrugloven og Miljøbeskyttelsesloven. Bekendtgørelsen fastsætter timetaksten for miljøtilsyn og godkendelser på virksomheder og landbrug. Timetaksten reguleres årligt og har i 2025 været fastsat til 487,25 kr.

Bekendtgørelsen ændrer tidligere praksis, hvor Miljøstyrelsen centralt fastsatte timetaksten, svarende til ca. 57% af omkostningen. I stedet lægges op til en fuldt brugerfinansieret løsning, hvor kommunerne selv fastsætter taksten. Miljøstyrelsen opfordrer også kommunerne til, at taksten harmoniseres ift. affaldstilsyn, da der ligesom på affaldstilsyn forventes regulering i DUT-midler ved indføring af fuld brugerbetaling.

Der kan ikke dispenseres fra reglerne i bekendtgørelsen, så brugerbetaling kan undlades, og der ændres ikke på, hvilke aktiviteter der skal opkræves brugerbetaling for, og hvilke aktiviteter der fortsat er undtaget for brugerbetaling.

Den nye brugerbetalingsbekendtgørelse har til formål at skabe bedre balance mellem udgifter og indtægter. Timetaksten skal tilstræbe fuld dækning af myndighedens direkte, og indirekte omkostninger. Det betyder, at timetaksten også skal dække myndighedens omkostninger til overhead, som udgør udgifter til personale, ledelse, økonomistyring, HR-funktioner, husleje, IT-udgifter og drift af biler. Taksten må ikke fastsættes skønsmæssigt men skal afspejle de faktiske omkostninger og reguleres årligt.

Forvaltningen har i 2024 beregnet en affaldstilsynstakst, der skal dække udgifterne til de styrkede affaldstilsyn som trådte i kraft pr. 1. januar 2025. Affaldstilsynstaksten er i 2025 fastsat til 850 kr. pr. time, og skal reguleres årligt og balancere ift. faktiske udgifter.

De styrkede affaldstilsyn omhandler affaldstilsyn som foretages ifm. eksisterende miljøtilsyn samt ca. 100 nye puljetilsyn på virksomheder som Vejle Kommune ikke i forvejen fører tilsyn med. Grundet, at opgaven med de styrkede affaldstilsyn er opstartet i 2025, og Miljøstyrelsen først i starten af november 2025 har sendt de sidste puljetilsyn ud, har en genberegning af faktiske udgifter endnu ikke været mulig. Den nuværende affaldstilsynstakst fremskrives derfor til 2026 og taksten genberegnes i stedet i 2026 forud for politisk godkendelse af takstbladet for 2027.

Forvaltningen indstiller, at miljøtilsynstaksten fastsættes til at følge affaldstilsynstaksten, således at taksten i 2026 udgør 870 kr. pr. time.

Økonomi

Ændringen i brugerbetalingsbekendtgørelsen betyder, at miljøtilsyn og godkendelsesarbejde fremover er 100% gebyrfinansieret. Taksten skal afspejle de faktiske udgifter og genberegnes og offentliggøres årligt.

Klima og resiliensvurdering

Miljøtilsynets formål er at beskytte klima og miljø mod negative påvirkninger fra virksomheder og landbrug. Gennem tilsynsarbejdet reguleres miljøpåvirkningen og der arbejdes forebyggende mod forurening.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles i Økonomiudvalget og Byrådet

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at timetaksten på 870 kr. pr. time i 2026 godkendes.

Beslutning

Anbefalet.

Punkt 184: Anmodning om godkendelse af TVIS strategiske retning for perioden 2025 til 2045

00.22.00-G01-1-25

Resumé

TVIS (Trekantområdets Varme Transmissionsselskab I/S) har på baggrund af en enslydende skriftlig henvendelse, anmodet ejerkommunerne Fredericia, Middelfart, Vejle og Kolding om godkendelse af selskabets strategiske retning fra 2025 til 2045 i henhold til vedtægternes § 8.2.

Sagsfremstilling

TVIS (Trekantområdets Varme Transmissionsselskab I/S) har på baggrund af en enslydende skriftlig henvendelse, anmodet ejerkommunerne Fredericia, Middelfart, Vejle og Kolding om godkendelse af selskabets strategiske retning fra 2025 til 2045 i henhold til vedtægternes § 8.2.

TVIS' bestyrelse iværksatte i januar 2024 en strategiproces for perioden 2025 – 2045, hvorunder der blev foretaget en analyse af forskellige scenarier for den fremtidige varmeforsyning. I forbindelse med bestyrelses strategiarbejde, blev der taget udgangspunkt i de fire overordnede parametre i ejerstrategien for TVIS:

- Økonomi og Konkurrencedygtighed
- Miljø og bæredygtighed
- Forsyningssikkerhed
- Social ansvarlighed

Strategiarbejdet har endvidere taget afsæt i den nugældende varmeplan for TVIS, nuværende aftaleforhold, prisfremskrivinger, eksisterende lovregulering og en fortsættelse af varmeaftag med de nuværende leverandører af overskudsvarme. Det betyder blandt andet, at de nuværende aftaleforhold med både Ørsted og Energnist, der løber frem til og med 2037 ikke opgives.

I forbindelse med strategiarbejdet, blev der analyseret nærmere på 4 forskellige scenarier:

1. Fortsættelse af aftalen med Ørsted, kombineret med flere nye overskudsvarmeproducenter
2. Forlængelse af aftalen med Ørsted, implementering af CO₂ fangst, samt flere nye overskudsvarmeproducenter
3. Etablering af varmepumper, elkedler, akkumuleringstanke, en mindre biomassekedel og flere nye overskudsvarmeproducenter
4. Etablering af varmepumper, elkedler, akkumuleringstanke og flere nye overskudsvarmeproducenter.

Medio august meddelte Ørsted, at de alligevel ikke ønsker at arbejde videre med CO₂ fangst på Skærbækværket, hvorfor den strategiske retning nr. 2 blev uaktuel.

På baggrund af analyserne har TVIS bestyrelse konkluderet, at kombinationen af overskudsvarme, varmelagre og investeringer i el-baseret varmeproduktion vil betyde at TVIS på lang sigt vil være konkurrencedygtigt, samtidig med at varmeproduktionen fortsat vil være bæredygtig.

TVIS indstiller derfor til ejerkommunerne, at scenarie 4 godkendes som den Strategiske retning for TVIS for perioden 2025 – 2045, således at varmeproduktionen baseres på el og overskudsvarme.

Klima og resiliensvurdering

TVIS har igennem årtier bidraget til grøn og billig fjernvarme til forbrugerne i Trekantområdet ved at transportere bl.a. overskudsvarme fra industrien til lokale fjernvarmeverker, der sælger til slutkunderne. De senere år har en del af varmen været fra certificeret bæredygtig biomasse på Skærbækværket. TVIS' strategiudspil bidrager til at sikre, at der også de næste årtier er fokus på bæredygtighed og lave priser, til gavn for klima og resiliens.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles af Økonomiudvalget og Byrådet.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at TVIS strategiske retning for perioden 2025-2045 godkendes.

Beslutning

Anbefalet.

Bilag

Ejer Kommune. Sagsfremstilling vedr. TVIS' strategiskeretning 2025-2045

Punkt 185: Henvendelse fra TVIS vedr. tilpasning af eksisterende låneramme

13.03.00-P00-2-25

Resumé

TVIS har henvendt sig til Vejle Kommune og søger om tilpasning af allerede godkendt og eksisterende låneramme. Denne blev godkendt af Vejle Byråd den 21. november 2022.

Sagsfremstilling

I 2022 godkendte TVIS' ejerkommuner, at TVIS kunne optage lån på op til 534 mio. kr., med det overordnede formål at medvirke til udfasningen af gas i Trekantområdet, udnytte overskudsvarme og forbedre forsyningssikkerheden.

Siden 2022 er en række af de planlagte projekter blevet gennemført, andre er blevet annulleret grundet manglende tilslutning (gaskonverteringsprojekter) og nye overskudsvarmeprojekter er blevet mulige. TVIS anmoder derfor ejerkommunerne om godkendelse af tilpasning af eksisterende belåning.

Den eksisterende låneramme fra 2022 er på i alt 534 mi. kr. og den eksisterende låneramme fastholdes, dog forlænges muligheden for låneoptaget med Kommunekredit til 31. december 2029.

På nuværende tidspunkt er der realiseret/disponeret projekter for i alt 194 mio. kr. Der er udgået projekter med en anlægssum på i alt 175. mio. kr. TVIS anmoder derfor om, at de 175 mio. kr. der var afsat til de udgåede projekter anvendes på nye projekter, hvilket primært er akkumuleringstanke kombineret med elkedler samt udnyttelse af overskudsvarme fra industri. De gamle samt nye projekter er modnet til et niveau hvor de teknisk og økonomisk kan gennemføres.

TVIS' bestyrelse har på sit møde den 10. oktober 2025 godkendt justeringen af lånerammen og nedenstående anmodning om justering af låneramme til ejerkommunerne.

På baggrund af dette sender TVIS nedenstående anmodning til ejerkommunerne som, om muligt, bedes behandlet inden udgangen af 2025:

Anmodning til ejerkommunerne

På baggrund af TVIS' anmodning, godkender ejerkommunerne, at TVIS kan justere lånerammen og dermed finansiere nævnte projekter med det formål at udfase anvendelsen af fossile brændstoffer, udnytter overskudsvarme og forbedrer forsyningssikkerheden i Trekantområdet.

Klima og resiliensvurdering

Udfasning af naturgas fra både kollektiv og privat varmforsyning til fordel for grønne varmekilder er et væsentligt punkt i kommunens klimaplan. Denne sag understøtter dette ved at give TVIS mulighed for at investere i grønne erstatninger for gas.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles i Økonomiudvalget og Byrådet.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at anbefaler overfor Økonomiudvalget og Byrådet, at TVIS kan justere eksisterende låneramme og dermed finansiere de nævnte projekter.

Beslutning

Anbefalet.

Bilag

Vejle Kommune.TVIS låneanmodning 2022

Justering af låneramme fra 2022. udsendt

Punkt 186: Nedlæggelse af Vejle Klimaselskab ApS

13.01.08-G00-1-25

Resumé

Byrådet besluttede i januar 2024 at oprette selskabet Vejle Kommunes Klimaselskab ApS. Årsagen var et krav fra staten om, at solceller på kommunale bygninger skulle håndteres gennem et kommunalt solcelleselskab. Dette krav er med finanslovsaftalen frafaldet, og ny lovgivning er i proces med forventet ikrafttræden 1. maj 2026. For at reducere udgifter til revision mv. indstilles det, at selskabet nedlægges hurtigst muligt, og at solceller på kommunale bygninger fremadrettet håndteres af bygningsejere med teknisk rådgivning fra Teknik & Miljø.

Sagsfremstilling

Kommunerne skal - indtil videre - håndtere solceller på kommunale bygninger gennem et selvstændigt solcelleselskab, der kan producere og sælge elektricitet. Kommunerne har bredt set opfattet dette som et bureaukratisk benspænd for at integrere solceller. For at kunne opsætte solceller på bygninger har Byrådet derfor i 2024 oprettet selskabet Vejle Kommunes Klimaselskab ApS. Vedtægerne for selskabet er vedlagt som bilag. Der har ikke siden oprettelse været aktivitet i selskabet, da der ikke er opsat solceller på kommunale tage i perioden.

Med *Aftale om udbygningen af sol og vind på land 2025* har regeringen, SF, De konservative, Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet aftalt, at dette krav om selskabsudskillelse bortfalder, og et lovforslag har været i høring med frist 28. november. Lovforslaget er vedlagt som bilag. Loven forventes godkendt med ikrafttræden 1. maj 2026.

Det vil dermed blive lettere for kommunale bygninger at opsætte solceller og batterianlæg- på lige fod med statslige og regionale bygninger. Lovændringen har været et stort ønske fra kommunerne i en årrække.

Når loven træder i kraft, fjernes kravet om selskabsudskillelse. Samtidig fjernes regler om modregning i bloktilskud ved evt. overskud fra solceller. Dette skyldes, at solceller forudsættes opsat for at dække eget forbrug og forbedre bygningsdrift (forbrug "bag måleren"), ikke for at sælge til markedet.

Det er forvaltningens forventning, at denne regelforenkling vil føre til flere solceller på kommunale bygninger.

Vejle Kommunes Klimaselskab ApS' berettigelse er dermed ophørt, hvorfor det indstilles at selskabet afvikles hurtigst muligt, og indenfor regnskabsåret 2025.

Direktøren for selskabet bemyndiges til at træffe relevante handlinger for at opnå afvikling.

Historik

Byrådet besluttede med sag 19, 17. januar 2024, at oprette Vejle Kommunes Klimaselskab ApS og indskød 40.000 kr. som selskabskapital - midlerne blev fundet i Klimapuljen.

Økonomi

Der er afsat 200.000 kr. fra Klimapuljen til at oprette selskabet. Midler er brugt til revision og udarbejdelse af vedtægter. Der er et restbeløb, der ikke er overført til selskabet. Når selskabet er lukket og alle regninger er opgjort, refunderes restbeløb til Klimapuljen. Forventningen er, at dette beløb vil ligge på ca. 134.000 kr.

Klima og resiliensvurdering

Lovændringen vil forventeligt føre til flere solceller på kommunale tage, om end afvikling af selskabet ikke i sig selv har en klima eller resiliensbetydning.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles af Økonomiudvalget samt Byrådet.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at Vejle Kommunes Klimaselskab ApS afvikles snarest muligt, og
at forvaltningen bemyndiges til at foretage relevante handlinger for at opnå dette.

Beslutning

Anbefalet.

Bilag

Vedtægter for Vejle Kommunes Klimaselskab ApS

Punkt 187: Nominering af projekter til KL's klimapris 2026

01.30.00-A00-1-25

Resumé

KL uddeler for femte år i træk KL's Klimapris. KL's Klimapris 2026 uddeles i forbindelse med KL's Klima & Miljø Topmøde d. 16. og 17. april 2026.

Der er deadline for indstilling af projekter den 16. januar 2026. Udvalget skal beslutte, om Vejle Kommune skal indstille projekter.

Sagsfremstilling

KL's Klimapris hylder kommunale indsatser, som er lykkedes i den grønne omstilling til inspiration for andre. Der lægges vægt på, at vinderen af KL's Klimapris er en indsats der, både har effekt og spredningspotentiale, kan give læring til andre kommuner, er nytænkende og innovativ og er lykkedes med at skabe lokal opbakning, forankring og følgeskab.

I løbet af årene har Vejle Kommune indstillet en række projekter til KL's klimapris:

2022

- Økolariet
- Ressource Center Vejle - en bæredygtig genbrugsstation
- Klimaprojekt Østbyen
- Power to X samarbejdet i Trekantområdet

2023

- Diget i Høll
- Klimalandsby Vandel
- Fagudvalgenes 10 Klimahandlingsplaner
- Vandtilbageholdelse i Fløjstrup Bæk

2024

- Ressource Center Vejle - en bæredygtig genbrugsstation
- Danmarks første Miyawaki-skov i Jelling
- Vandtilbageholdelse ved Fløjstrup bæk
- Klimaprojekt Østbyen
- Green Team

2025

- Projekt Sund Vejle Fjord
- Vork Naturland – samarbejdsprojekt i den grønne treparts ånd
- Klimalandsby Vandel - borgerdrevet klimaindsats

Projekter fra Vejle Kommune har været blandt de tre finalister til KL's klimapris både i 2024 og 2025 med henholdsvis RCV og Green Team i 2024 og med Klimalandsby Vandel i 2025. Prisen er dog gået til andre kommuner.

Forvaltningen foreslår i 2026 at indstille solcelleanlægget ved Håstrup-Viuf som et eksempel på godt samarbejde med udvikleren på tværs af Kolding og Vejle kommuner og med stor inddragelse af to lokalsamfund og Danmarks Naturfredningsforening. Indstillingen kan evt. laves i samarbejde med Kolding Kommune.

Udvalget skal tage stilling til, om der skal indstilles klimaprojekter fra Vejle Kommune til KL's klimapris i 2026. Det er også muligt at genindstille projekter, der har været indstillet tidligere.

Klima og resiliensvurdering

KL's klimapris sætter fokus på indsatser, der løfter den grønne omstilling og som kan inspirere andre kommuner. Indstillingerne fra Vejle Kommune gennem årene viser den bredde der er i kommunens klimaindsatser f.eks. i forbindelse

med vandhåndtering, borgerinddragelse og tværgående samarbejde.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles i Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at udvalget beslutter, om og hvilke projekter der skal indstilles til KL's Klimapris 2026.

Beslutning

Udvalget ønsker at Projekt Sund Vejle Fjord indstilles.

Punkt 188: Klimapulje - Workshops om klimabevidsthed i Kultur- & Sundhedsforvaltningen

01.30.00-P20-8-25

Resumé

Kultur- & Sundhedsforvaltningen i Vejle Kommune ønsker at styrke den grønne omstilling internt i organisationen gennem en række workshops om klimabevidsthed for medarbejdere. Formålet er at forankre klimadagsordenen hos medarbejderne og skabe et fælles sprog og en fælles retning for klimaarbejdet på tværs af forvaltningens mange funktioner. Workshopforløbet tager afsæt i Vejle Kommunes klimahandlingsplan Grøn Kommune og skal understøtte medarbejdernes viden, refleksion og konkrete handlekompetencer i forhold til bæredygtighed i deres daglige arbejde. Kultur- & Sundhedsforvaltningen søger klimapuljen om 250.000 kr. til at afholde workshops i alle forvaltningens cheffområder.

Sagsfremstilling

Kultur- & Sundhedsforvaltningen favner bredt – fra tandpleje og genoptræning til Borgerservice, Vejle Musikteater, VejleMuseerne og Vejle Bibliotekerne. Her findes både funktioner med fokus på daglig drift og service og andre med ansvar for udvikling, formidling og events. Fælles for hele forvaltningen er, at der i hverdagen træffes beslutninger og løses opgaver, som har betydning for klimaafttrykket.

Med afsæt i indsatserne i Vejle Kommunes klimahandlingsplan Grøn Kommune ønsker forvaltningen at forankre klimadagsordenen hos medarbejderne ved at afholde klimabevidsthedsworkshops for flest mulige medarbejdere. Formålet er at styrke medarbejdernes generelle viden og bevidsthed om klimaudfordringer og bæredygtighed, samtidig med at der skabes refleksion over, hvordan klimahensyn kan integreres i de daglige opgaver og beslutninger. Workshoppen skal desuden give medarbejderne konkrete redskaber og inspiration til at handle klimabevidst i praksis.

Workshoppen bygges op omkring en fælles struktur, som sikrer sammenhæng og genkendelighed på tværs af organisationen, samtidig med at indholdet tilpasses den enkelte enheds virkelighed. Gennem dialog, cases og øvelser med udgangspunkt i medarbejdernes daglige opgaver skabes rum for refleksion og idéudvikling, hvor klimadagsordenen sættes i fokus. Det er et skridt mod at gøre klimaarbejdet nærværende og meningsfuldt for medarbejderne og samtidig sikre, at forvaltningen bidrager aktivt til Vejle Kommunes samlede grønne ambitioner.

Klimabevidsthedsworkshops skal afholdes i første halvår af 2026 og faciliteres af konsulentfirmaet ClimaActionHub. Workshops kan afholdes pr. afdeling eller som fælles workshop for flere afdelinger. Afhængigt af, hvor langt man lokalt er med klimaarbejdet, varer workshoppen enten en halv eller hel dag. Det forventes, at der afholdes omkring 8-10 workshops. Workshops er for alle medarbejdere og ledere – jo flere, jo bedre. Alle ledere, klimakoordinatorer, og en repræsentativ del af afdelingen skal deltage på en workshop. Det er for at sikre, at det bagefter kan leve videre i afdelingerne. Efter workshops vil der blive samlet en "one pager" fra dagen, som afdelingerne kan arbejde videre med.

Med denne ansøgning søger Kultur- & Sundhedsforvaltningen om midler til at realisere dette workshopforløb, som skal være med til at gøre Vejle Kommune til en endnu grønnere kommune. Der ansøges om midler, 250.000 kr. til afholdelse af konsulentudgifter i forbindelse med workshopforløbet og efterfølgende konsulentbistand til at arbejde lokalt med indsigterne fra workshoppen i det omfang der er behov for det.

Økonomi

Tillægsbevilling til Drift (i 1.000 kr.)		Budgetår	Konsekvenser i overslagsår		
Udvalg Bevillingsområde		2025	2026	2027	2028
Tillægsbevilling:					
ØU	Workshops om klimabevidsthed i Kultur & Sundhed		250		
Finansiering					
KNMU	Klimapulje - sted 015.175		-250		
Tillægsbevilling netto i alt		0	0	0	0
Kassen (- = forbrug)		0	0	0	0

Opsummering af bevillingsmæssige konsekvenser

Sagen medfører at der bevilges 0,250 mio. kr. til workshops om klimabevidsthed i Kultur & Sundhedsforvaltningen. Budgettet flyttes i forbindelse med overførselssagen. Der resterer 2 mio. kr. i Klimapuljen på drift i 2025 før mødet.

Klima og resiliensvurdering

Det er et mål i både Vejle Kommunes klimaplan og i klimahandlingsplanen for Vejle Kommune som virksomhed – Grøn Kommune, at klima og bæredygtighed er integreret i hverdagen i alle Vejle Kommunes institutioner og administrationsenheder. Initiativet, der søges finansieret via denne ansøgning, er et skridt på vejen til at opnå klimabevidsthed i Kultur- & Sundhedsforvaltningen.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at der bevilliges midler 250.000 fra klimapuljen til klimabevidsthedsforløb i Kultur- & Sundhedsforvaltningen.

Beslutning

Udvalget ønskede ikke at projektet støttes.

Punkt 189: Stormflodsbeskyttelse – status

01.24.00-I02-1-23

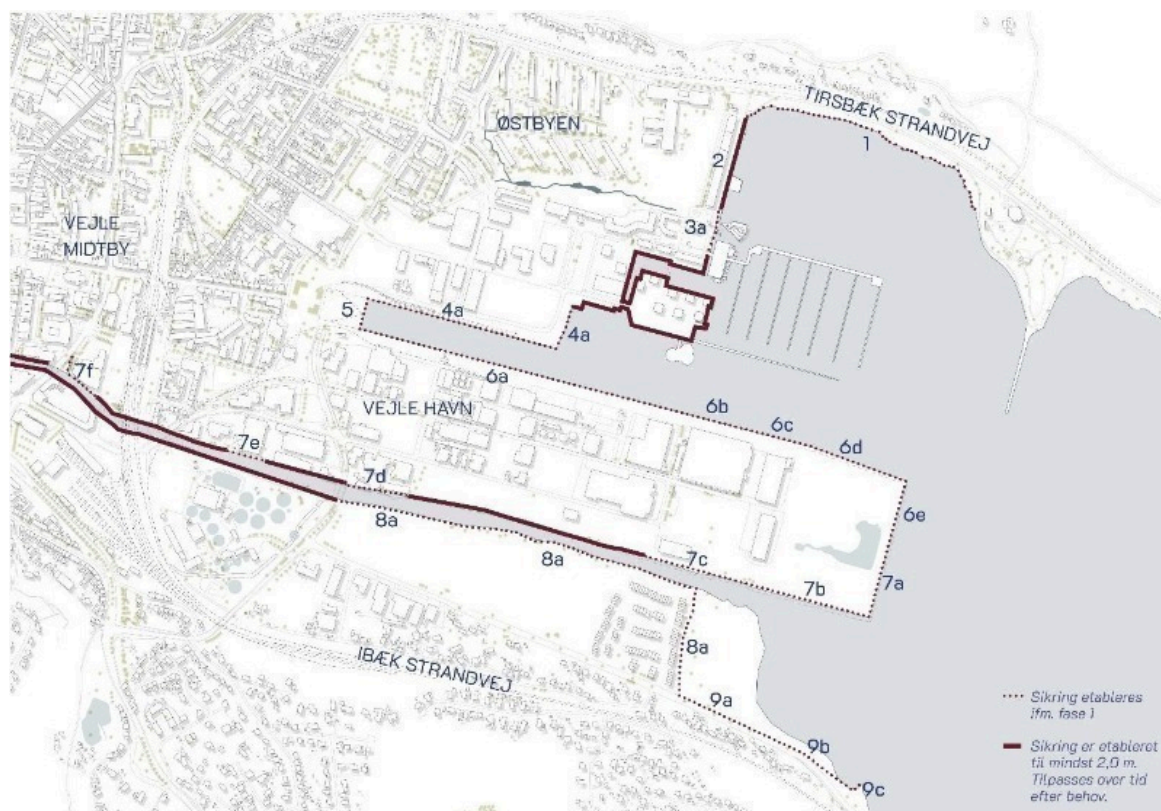
Resumé

Der gives en status på aktiviteter og næste skridt ift. stormflodsbeskyttelse af Vejle by og havn i forbindelse med kommunalt fællesprojekt og statslig forundersøgelse. Der gives desuden en opsamling på drøftelser i Referencegruppen for klima.

Sagsfremstilling

Kommunalt fællesprojekt

Byrådet har 19. juni 2024 besluttet at igangsætte og fremme kommunalt fællesprojekt om stormflodsbeskyttelse af Vejle by og havn jf. fase 1 i stormflodsstrategien. Der skal etableres en sammenhængende sikringslinje, der skal beskytte Vejle by og havn mod oversvømmelser op til minimum kote 2 meter over normal vandstand i fjorden. Projektet består af 9 delstrækninger. Delstrækning 1 er projektet Membranen langs Tirsbæk Strandvej, hvor der pt. er etableret et testprojekt og hvor byggeprogram er færdigt. Delstrækning 6 og 7 ligger på havnens arealer og varetages af Vejle Erhvervshavn. De øvrige delstrækninger skal varetages af Vejle Kommune. Delstrækning 4, som ligger langs Nordkajen skal varetages i forbindelse med udviklingen af Nordkajen til universitetsområde til SDU.

Oversigtskort -

Sammenhængende sikringslinje - delstrækninger

Der er i forbindelse med ansøgning til statens kystpulje udarbejdet et dispositionsforslag, der beskriver mulige løsninger langs hele sikringslinjen. Med udgangspunkt i dispositionsforslaget skal laves en række supplerende undersøgelser og udarbejdes et konkret projektforslag i 2026.

I forbindelse med det konkrete projektforslag skal det vurderes, om der skal laves en miljøvurdering. Dette vil ligeledes ske i løbet af 2026. En miljøvurdering skal sendes i offentlig høring.

De samlede omkostninger til projektering og anlæg af en sammenhængende stormflodsbeskyttelse af Vejle by og havn jf. fase 1 i stormflodsstrategien er estimeret til at koste 77,6 mio. kr. ekskl. moms. Fordelt med 51,7 mio. kr. til Vejle Kommune og 25,9 mio. kr. til Vejle Erhvervshavn. Vejle Kommunes andel er finansieret via en bevilling fra statens pulje til kystbeskyttelse på 12,6 mio. kr., via budgetforligene 2024-2027, 2025-2028 og 2026-2029 og via tilskud fra Realdania

for den del, der drejer sig om delstrækningen Membranen langs Tirsbæk Strandvej. Udgifter til en eventuel miljøvurdering er ikke indeholdt.

Udover anlægsudgifterne til selve stormflodsbeskyttelsen, er der estimeret udgifter på 7,6 mio. kr. til forundersøgelser, myndighedsbehandling, projektering, og udbud. I det samlede anlægsoverslag for projektet er desuden inkluderet ca. 6 mio. kr. til rekreative anlæg, dette beløb vil blive kvalificeret i forbindelse med projektering af de delstrækninger, hvor der kan arbejdes med yderligere rekreative og grønne tiltag. Herudover er der i budgettet til Membranprojektet medtaget økonomi til rekreative tiltag.

Statslig forundersøgelse

I forbindelse med oprettelse af en statslig accelerationspulje til kystbeskyttelse har Miljøministeriet i oktober 2025 udpeget fem kommuner – herunder Vejle – til at indgå i en statslig forundersøgelse for kystbeskyttelse i 2026. Formålet er at sikre statslig medfinansiering, faglig sparring og hurtigere fremdrift i planlægningen af stormflodsbeskyttelse. Den statslige forundersøgelse skal samtænkes med det nuværende arbejde i Vejle Kommune med konkret projektbeskrivelse af det kommunale fællesprojekt til stormflodsbeskyttelse af Vejle by og havn. Forundersøgelsen omfatter detaljeret gennemgang af kyststrækninger, risikovurdering, skitseprojekter, anlægsoverslag, samfundsøkonomi, miljøvurdering og udkast til bidragsfordeling. Ifølge Miljøministeriet skal der laves forundersøgelser på løsninger, der kan beskytte i et niveau der svarer til en 200-års hændelse i 2075. I forundersøgelsen lægges vægt på også at belyse naturbaserede tiltag. Udgifter til forundersøgelsen beløber sig til 2-5 mio. kr. og finansiering fordeles 50/50 mellem stat og kommune. Processen koordineres på teknikerniveau frem mod indgåelse af en politisk aftale mellem stat og kommune i første kvartal 2026.

Beskyttelsesniveau

Ifølge Miljøministeriet skal der laves forundersøgelser på løsninger, der kan beskytte i et niveau der svarer til en 200-års hændelse i 2075. Det forventes, at der i forbindelse med de statslige forundersøgelser kommer en beregning af, hvilken kote dette vil svare til i Vejle.

Ifølge fase 1 i stormflodsstrategien, skal Vejle by og havn beskyttes mod hændelser på op til 2 meter i 2025. Fase 2 skal, ifølge stormflodsstrategien, være gennemført i 2050 og beskytte mod hændelser på 2,5/3 meter. Det er besluttet, i forbindelse med vedtagelse af Vejle Kommunes klimaplan i august 2025, at man skal fastlægge den fremtidige beskyttelseskote på baggrund af nye kort fra Kystdirektoratet og i samspil med revision af kommunens risikostyringsplan i løbet af 2026-27. De risikovurderinger, der kommer frem i forbindelse med den statslige forundersøgelse i løbet af 2026 skal, sammen med Kystdirektoratets kort, danne grundlaget for Vejle byråds stillingtagen til en evt. fremrykning af stormflodsstrategiens fase 2 eller fastlæggelse af nyt beskyttelsesniveau.

Politisk styregruppe

I tilknytning til projektet Membranen er der oprettet en politisk styregruppe bestående af borgmester, formand for Klima-, Natur- og Miljøudvalget og formand for Teknisk Udvalg. Styregruppen har på møde i oktober 2025 besluttet at udvide styregruppens fokusområde til at være hele det kommunale fællesprojekt, for at sikre politisk og administrativ koordinering mellem alle involverede parter. Oplæg til kommissorium, medlemmer og organisering præsenteres for styregruppen på møde i december 2025. Vejle Spildevand og Vejle Erhvervshavn er vigtige parter i det samlede projekt og skal derfor indgå i organiseringen.

Referencegruppe

Referencegruppen for klima, som består af Klima-, Natur- og Miljøudvalget, Økonomiudvalget og øvrige gruppeformænd, har i 2025 haft drøftelser om stormflodsbeskyttelse. Gruppen var i august 2025 på studietur til Kolding for at se slusebyggeri. Gruppen har desuden mødtes den 22. september 2025, hvor fokus var på strategiske drøftelser om adaptiv strategi, sikringskoter og acceptniveau for oversvømmelser. Desuden blev drøftet finansieringsmodeller, herunder bidragsfordeling, og kommunens juridiske rammer med udgangspunkt i oplæg fra Schjødt Advokater. Finansieringsmodeller og juridiske rammer skal undersøges i det videre arbejde med at udvikle det konkrete projekt langs hele sikringslinjen.

Referencegruppen kan i forhold til arbejdet med at etablere en samlet sikringslinje langs Vejle by og havn agere som organ for bredere politiske drøftelse af de store liner.

Næste skridt

I løbet af 2026 kommer til at ske en række aktiviteter i arbejdet mod realisering af en samlet sikringslinje i 2029.

1. Udbud af byggeprogrammet for Membranen
2. Fastlæggelse af organisering, proces og fremdrift (første kvartal 2026)
3. Statslig forundersøgelse
 1. Udførelse af supplerende undersøgelser, f.eks. geoteknik og landopmåling
 2. Udarbejdelse af projektforslag
 3. Miljøvurdering eller screening
 4. Udkast til bidragsfordelingsprincipper
4. Beslutning om evt. fremrykning af stormflodsstrategiens faser og beskyttelsesniveau.
5. Borger- og interessentinddragelse

Klima og resiliensvurdering

Det kommunale fællesprojekt skal være med til at få realiseret fase 1 i stormflodsstrategien, så Vejle by og havn bliver robust og resilient over for fremtidens stigende vandstande og stormfloder. I fase 1 etableres en sikringslinje, der kan håndtere en vandstand i fjorden på 2 meter over normal vandstand. Ved etablering af sikringslinjen reduceres risikoen for oversvømmelser og værditab væsentligt i årene frem. Vejle by og havn vil som minimum blive sikret til det, der i år 2075 vil svare til ca. en 200-års hændelse.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- & Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 190: Årsstatus for klimahandling 2025

01.30.00-P20-16-23

Resumé

Der gives en årlig status på indsatserne relateret til kommunens klimaplan samt det nyeste klimaregnskab.

Der gives et overblik over klimaindsatserne samlet set i den nuværende byrådsperiode, samt et indblik i udvalgte indsatsområder i 2025.

Særlig fokus rettes mod indsatser i forhold til klimatilpasning og balanceret arealomlægning. Der gives desuden eksempler på indsatser i forhold til Grøn Kommune, Grøn Virksomhed og Grøn Borger.

Sagsfremstilling

DMI udgav i oktober rapporten 'Klimastatus 2025', som giver et samlet og opdateret billede af, hvordan klimaet ændrer sig, hvilke tendenser der kan iagttages, og hvordan blandt andet Danmark påvirkes. FN's årlige 'Emissions Gap Report 2025', som udkom i november, giver en klimastatus på globalt plan. I begge rapporter er der fokus på, at hastigheden af klimaforandringerne accelererer, blandt andet at den globale opvarmning går hurtigere og hurtigere.

For at imødegå den globale opvarmning skal der ske en reduktion i udledning af klimagasser på alle niveauer i samfundet, via internationale aftaler, nationale aftaler, kommunale planer og udviklingstilgange samt hos den enkelte borger og virksomhed.

Vejle Kommunes klimaplan og klimahandlingsplaner beskriver, hvad kommunen kan gøre i egen drift, hvad vi kan gøre via samarbejder, planlægning og myndighedsbehandling, og hvad vi kan gøre i samspil med borgere og virksomheder.

Vejle byråd har i 2025 vedtaget Klimaplan 2025-2050. Den nye klimaplan fastholder målet om 70% reduktion i udledningen af drivhusgasser i 2030 i forhold til 1990-niveau samt skærper målet om CO2 reduktion til at skulle ske allerede i 2045. Udviklingen i udledningen følges gennem et årligt klimaregnskab for kommunens geografiske område.

Denne årsstatus for 2025 er bygget op i to dele:

Overblik over klimaregnskab og klimaindsatser de seneste 4 år

- Klimaregnskab og manko
- Eksempler på indsatser

Årsstatus for klimahandlinger i 2025

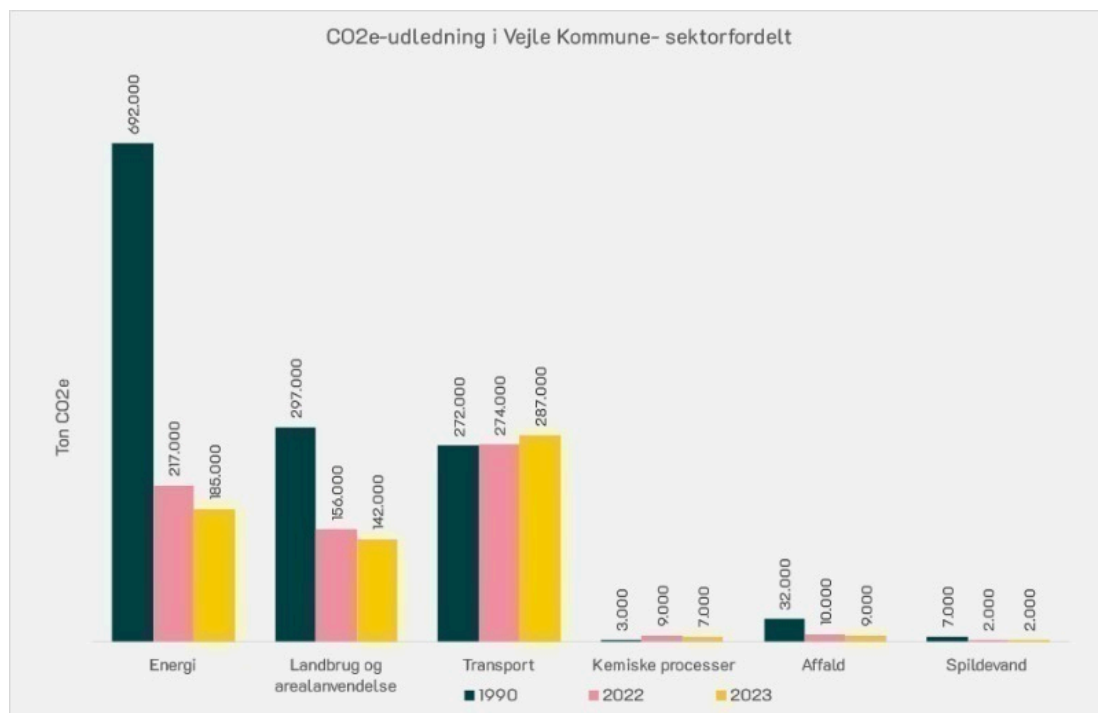
- Revideret klimaplan
- Klimatilpasning
- Balanceret arealanvendelse (Grøn Trepert)
- Eksempler på indsatser ift. Grøn Borger, Grøn Virksomhed og Grøn Kommune

Overblik over klimaregnskab og klimaindsatser de seneste 4 år

Klimaregnskab og manko - se også Bilag 1

Den geografiske udledning er faldet fra 735.000 tons CO2 (2021) til 632.000 tons CO2 (2023) i løbet af den første halvdel af Byrådets periode. Og mere forventes i den sidste halvdel, hvorfra vi endnu ikke har CO2-opgjort. Faldet på 14 % kan primært henføres til færre husdyr i kommunen, et skifte fra naturgas til grønnere energikilder og en øget egenproduktion af vedvarende energi samt generelt grønnere el i nettet.

Indenfor byggesektoren og transportsektoren er udledningerne vokset. Det seneste klimaregnskab, baseret på data fra 2023, viser, at Vejle Kommune har nået en reduktion på 51 %, hvor 2030-målsætningen er 70 % CO2e-reduktion i forhold til 1990. Frem mod 2030 skal der således reduceres med 241.000 tons CO2e.

Vejle byråd har med den seneste klimaplan vedtaget, at lokale solceller og vindmøller skal kunne dække 100 % af det lokale elforbrug. I 2025 forventes tallet at være på ca. 35 %. Byrådet har i nuværende periode godkendt tre store solcelleanlæg i Håstrup/Viuf, Ringive og Øster Starup. Hvis disse anlæg installeres og producerer som forventet, vil omkring 65 % af kommunens elforbrug være dækket. For at nå klimaplanens målsætninger, så skal der inden 2030 godkendes og etableres yderligere projekter med ca. 90 MW vindmøller og ca. 60 MW solceller.

Udledningerne fra transportsektoren er vokset på trods af, at andelen af elbiler i personbilparken er steget de seneste 4 år. I januar 2022 var andelen af elbiler 2,3 % af bilparken - den seneste opgørelse fra oktober 2025 viser, at andelen nu er 18,2 %.

Udledningen fra affald er i 2023 på 9.000 ton CO2e - det er mere end 70% lavere end i 1990. Det skyldes primært, at udledningen nationalt fra gamle lossepladsdeponier er reduceret, og Vejle Kommune får fordelt en andel heraf.

Målsætningen for skovrejsning er, at der i perioden 2020-2030 skal plantes 3000 hektar skov i Vejle Kommune. Alene i de første 10 måneder af 2025 er der givet tilladelse til at rejse 572 hektar ny skov. Siden 2020 er der i alt givet tilladelse til at rejse 1674 hektar ny skov i Vejle Kommune.

Eksempler på konkrete klimaindsatser i nuværende byrådsperiode

Mange af de klimahandlinger, der er sket i denne byrådsperiode, er beskrevet i publikationen Klimaindsatser i Vejle Kommune 2020-2024 – bilag 4.

- **Klimatilpasning:** Der er arbejdet med vandforsinkelse både i Vejle By og i oplandet. F.eks. er der ved Fløjstrup etableret et bassin, der kan tilbageholde 14.000 m3 vand., mens der i Vejle byer etableret Tommy Troelsens Park hvor en almindelig park med en boldbane er forandret til at være en multifunktionel aktivitetspark, hvor nedsænkede boldbaner kan forsinke vand ved store regnhændelser. Der bliver nu, i forbindelse med alle relevante lokalplaner, lavet vandhåndteringsplaner. Beredskabsplan for oversvømmelse er evalueret og opdateret efter hændelserne i 2024. Der er udarbejdet en ny pjece "Forbered dig på oversvømmelse", med forslag til, hvordan man kan beskytte sin ejendom. Vejle Kommunes hjemmeside er opdateret med råd og informationer i forhold til oversvømmelse og med syv film om, hvordan Vejle Kommune arbejder med at reducere risikoen for oversvømmelse.
- **Energi:** Der er vedtaget en fælles Strategisk Energiplan med Kolding, Middelfart og Fredericia. Der arbejdes med konkrete projekter for biogasanlæg og sol- og vindenergiparker. Vejle Kommunes varmeplan for 2022-2028 afdækker, hvor der er mulighed for fjernvarme, og i foråret 2025 er de sidste potentielle områder i varmeplanen blevet tilbudt fjernvarme. Vejle Kommune er en aktiv partner i det offentlige-private netværk Triangle Energy Alliance, der arbejder for at sikre PtX investeringer i trekantområdet.
- **Byggeri og byudvikling:** Ressourcecenter Vejle, der har nytænkning ift. både bygning og brug, åbnede i 2023. Anesminde i Jelling og Vejle Bibliotek bygges om med stort fokus på genanvendelse af materialer. I alle lokalplanprocesser udarbejdes en bæredygtighedsvurdering. I Kommuneplanen er der indarbejdet flere bæredygtige

initiativer, såsom at begrænse grundstørrelserne, sikre mere og bedre adgang til naturen samt skabe større incitament til at bygge mere kompakt.

- **Kost:** Der arbejdes med reduktion af madspild og CO₂-udledningen fra kosten, blandt andet via kurser for køkkenpersonale og via valg af fødevarer i kommunens kantiner og institutioner. Mere end 5000 børn får nu frokost og mellemmåltider dagligt, som er minimum 60% økologisk og følger klimakostråd fra Fødevestyrelsen, med stort fokus på bælgfrugter, mindre kød og minimalt madspild.

Årsstatus for klimahandlinger i 2025

Revideret klimaplan

Vejle Kommunes første klimaplan blev vedtaget i december 2020 og en revideret version blev vedtaget i Vejle Byråd den 27. august 2025 efter en otte ugers høringsfase. På baggrund af Aftale om Grønt Danmark (Grøn Trepert), hvor klima, kvælstoffjernelse og biodiversitet skal tænkes sammen, spiller synergier mellem klima, miljø og natur en større rolle i den nye plan. Borgere og virksomheders forbrug har en større plads i den nye klimaplan i form af to indsatsområder for henholdsvis Grøn Borger og Grøn Virksomhed. I den nye klimaplan er der desuden indført et nyt indsatsområde om byggeri.

Vejle Kommune havde i klimaplanen fra 2020 et mål om, at 65% forbruget af elektricitet skal være dækket gennem lokal sol og vind i 2030. I den reviderede klimaplan er målet 100% i 2030.

Klimatilpasning varetages stadig i kraft af den eksisterende klimatilpasningsplan fra 2023, samt risikostyringsplan og stormflodsstrategi.

Målene i Vejle Kommunes klimaplan udmøntes i klimahandlingsplaner. Disse opdateres og behandles politisk i 2026.

Klimatilpasning

Gennemførelse af fase 1 i stormflodsstrategien.

Kystdirektoratet har givet tilsagn om støtte på 12,6 mio. kr. til realisering af kommunalt fællesprojekt via Kystpuljen 2024. I budgetforliget for 2026-2029 er der afsat 13,6 mio. kr. til finansiering af en sammenhængende stormflodsbeskyttelse af Vejle by og havn til minimum en vandstand på 2 meter i fjorden. Der arbejdes videre med projektet og afklaring af beskyttelsesniveau og finansieringsmodel. Vejle er i forbindelse med statens accelerationspakke til kystsikring udvalgt til at indgå i et samarbejde med staten om igangsættelse af en forundersøgelse, som skal være med til at kvalificere projektet yderligere. Forundersøgelsen laves i 2026.

Der var indvielse d. 23. juni 2025 af testanlæg af Membranprojektet, som er en delstrækning af den sammenhængende stormflodsbeskyttelse. Der er opstillet plancher ved testanlægget, som beskriver projektet – i supplement til formidlingspavillon ved Bølgen. Byggeprogram for Membranprojektet er udarbejdet af Cowi og færdiggjort i efteråret 2025.

Forsinkelse af vand i oplandet til Grejs Å.

Der arbejdes videre med etablering af områder til forsinkelse, og der er igangsat beregninger i forhold til nødvendige kapaciteter for fremtidens klima. Der er, sammen med Vejle Spildevand og med udgangspunkt i blandt andet borgerinput, udarbejdet løsningskatalog med forslag til tiltag til reduktion af oversvømmelsesrisikoen fra Grejs Å-systemet. Løsningskataloget blev præsenteret på Byrådets temamøde 25. juni. Klima-, Natur- og Miljøudvalget vedtog fase 1 i løsningskataloget på møde den 12. august 2025.

Tiltag i byområder

I forbindelse med kommuneplanrevisionen er der sket opdatering af områder, som er i risiko for oversvømmelse jf. kortlægning som ligger til grund for klimatilpasningsplanen.

Der arbejdes med flere forskellige tiltag i Vejle midtby. På Boulevarden er klimatilpasning tænkt sammen med infrastruktur i forbindelse med en krydsombygning ved Vardevej. I Omløbsåen er der sket oprensning, etableret sandfang og foretaget udretning af sving i Byparken. Løsningskataloget med forslag til tiltag til reduktion af oversvømmelsesrisikoen fra Grejs Å-systemet indeholder også tiltag i byområder. Der er lavet et anlægsoverslag på forhøjelse af brinker på delstrækninger i Omløbsåen. Der arbejdes med et yderligere spor om tiltag i byen på længere sigt.

Balanceret arealanvendelse (Grøn Trepert)

Der skal leveres en omlægningsplan inden udgangen af 2025, som viser hvordan Vejle Kommune kan nå målene i den grønne trepart i forhold til kvælstofreduktion, udtagning af lavbundslande, skovrejsning og beskyttet natur. Vejle Kommune deltager aktivt i de lokale treparter for hhv. Ringkøbing Fjord og Lillebælt/Jylland- i sidstnævnte er Vejle Kommune formandskommune. Vi er passive medlemmer af de lokale treparter for Vadehavet, Randers og Horsens Fjord, som omfatter en mindre del af Vejle Kommunes areal. Omlægningsplanen for Vejle Kommune inkluderer ca. 9670 ha. omlægningsprojekter, hvoraf ca. 2000 ha. er igangværende projekter. Omlægningsplanen er udviklet i samarbejde mellem de lokale landbrugsorganisationer, Danmarks Naturfredningsforening i Vejle, Naturstyrelsen og Vejle Kommune. Alle de fem lokale treparter, som Vejle Kommune er en del af, har medio november 2025 opnået konsensus om deres omlægningsplan, og planerne er verificeret af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, hvilket betyder, at omlægningsplanerne er klar til principvedtagelse i Byrådet den 17.12.2025.

Eksempler på klimaindsatser i 2025

Der er på tværs af kommunen, med udgangspunkt i fagudvalgenes klimahandlingsplaner og Grøn Kommune – klimahandlingsplan for Vejle Kommune som virksomhed, igangsat en lang række handlinger. Status på alle handlinger samt på projekter, der er støttet af Klima-, Natur- og Miljøudvalgets klimapulje er beskrevet i sagens Bilag 2- Årsstatus for klimahandlinger 2025.

I sagens Bilag 3 gives et overblik over bevillinger fra Klima-, Natur- og Miljøudvalgets klimapulje.

Udvalgte indsatser er fremhævet nedenfor:

Grøn Borger:

Økologiet, RCV, afdelingen Anlæg & Infrastruktur, Klimasekretariatet, Grønt Forum m.fl. arbejder løbende med at udvikle og anvende interaktive formater, der ansporer Vejle Kommunes borgere til adfærdsmændringer ift. forbrug og transportvaner.

Der er, som følge af input fra borgersamling om klima i 2024 øget fokus på borgerrettet kommunikation om klima, der styrker både viden om- og motivation for grønnere vaner. Der arbejdes i mange formater og på mange platforme.

I 2025 er der bl.a. udviklet og gennemført første del af en klimaambassadøruddannelse for borgere, arbejdet med partnerskaber med lokalråd og oprettet dele- og bytteskabe flere steder.

Grøn Virksomhed:

Vejle Erhverv faciliterer erhvervsnetværk og partnerskaber med fokus på grøn omstilling – både via lokale symbiosenetværk med fokus på energi og i tværgående faglige netværk omkring f.eks. cirkulært byggeri, grøn turisme eller lokale fødevarer. 'Erhvervspolitik 2030' og tillægget 'Lokale Udviklingsspor' blev vedtaget af Vejle Byråd i maj 2025 og indeholder blandt andet fokus på bæredygtig vækst, grøn omstilling og vedvarende energi.

Grøn Kommune:

Der arbejdes med optimeret brug af m² og med optimeret energistyring i kommunens bygninger. I 2025 er udrullet to styringssystemer, der bidrager til styring af energi, vand og elforbrug i kommunens ejendomme. Der indarbejdes løbende grønne krav i udbudsprocesser og udvikling indenfor gældende kontrakter på indkøbsområdet. I 2025 er der implementeret et analyseværktøj, der beregner CO₂ udledning på kommunale indkøb. Det giver mulighed for både at følge udviklingen og er et redskab til prioritering af indkøb. Der skiftes løbende fra fossil til elbiler og elminibusser i Vejle Kommunes flåde af køretøjer på tværs af forvaltninger. Seneste status fra Rådhusets kantiner viser, at klimaaftrykket fra maden er reduceret med 43% i 3. kvartal 2025 i forhold til 1. kvartal 2024. IT-afdelingen arbejder målrettet med at levetidsforlænge pc'er.

Klima og resiliensvurdering

Det seneste klimaregnskab, der er baseret på tal fra 2023, viser, at CO₂ udledningen i Vejle Kommune er faldet med 51% siden 1990. Der skal fortsat være stort fokus på nedbringe udledningen af klimagasser, for at nå en reduktion på 70% allerede i 2030.

Faldet skyldes primært faktorer, der relaterer sig til energisektoren, men der er også behov for markante reduktioner i udledningerne fra både transport- og landbrugssektoren.

Reduktion i udledning af klimagasser skal ske på alle niveauer i samfundet, via internationale aftaler, nationale aftaler, kommunale planer og udviklingstilgange samt hos de enkelte borgere og virksomheder.

Ligeledes er det i håndteringen af fremtidens øgede vandmængder fra nedbør og stormfloder centralt, at indsatserne sker både kommunalt, i fællesskab i de berørte lokalsamfund og hos de enkelte grundejere.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles i Økonomiudvalget og Byrådet.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at Årsstatus for klimahandling 2025 tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Bilag 1 - Kommenteret klimaregnskab 2023

Bilag 2 - Årsstatus for klimahandling 2025 - samlet overblik

Bilag 3 - Status_KNMU_Klimapulje_2025_pr.18.11.2025

Bilag 4 - Klimaeksempler 2020-2024

Punkt 191: Grøn Trepert - Orientering om Vejle Kommunes omlægningsplan

01.18.00-P15-1-25

Resumé

Denne sag beskriver grundlaget for kommunalbestyrelsens principvedtagelse af omlægningsplanerne for de fem Lokale Treparter, som Vejle Kommune er en del af som led i "Aftale om et Grøn Danmark". Der redegøres for de Lokale Treparters rolle, omlægningsplanernes dynamiske karakter og principvedtagelsens betydning. Det forklares, hvordan Vejle Kommunes potentialekort over arealomlægningsprojekter er udviklet i samarbejde med lodsejere, lokale landbrugsorganisationer og Danmarks Naturfredningsforening i den "Kommunale Trepert, samt hvordan projekterne i potentialekortet bidrager til de Lokale Treparters omlægningsplaner og opgør Vejle Kommunes samlede bidrag til indfrielse af målsætningerne i den Grønne Trepert.

Sagsfremstilling

I denne sag fremlægges grundlaget for grundlaget for Byrådets principvedtagelse af omlægningsplanerne for de fem Lokale Treparter, som Vejle Kommune er en del af i regi af den Grønne Trepert. Det omfatter følgende:

1. Hvad er hhv. en Lokal Trepert og en omlægningsplan - og hvilke Lokale Treparter er Vejle Kommune med i?
2. Hvad betyder det, at omlægningsplanerne skal principvedtages i Byrådet?
3. Hvordan er Vejle Kommunes potentialekort med forslag til arealomlægningsprojekter udviklet?
4. Hvilke arealer indgår i Vejle Kommunes potentialekort og hvordan bidrager de til nationale målsætninger for Grøn Trepert?
5. Hvordan ser den videre proces i Grøn Trepert i Vejle Kommune?

Sagen beskriver således fælles fundamentet for de fem principvedtagelsessager (én for hver Lokal Trepert, som Vejle Kommune er en del af) som skal behandles i Klima-, Natur- og Miljøudvalget, Økonomiudvalget og Byrådet, udviklingsprocessen og resultatet: Potentialekortet, der viser Vejle Kommunes samlede bidrag til Grøn Trepert.

I selve principvedtagelsessagerne fremlægges den del af den enkelte Lokale Treperts omlægningsplan, som ligger indenfor Vejle Kommunes geografi.

1.Lokale treparter skal udarbejde omlægningsplaner

Folketingets "Aftale om et Grønt Danmark" og "Aftale om Implementering af et Grønt Danmark" mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL giver kommunerne ansvaret for den lokale organisering af 23 lokale treparter, der skal koordinere den lokale planlægning og implementering af omlægningsindsatsen. Hver Lokal Trepert skal planlægge, koordinere og gennemføre en omlægningsplan indenfor den enkelte treparts geografiske område. Den lokale trepart er et samarbejdsorgan, som skal drøfte, koordinere og tænke i helheder på tværs af kommunerne indenfor deres område.

Omlægningsplanerne skal vise vejen til målindfrielse af kvælstof og lavbundsindsatsen, og kommunen skal i omlægningsplanen arbejde for så vidt muligt, at identificere arealer, som har potentiale for at bidrage til beskyttet natur og hvor muligt også til strengt beskyttet natur. Omlægningsindsatsen omfatter en række forskellige virkemidler, fx udtagning af kulstofrige lavbundsgrunde, vådområder, små vådområder, minivådområder, skovrejsning, ekstensivering og andre arealbaserede omlægningsindsatser, herunder at bidrage til bedre vilkår for natur og biodiversitet.

Omlægningsplanerne er såkaldte potentialekort. De er dynamiske og vil ændre sig over de kommende år, efterhånden som det viser sig hvilke projekter, der kan realiseres i praksis. Potentialekortet forpligter IKKE lodsejerne til at omlægge eller afstå jord, men giver et samlet overblik over de fælles muligheder for at nå målene i den Grønne Trepert.

Vejle Kommune indgår i fem lokale treparter

Vejle Kommunes geografi indgår i fem lokale treparter (se figur 1), hvoraf Klima-, Natur- og Miljøudvalget har valgt at kommunen skal være aktive medlemmer i to lokale treparter (Lillebælt/Jylland og Ringkøbing Fjord) og passivt medlem i tre lokale treparter (Vadehavet, Horsens og Randers Fjord).

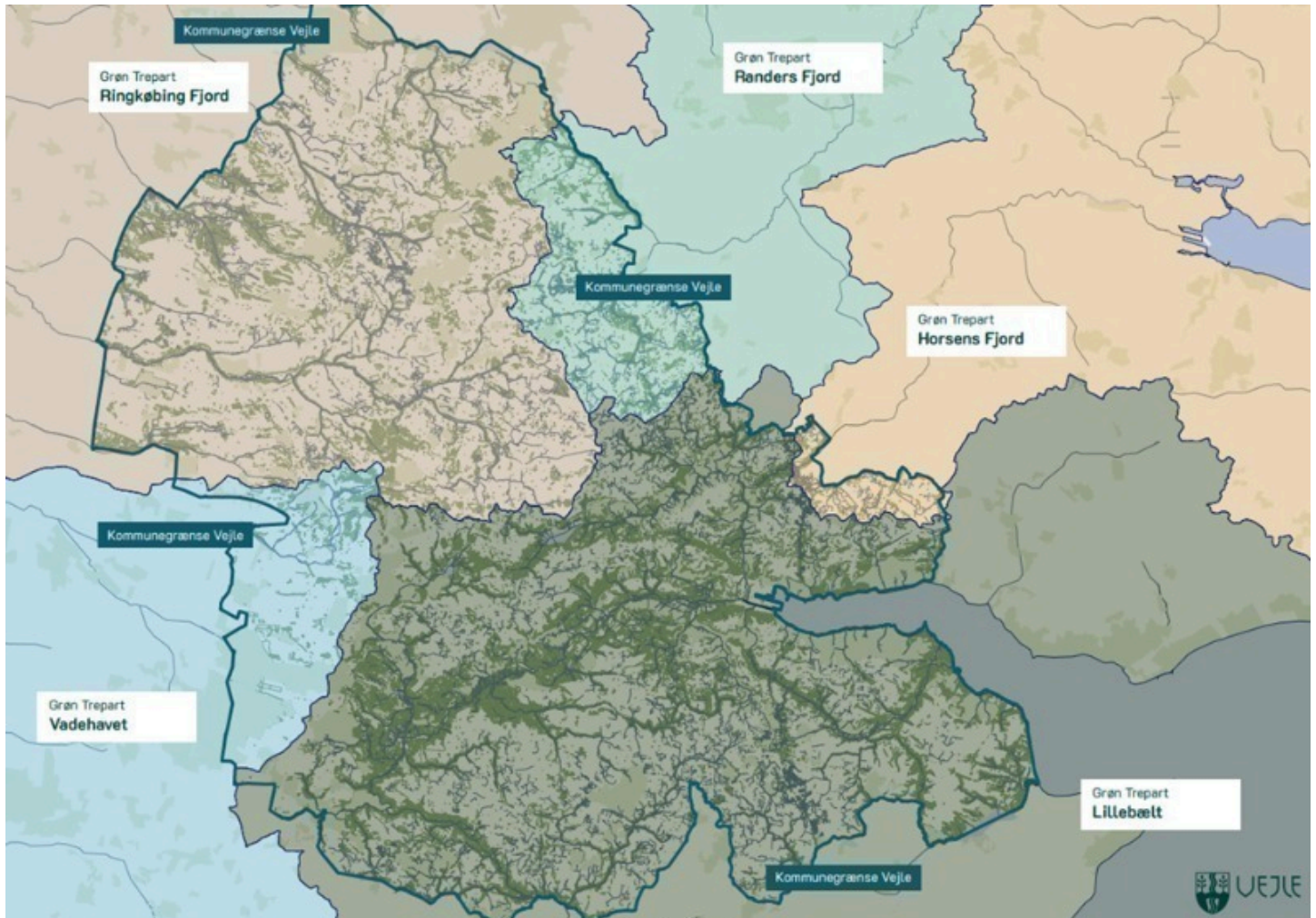
Hver lokal Trepert består af lokalpolitikere og evt. embedsmænd fra de kommuner, der ligger inden for trepartens geografiske område, repræsentanter fra lokale landbrugsorganisationer, Naturstyrelsen og Danmarks Naturfredningsforening.

Klima-, Natur- og Miljøudvalget har udpeget politiske repræsentanter til de treparter, hvor Vejle Kommune er aktive medlemmer og Teknik og Miljøforvaltningen har gennem hele forløbet deltaget aktivt i formulering af omlægningsplanen i

alle fem lokale treparter indenfor kommunens egen geografi. I den Lokale Trepert for Lillebælt/Jylland har Vejle Kommune været formands- og sekretariatskommune og dermed ledet processen.

Der er i efteråret 2025 opnået konsensus om omlægningsplanerne i alle de fem Lokale Treparter som Vejle Kommune er en del af, og alle omlægningsplaner er fagligt verificeret af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Dermed er de klar til principvedtagelse i kommunalbestyrelserne.

Figur 1 – De fem Lokale Treparter Vejle Kommune er en del af

2. Byrådets principvedtagelse af omlægningsplanen

Kommunalbestyrelserne skal principvedtage de projekter i de lokale treparters omlægningsplan, der i IT-plattformen MARS er registreret inden for egen kommunegrænse inden udgangen af 2025.

Kommunalbestyrelsen skal med principvedtagelsen alene tilslutte at Vejle Kommune og den relevante Lokale Trepert arbejder videre med projekterne i den dynamiske omlægningsplan, der foreligger på nuværende tidspunkt for den lokale treparts geografiske område.

Principvedtagelsen er derfor ikke bindende for de enkelte projekter, men er en tilkendegivelse fra kommunen om, at der arbejdes videre med omlægningsindsatsen ud fra de principper som de lokale treparter har udarbejdet. De enkelte projekter vil skulle opnå nødvendig godkendelse og myndighedsbehandling, når de bliver konkrete.

Forvaltningen har udarbejdet én principvedtagelsessag for hver lokal trepart, Vejle Kommune indgår i til behandling i Klima-, Natur- og Miljøudvalget, Økonomiudvalget og Byrådet.

Bemærk: Alle kommunalbestyrelser i hver enkelt Lokal Trepert skal principvedtage omlægningsplanen, for at der kan arbejdes videre med den. Hvis blot et enkelt Byråd IKKE principvedtager omlægningsplanen skal den nationale Politiske Task Force finde en løsning.

3. Lokalt samarbejde i Den Kommunale Trepert

For at understøtte det lokale samarbejde om Grøn Trepert etablerede Klima-, Natur- og Miljøudvalget i starten af 2025 en

”Kommunal Trepert” for Vejle Kommune, hvor de lokale landbrugsorganisationer er repræsenteret af formanden for Vejle-Fredericia Landboforening og Danmarks Naturfredningsforening ved den lokale Vejle-afdelings formand. Klima- Natur- og Miljøudvalgets formand er også formand for den Kommunale Trepert.

Den Kommunale Trepert har hjulpet med at sætte den politiske ramme for udarbejdelse af omlægningsplanen og skabe samarbejde om og fælles forståelse for opgaven på tværs af interessenterne og de fem lokale treperter, som Vejle Kommune er en del af.

Den Kommunale Trepert opfordrer det nye Klima-, Natur- og Miljøudvalg til at bygge videre på det gode samarbejde mellem interessenterne, når potentialekortet skal videreudvikles, implementeres og revideres i 2026 og frem (se følgebrev fra den kommunale trepart i bilag 1), så det fortsat er en fælles bestræbelse at nå målene i den Grønne Trepert.

Lodsejer- og interessentinddragelse

Lodsejernes medvirken i arealomlægningsprojekter under Grøn Trepert er frivillig. Derfor har mobilisering og involvering af lodsejerne været en central del af arbejdet med at udvikle omlægningsplanen for Vejle Kommune. Lodsejernes egne forslag til arealomlægning har været et vigtigt afsæt for udvikling af skitseprojekter i den kommunale treparts tegnegrupper. Samtidig har den bredere offentlighed en interesse i omlægningsplanen, som kommer til at påvirke mange lokalsamfund og den samlede udvikling af Vejle Kommune.

Den Kommunale Trepert har afholdt følgende borger- og lodsejermøder om Grøn Trepert i Vejle Kommune i 2025:

- 1. april 2025: Stormøde i Vingsted Konferencecenter med generel information målsætninger og proces for Grøn Trepert, herunder præsentation og paneldebat med medlemmerne af den kommunale trepart (ca. 300 deltagere)
- 4. og 11. juni: Tre ens lodsejermøder med information om målsætninger, kompensationsmuligheder ved arealomlægning, samt mulighed for at tegne egne arealbidrag på kort (ca. 600 deltagere, 160 indtegninger, ca. 2000 ha.)
- 9. oktober: To ens lodsejermøder med information om omlægningsplanen for indtegnede lodsejere, kompensationsmuligheder og implementeringsprocessen, samt mulighed for individuelle samtaler ved kort (ca. 450 deltagere i alt)

Der har på alle møder været både kritiske spørgsmål, men en overvejende positiv interesse for at bidrage til den Grønne Trepert.

Den Kommunale Trepert har i 2025 udsendt tre breve i E-boks til lodsejere i det åbne land:

- 21.5.2025: Invitation til lodsejermøder om Grøn Trepert til lodsejere, ca. 6000 modtagere (bilag 2)
- 7.7.2025: Information om muligheden for at bidrage til den Grønne Trepert til lodsejere, ca. 6000 modtagere (bilag 3)
- 1.10.2025: Orientering til alle lodsejere, som er indtegnet i omlægningsplanen med kort over projekter med 1543 modtagere (bilag 4)

Teknik og Miljø har på baggrund af lodsejerbreve og -møder modtaget en række projektforslag, som er en del af grundlaget for de projekter, der er indtegnet i omlægningsplanen.

Endelig er der afholdt møde i Klima-, Natur- og Miljøforum 17.6, hvor de grønne organisationer, vandværker, landbrugsorganisationer, m.fl. i Vejle Kommune har haft mulighed for at byde ind med forslag til udtagning af arealer.

De Lokale Treparters rammer for udarbejdelse af omlægningsplanen

De fem Lokale Treparters rammer og principper for udarbejdelse omlægningsplanen fremgår af tabel 1. Rammerne varierer i forhold til følgende:

- Grad af målopfyldelse: Erfaringen fra tidligere omlægningsprojekter har vist, at der vil være et frafald på rejsen fra den første projektskitse og til den faktiske projektrealisering. Nogle Lokale Treparters har derfor valgt, at omlægningsplanen skal levere mere end indsatsbehovet. Dette er gjort for at reducere risikoen for at skulle genbesøge lodsejere og opstarte processen igen
- Kvælstofeffekt af vådområde projekter: MARS anvender standardtal til beregning af projekternes effekt. Erfaringer fra tidligere vådområdeprojekter viser, at reduktionen af kvælstof pr. hektar kan være lavere end den i MARS beregnede værdi på 90 kg N/ha. Derfor har den Lokale Trepert Ringkøbing Fjord valgt at anvende en standard på 60 kg. N/ha. Dette er gjort for at reducere risikoen for at skulle genbesøge lodsejere og opstarte processen igen.

Fælles for tilgangen i de fem Lokale Treparters har dog været at opfordre kommunerne til at byde ind med de arealer, hvor der er høj grad af synergi mellem forskellige mål (fx drikkevandsbeskyttelse, biodiversitet, vandtilbageholdelse, mv.), samt stor effekt i forhold til kvælstofreduktion og udtagning af lavbundsjord.

Den Kommunale Trepert har valgt, at Vejle Kommune skal følge de rammer, de Lokale Treparter har formuleret – selvom det medfører forskellige tilgange til målopfyldelse og udregning af kvælstofeffekt i forskellige dele af kommunen.

Tabel 1 – Rammer for udarbejdelse af omlægningsplanen i de fem lokale trepartar

Lokal trepart	Vejle Kommunes rolle	Mål-opfyldelse	Kvælstofeffekt vådområder (kg/N/ha/år)
Lillebælt/Jylland	Aktiv (formand)	100 %	Faglig vurdering (ellers 90)
Ringkøbing Fjord	Aktiv	120 %	60
Vadehavet	Passiv	100 %	90
Randers Fjord	Passiv	300 %	90
Horsens Fjord	Passiv	100 %	90

Sådan er potentialekortet for Vejle Kommune udarbejdet

De projekter, der indgår i Vejle Kommunes potentialekort er blevet til i tæt samarbejde mellem landbrugets rådgivere, udtagningskonsulenter, frivillige fra Danmarks Naturfredningsforening og de faglige medarbejdere i Teknik og Miljøforvaltningen, idet der blev etableret fælles ”tegnegrupper” under den Kommunale Trepert.

Tegnegruppernes opgave har været at udvikle skitseprojekter til omlægningsplanen med afsæt i følgende:

- Rammer for målopnåelse, kvælstofeffekt og naturpotentiale fra de lokale trepartar, samt de principper og kriterier som den Kommunale Trepert har opstillet for udarbejdelse af omlægningsplanen i Vejle Kommune,
- Arealforslag fra lodsejerne i Vejle Kommune (+2000 ha.), som giver indtryk af, hvor der er lodsejeropbakning til arealomlægning
- Analyse af potentielle arealsynergier i Vejle Kommune udarbejdet af Teknik og Miljø og andre relevante arealanalyser fra fx SEGES, de danske universiteter, Ministeriet for Grøn Trepert m.fl., som viser hvor der kan foretages arealeffektiv udtagning.

Omlægningsplanen er udarbejdet i IT-plattformen MARS og består af projekter, der bruger forskellige virkemidler (se figur 2) og kan være på forskellige stadier:

- Igangværende projekter: Omlægningsprojekter som har fået forundersøgelsestilsagn, etableringstilsagn eller er anlagt, og som i forskellig grad gennemgået den nødvendige lodsejerinddragelse og myndighedsbehandling, der gør, at projekternes placering er offentligt kendt.
- Skitseprojekter: Forslag til fremtidige projekter, som har undergået en lav grad af lodsejer-, borger- og interessentinvolvering. De er heller ikke myndighedsbehandlet iht. gældende lovgivning. Dette sker først senere, efterhånden som projekterne konkretiseres og realiseres.

Alle lodsejere, hvis jord er indtegnet i potentialekortet som enten skitse- eller igangværende projekt er informeret via brev i E-boks, de er blevet inviteret til orienteringsmøder og har haft mulighed for at komme med bemærkninger til projektforslagene. Bemærkningerne vil blive behandlet i forbindelse med forundersøgelser af de enkelte projekter og revision af omlægningsplanen i 2026 og frem.

Forvaltningen har overført omlægningsplanen fra MARS til Vejle Kommunes GIS-system, som grundlag for information af lodsejerne og den politiske sagsbehandling. Omlægningsplanen gøres offentligt tilgængelig på kommunens hjemmeside samtidig med offentliggørelse af dette dagordenspunkt.

Figur 2 - Virkemidler i Grøn Trepert

Virkemiddel	Hvad er det?	Hvorfor er det vigtigt?
Vådområder	Områder, hvor vandet får lov at stå → genskaber naturlige vandmiljøer	Reducerer kvælstofudledning, mindsker iltsvind og skaber natur
Lavbundsprojekter	Udtagning af lavbundslande (fugtige marker) fra dyrkning	Mindsker CO ₂ -udledning fra jorden og forbedrer biodiversitet
Skovrejsning	Plantning af ny skov på landbrugsjord	Binder CO ₂ , giver levesteder til dyr og rekreative områder
Ekstensivering	Mindre intensiv landbrugsdrift (mindre gødning og sprøjtning)	Beskytter naturen, forbedrer jordens sundhed og biodiversitet
Minivådområder	Små kunstige vådområder ved marker	Fanger kvælstof fra drænvand, forbedrer vandmiljøet lokalt

4. Resultat: Potentialekortet for Vejle Kommune

I dette afsnit redegøres for det samlede bidrag fra Vejle Kommune til de Lokale Treparters omlægningsplaner og de national for den Grønne Trepert.

Antal projekter

Vejle Kommunes bidrag til de lokale treparters omlægningsplaner består af 147 projekter, som fremgår af bilag 5 (kort- og tabelformat). Tabel 2 viser hvordan projekterne fordeler sig på virkemidlerne i de forskellige Lokale Treparter, kystvandgrupper og delvandoplande. Bemærk, knap halvdelen af projekterne er skovrejsningsprojekter, hvoraf langt de fleste er mindre en 5 ha. Desuden ligger der flere projekter under ekstensivering og minivådområder, da en række små projekter er grupperet af tekniske årsager.

Tabel 3 viser antal af skitseprojekter og igangværende projekter i Vejle Kommunes potentialekort fordelt på Lokale Treparter, Kystvandgruppe og vandoplande. Heraf fremgår det, at 100 projekter er nye skitseprojekter, hvilket svarer til 2/3 af det samlede antal projekter. Ca. halvdelen af skitseprojekterne omfatter privat skovrejsning ca. halvdelen.

Tabel 2 – Antal projekter fordelt på Lokal Trepert, kystvandgruppe og virkemiddel (antal)

Lokal trepart	Kystvandgruppe	Delvandopland	Vådområde	Lavbund	Skov	Ekstensivering	Minivådområder	I alt
Lillebælt/ Jylland	Nordlige Lillebælt	Vejle F jord, indre	15	2	22	2	7	48
Lillebælt/ Jylland	Nordlige Lillebælt	Vejle F jord, ydre	4	1	2	2	4	13
Lillebælt/ Jylland	Lillebælt, Snævringen	Kolding F jord, indre	8	0	5	1	3	17
Ringkøbing F jord	Vesterhavet, nord	Ringkøbing F jord	12	4	30	1	0	47
Vadehavet	Vesterhavet, syd	Grådyb	1	0	4	2	0	7
Randers F jord	Hevring bugt	Randers F jord, indre	2	1	8	1	0	12
Horsens F jord	Nordlige Bælthav	Horsens F jord, indre	1	0	1	1	0	3
Total			43	8	72	10	14	147

Tabel 3 - Antal skitseprojekter og igangværende projekter fordelt på vandoplande, kystvandgrupper og Lokale Treparter

Lokal trepart	Kystvandgruppe	Delvandopland	Skitseprojekter	Igangværende projekter	I alt projekter
Lillebælt/ Jylland	Nordlige Lillebælt	Vejle F jord, indre	28	20	48
Lillebælt/ Jylland	Nordlige Lillebælt	Vejle F jord, ydre	8	5	13
Lillebælt/ Jylland	Lillebælt, Snævringen	Kolding F jord, indre	14	3	17
Ringkøbing F jord	Vesterhavet, nord	Ringkøbing F jord	35	12	47
Vadehavet	Vesterhavet, syd	Grådyb	5	2	7
Randers F jord	Hevring bugt	Randers F jord, indre	8	4	12
Horsens F jord	Nordlige Bælthav	Horsens F jord, indre	2	1	3
Total			100	47,0	147

Areal

Vejle Kommunes omlægningsplan omfatter 9888 hektar af ud af kommunens samlede areal på 105.993 hektar, hvilket svarer til ca. 9,3 %. Heraf er langt størstedelen skitseprojekter (7214 ha.), mens ca. ¼ er ansøgte projekter (ca. 2674 ha.), se tabel 4.

Den Kommunale Trepert har i 2026 fokuseret på at finde de arealer, der effektivt kan bidrage til reduktion af kvælstofudledningen fra landbruget og udtagningen af lavbundslande. Det afspejler sig i den måde arealerne fordeler sig på de forskellige virkemidler jf. tabel 5. Vådområder og lavbundsprojekter står tilsammen for 8432 ha., hvilket svarer til ca. 85 % af de i alt 9888 hektar, som er udpeget i omlægningsplanen. Til trods for det store antal skitseprojekter og igangværende projekter med skovrejsning, så udgør det kun ca. 10 % af det areal, der er med i omlægningsplanen.

Tabel 4 - Areal af skitseprojekter og igangværende projekter fordelt på Lokale Trepart, kystvandgrupper og delvandoplande (hektar)

Lokal trepart	Kystvandgruppe	Delvandopland	Areal af skitseprojekter	Areal af igangværende projekter	I alt areal i projekter
Lillebælt/ Jylland	Nordlige Lillebælt	Vejle Fjord, indre	1440,7	1104,9	2545,6
Lillebælt/ Jylland	Nordlige Lillebælt	Vejle Fjord, ydre	531,4	112,0	643,3
Lillebælt/ Jylland	Lillebælt, Snævringen	Kolding Fjord, indre	851,7	16,6	868,3
Ringkøbing Fjord	Vesterhavet, nord	Ringkøbing Fjord	3643,7	1191,8	4835,5
Vadehavet	Vesterhavet, syd	Grådyb	320,7	10,6	331,4
Randers Fjord	Hevring bugt	Randers Fjord, indre	317,4	235,6	553,0
Horsens Fjord	Nordlige Bælthav	Horsens Fjord, indre	108,2	2,6	110,8
I alt Vejle Kommune			7213,8	2674,1	9887,9

Tabel 5 - Areal i potentialekortets projektforslag fordelt på virkemiddel (hektar)

Lokal trepart	Kystvandgruppe	Delvandopland	Vådområde	Lavbund	Skov	Ekstensivering	Minivådområder	I alt
Lillebælt/ Jylland	Nordlige Lillebælt	Vejle Fjord, indre	1707,0	550,4	90,6	174,0	23,5	2545,6
Lillebælt/ Jylland	Nordlige Lillebælt	Vejle Fjord, ydre	456,6	95,0	12,5	66,6	12,7	643,3
Lillebælt/ Jylland	Lillebælt, Snævringen	Kolding Fjord, indre	821,7	0,0	27,3	8,9	10,4	868,3
Ringkøbing Fjord	Vesterhavet, nord	Ringkøbing Fjord	2994,3	1167,8	638,5	35,0	0,0	4835,54
Vadehavet	Vesterhavet, syd	Grådyb	259,9	0,0	25,2	46,2	0,0	331
Randers Fjord	Hevring bugt	Randers Fjord, indre	182,2	91,0	249,2	30,5	0,0	553,0
Horsens Fjord	Nordlige Bælthav	Horsens Fjord, indre	106,3	0,0	1,9	2,6	0,0	110,8
I alt Vejle Kommune			6528,0	1904,2	1045,3	363,8	46,6	9887,8

Landbrugsareal

Der er fortrinsvis tegnet landbrugsarealer ind i potentialekortet, idet ca. 7396,3 ha. af projektforslagene omfatter arealer som enten er i omdrift (dvs. der dyrkes afgrøder) eller udlagt til permanent græs. Samlet set omfatter omlægningsplanen ca. 12 % af landbrugsjorden i Vejle Kommune jf. tabel 6. Der er dog stor forskel mellem vandoplandene, hvilket bl.a. kan henføres til forskelle i krav til reduktion af kvælstofudledning, som uddybes nedenfor.

Tabel 6 – Areal og andel af landbrugsjord i Vejle Kommune, som er indtegnet i potentialekortet fordelt på vandoplande (hektar og procent)

Lokal trepart	Delvandopland	Landbrugsjord i vandopland (ha)	Landbrugsjord i omlægningsplan (ha)	Landbrugsjord i omlægningsplan (%)
Lillebælt/ Jylland	Vejle Fjord, indre	19178,1	2087,7	10,9 %
Lillebælt/ Jylland	Vejle Fjord, ydre	5925,4	410,0	6,9 %
Lillebælt/ Jylland	Kolding Fjord, indre	5114,6	805,8	15,8 %
Ringkøbing Fjord	Ringkøbing Fjord	23426,4	3444,5	14,7 %
Vadehavet	Grådyb	3688,0	281,2	7,6 %
Randers Fjord	Randers Fjord, indre	4862,3	389,0	8,0 %
Horsens Fjord	Horsens Fjord, indre	932,5	97,1	10,4 %
I alt Vejle Kommune		63127,3	7396,3	11,9 %

Kvælstofindsats

Målsætningen i den Grønne Trepert er, at kvælstofudledningen reduceres med ca. 13.800 tons / år på landsplan, for at sikre genopretning af en god økologisk tilstand i de danske søer, vandløb og farvande, som Danmark er forpligtet til ifølge EU's Vandrammedirektiv. Dette reduktionsmål er i Vandmiljøplan III fordelt på 37 kystvandgrupper, hvor i der indgår 109 delvandoplande. Ingen af disse følger kommunegrænserne, hvilket er en del af årsagen til, at de Lokale Treparter er nedsat som tværgående samarbejdsfora.

Den Kommunale Trepert har udregnet Vejle Kommunes andel af reduktionsmålet for de enkelte vandoplande med afsæt i Vejle Kommunes andel af det samlede areal i vandoplandet. Denne "proportionale andel" er anvendt som vejledende mål for kommunens bidrag til kvælstofindsatsen. Det er IKKE et bindende mål, da kommunerne i fællesskab har ansvaret for at nå målet for de delvandoplande, der går på tværs af de administrative grænser, og for kystvandgruppen som helhed.

Vejle Kommunes proportionale andel af kvælstofindsatsbehovet i de delvandoplande, der favner kommunens geografi er ca. 386 tons kvælstof pr. år jf. tabel 7. Vejle Kommunes potentialekort indeholder projekter med en samlet kvælstofeffekt på 609,6 tons kvælstof pr. år, hvilket svarer til 158 % målopfyldelse. Graden af målopfyldelse varierer dog mellem de forskellige vandoplande, hvor Randers Fjord udmærker sig ved 386 % målopfyldelse, men også i Vejle Inder og Yderfjord er målopfyldelsen på over 200 %. Den Kommunale Trepert har valgt denne tilgang ud fra de rammer, de Lokale Treparter har stillet op, samt de tidligere nævnte erfaringer fra andre omlægningsprojekter, hvor kvælstofeffekt typisk er lavere og en mindre del af det foreslåede projektareal forventes realiseret. Dette er med til at gøre potentialekortet robust i forhold til ændringer.

Vejle Kommune har identificeret skitseprojekter med en samlet kvælstofreduktion på 481 ton til videre sagsbehandling. I Vejle Kommune er der samtidigt indgået tilsagn til forundersøgelse eller etablering af projekter med en samlet kvælstofreduktion på 130 ton. Mere end 85 % af kvælstofreduktionen, dvs. 497 tons kvælstof pr. år, kommer fra de foreslåede vådområdeprojekter, mens lavbundsprojekterne tegner sig for ca. 71 tons. Minivådområder har potentiale til at bidrage med ca. 23 tons, mens skov og ekstensiveringsprojekter bidrager med hhv. 16 og 5 tons kvælstof pr. år.

Tabel 7 - Kvælstofreduktionsmål og graden af målopfyldelse fordelt på vandoplande, kystvandgrupper og Lokale Treparter i Vejle Kommune (tons kvælstof pr. år og procent)

Lokal trepart	Kystvandgruppe	Delvandopland	Indsatsbehov i delvandopland	Vejle Kommunes andel af indsatsbehov (vejledende)	Reduktion i Vejle Kommunes potentialekort	Målopnåelse (%)
Lillebælt/ Jylland	Nordlige Lillebælt	Vejle Fjord, indre	76,3	71,9	177,3	247%
Lillebælt/ Jylland	Nordlige Lillebælt	Vejle Fjord, ydre	92,6	27,0	56,7	210%
Lillebælt/ Jylland	Lillebælt, Snævringen	Kolding Fjord, indre	291,8	64,5	79,5	123%
Ringkøbing Fjord	Vesterhavet, nord	Ringkøbing Fjord	1626,1	187,0	239,0	128%
Vadehavet	Vesterhavet, syd	Grådyb	598,5	22,7	24,4	107%
Randers Fjord	Hevring bugt	Randers Fjord, indre	285,4	6,0	23,0	384%
Horsens Fjord	Nordlige Bælthav	Horsens Fjord, indre	230,8	6,7	9,6	143%
I alt i Vejle Kommune			3201,5	385,8	609,6	158%

Lavbundsindsats

Der er ikke lokale mål, men et samlet nationalt mål om at udtage 140.000 ha kulstofrige lavbundsjord inkl. randarealer på landsplan frem mod 2030. Lavbundsjordene er defineret ved et bestemt indhold af tørv i jorden, hvorfor de er bundet til specifikke lokaliteter.

Vejle Kommunes potentialekort indeholder 2072 ha. lavbundsjord, jf. tabel 6. Der er identificeret skitseprojekter med en samlet udtagning af lavbundsjord på 974 ha. til videre sagsbehandling. I Vejle Kommune er der samtidigt indgået tilsagn til forundersøgelse eller etablering af projekter, der samlet bidrager med 1098 ha. til lavbundsindsatsen.

Lavbundsjordene ligger fortrinsvis i de områder af kommunen, der hører under den Lokale Trepert Ringkøbing Fjord (1251 ha.), Lillebælt / Jylland (527 ha.) og Randers Fjord (123 ha.). Bemærk, arealet af lavbundsjord i potentialekortet er større end arealet i lavbundsprojekter i tabel 5, da der godt kan være lavbundsjord i projekter, som benytter andre virkemidler, fx vådområder.

Tabel 6 - Lavbundsjord i Vejle Kommunes potentialekort (hektar)

Lokal trepart	Kystvandgruppe	Delvandopland	Lavbundsjord i projekter
Lillebælt/ Jylland	Nordlige Lillebælt	Vejle Fjord, indre	526,7
Lillebælt/ Jylland	Nordlige Lillebælt	Vejle Fjord, ydre	126,2
Lillebælt/ Jylland	Lillebælt, Snævringen	Kolding Fjord, indre	7,7
Ringkøbing Fjord	Vesterhavet, nord	Ringkøbing Fjord	1251,0
Vadehavet	Vesterhavet, syd	Grådyb	4,4
		Randers Fjord, indre	
Randers Fjord	Hevring bugt		122,6
Horsens Fjord	Nordlige Bælthav	Horsens Fjord, indre	2,7
I alt Vejle Kommune			2041,2

Skovrejsningsindsats

Ifølge "Aftale om et Grønt Danmark" skal der rejses 250.000 hektar ny skov, heraf 100.000 hektar urørt skov på landsplan inden 2045. Hvordan dette fordeles er mellem kommunerne, er ikke afklaret, og der er derfor ikke noget bindende mål for skovrejsning i omlægningsplanen endnu. Vejle Kommune har dog en målsætning om at rejse 3000 ha. skov i perioden 2020-2030, som er anvendt som pejlemærke i udarbejdelsen af potentialekortet.

Der indgår skovrejsningsprojekter svarende til 1045 ha. i potentialekortet for Vejle Kommune jf. tabel 5. Der er skitseprojekter med et samlet potentielt skovareal på 839 ha., som hvor lodsejer har tilkendegivet interesse for skovrejsning eller har fået tilladelse til at rejse skov. Derudover indgår 206 ha. hvor lodsejer har fået tilsagn om tilskud og/eller rejst skoven. Der er ikke indtegnet skov som virkemiddel uden interesse fra lodsejer.

Naturpotentiale

Den Grønne Trepertaftale indeholder en målsætning om, at 20 % af det danske areal skal være beskyttet eller strengt beskyttet natur. Der er ikke opstillet bindende mål for indtegnning af natur i omlægningsplanen endnu, men der har været mulighed for at pege på områder "naturpotentiale". At der er naturpotentiale på et areal i omlægningsplanen betyder alene, at der er overlap mellem afgrænsningen og de faglige vurderinger af biodiversitet og natur, som er udarbejdet af hhv. Biodiversitetsrådet og Aarhus Universitet og integreret i IT-systemet MARS. Indtegnede områder med naturpotentiale er IKKE omfattet af nogen form for beskyttelse og deltagelse er frivillig som i alle andre af omlægningsplanens projekter.

Der indgår områder med naturpotentiale svarende til 1394 ha. i omlægningsplanen for Vejle Kommune jf. tabel 7. Heraf overlapper ca. 900 hektar med de ovennævnte faglige forslag til beskyttet natur. De resterende knap 400 hektar er allerede beskyttet natur (jf. § 3 i Naturbeskyttelsesloven eller Natura 2000 område).

Vejle Kommune har kun indtegnet naturpotentiale i områder hvor der også er tegnet et vådområde- eller lavbundsprojekt i omlægningsplanen, da regeringen har varslet en ny Biodiversitetslov og evt. finansiering i 2026. Udvalget forelægges et forslag til fremgangsmåde for indtegnning af skov og naturpotentiale i 2026 i en separat sag på dette møde. Den Kommunale Trepert bakker op om, at der tegnes mere naturpotentiale ind i omlægningsplanen i 2026.

Tabel 7 - Naturpotentiale i omlægningsplanen for Vejle Kommune (hektar)

Lokal trepart	Kystvandgruppe	Delvandopland	Naturpotentiale
Lillebælt/ Jylland	Nordlige Lillebælt	Vejle Fjord, indre	488
Lillebælt/ Jylland	Nordlige Lillebælt	Vejle Fjord, ydre	289,3
Lillebælt/ Jylland	Lillebælt, Snævringen	Kolding Fjord, indre	33
Ringkøbing Fjord	Vesterhavet, nord	Ringkøbing Fjord	479,8
Vadehavet	Vesterhavet, syd	Grådyb	82
Randers Fjord	Hevring bugt	Randers Fjord, indre	22,3
Horsens Fjord	Nordlige Bælthav	Horsens Fjord, indre	0
I alt Vejle Kommune			1394,4

5. Videre proces

Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle kommunalbestyrelser i den lokale trepart, publicerer sekretariatskommunen omlægningsplanen i MARS, så omlægningsplanen bliver offentligt tilgængelig. Vejle kommune offentliggør med afsæt i den Kommunale Treparts anbefaling potentialekortet for sin egen geografi på hjemmesiden den 26. november i forbindelse med opstart af den politiske godkendelsesproces.

Kommunerne skal i samarbejde med de lokale treparter efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen, så den hele tiden viser vejen til målopfyldelse. Sideløbende arbejder Vejle Kommune i sammen med lodsejerne med at udvikle projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering.

Der forventes at være behov for tværgående indsatser i relation til øvrig kommunal planlægning i forbindelse med implementering af omlægningsplanen, herunder myndighedsbehandling og evt. tilpasning af kommuneplanen, hvis det viser sig nødvendigt.

Bilagliste

- Bilag 1: Følgebrev til omlægningsplanen fra den Kommunale Trepert
- Bilag 2: Invitationsbrev til lodsejermøder om Grøn Trepert til lodsejere
- Bilag 3: Informationsbrev om muligheden for at bidrage til den Grønne Trepert til lodsejere
- Bilag 4: Orienteringsbrev til alle lodsejere, som er indtegnet i omlægningsplanen
- Bilag 5: Liste og kort over projekter i Vejle Kommunes omlægningsplan
- Bilag 6: Vejledning til principvedtagelse af omlægningsplaner i 2025 fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning om Vandmiljø
- Bilag 7: Procesplan for principvedtagelse af omlægningsplaner i 2025 fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning om Vandmiljø
- Bilag 8: Format for omlægningsplanen i MARS (SGAVV)

Økonomi

Vejle Kommune har modtaget særlige midler til Grøn Trepert, i alt 6,34 mio. kr. i perioden 2025-2032 til udvikling og implementering af omlægningsplanerne. Der er statslig finansiering knyttet til de virkemidler der indgår i planen (fx vådområder, lavbundsprojekter, minivådområder, etc.), som inkluderer fuld finansiering af kommunens arbejde med forundersøgelse og projektrealisering, kompensation til lodsejere, mv. Der er dog ikke pt. afsat midler til finansiering af kommunernes arbejde med naturprojekter eller til kompensation af de lodsejere, der vælger at deltage i denne type projekter. Der skal derfor findes finansiering hertil hos private fonde, kommunens eget budget eller i staten, fx forbindelse med en ny biodiversitetslov.

Klima og resiliensvurdering

Aftale om et Grøn Danmark (Grøn Trepert) opstiller mål for landbrugets bidrag til klimaindsatsen, genopretning af en god økologisk tilstand i de danske søer, vandløb og farvande og den danske natur. Omlægningsplanerne for de fem Lokale Treparter bidrager til realiseringen af Vejle Kommunes Klimaplanes målsætninger CO₂-reduktioner i landbrugssektoren, samt kvælstofindsatsen i de delvandoplande i treparten, som kommunen er en del af. Endelig bidrager omlægningsplanen til realisering af Klimaplanens mål om etablering af 3000 ha skov i kommunen inden 2030 og til realisering af Biodiversitetsstrategien.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles af Økonomiudvalget og Byrådet

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Bilag 1 - Følgrebrev til omlægningsplanen fra den Kommunale Trepert

Bilag 2 - Invitation lodsejermøde om Grønt_Trepert

Bilag 3 - Informationsbrev om muligheden for at bidrage til den Grønne Trepert lodsejer

Bilag 4 - Orienteringsbrev til alle lodsejere, som er indtegnet i omlægningsplanen

Bilag 5 - Kort og liste over projekter i Vejle Kommunes omlægningsplan

Bilag 6 - Procesplan for principvedtagelse af omlægningsplaner i 2025

Bilag 7 - Vejledning til principvedtagelse af omlægningsplaner i 2025

Bilag 8 - Format for omlægningsplanen i MARS og verificering af omlægningsplanen ved SGAV

Punkt 192: Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Lokal Trepert Lillebælt - Jylland

01.18.00-P17-2-25

Resumé

Den Lokale Trepert Lillebælt / Jylland har i samarbejde med kommunerne indenfor trepartens geografi udarbejdet en omlægningsplan. Omlægningsplanen indeholder forslag til arealomlægningsprojekter der kan indfri målene for reduktion af kvælstof og udtagning af lavbundslande i den Grønne Trepert, samt forslag til skovrejsning, ekstensivering og naturpotentiale. Kommunalbestyrelserne skal principvedtage de projekter i omlægningsplanen, der i IT-plattformen MARS er registreret inden for egen kommunegrænse. Kommunalbestyrelsen skal med principvedtagelsen alene tilslutte at Vejle Kommune og Lokal Trepert Lillebælt / Jylland arbejder videre med projekterne i den dynamiske omlægningsplan, der foreligger på nuværende tidspunkt. Forvaltningen indstiller at udvalget principvedtager Vejle Kommunes andel af omlægningsplanen for den Lokale Trepert Lillebælt / Jylland.

Sagsfremstilling

De Lokale Treparts sammensætning og mandat, omlægningsplanens dynamiske karakter og principvedtagelsen rækkevidde, samt det retslige grundlag for Grøn Trepert er beskrevet i sagen Grøn Trepert - orientering om Vejle Kommunes omlægningsplan. Disse er fælles for alle de fem treparter, Vejle Kommune er en del af og forklares ikke yderligere her. I orienteringssagen forklares også, hvordan Vejle Kommunes omlægningsplan er udviklet, herunder lodsejerinddragelse, og der redegøres for det samlede bidrag til Grøn Trepert fra Vejle Kommune.

Denne sag vedrører alene den del Vejle Kommune, der er omfattet af Lokal Trepert Lillebælt / Jyllands geografi og indstiller den relevante del af den Lokale Treparts omlægningsplan til principvedtagelse.

Den lokale trepart Lillebælt/Jylland

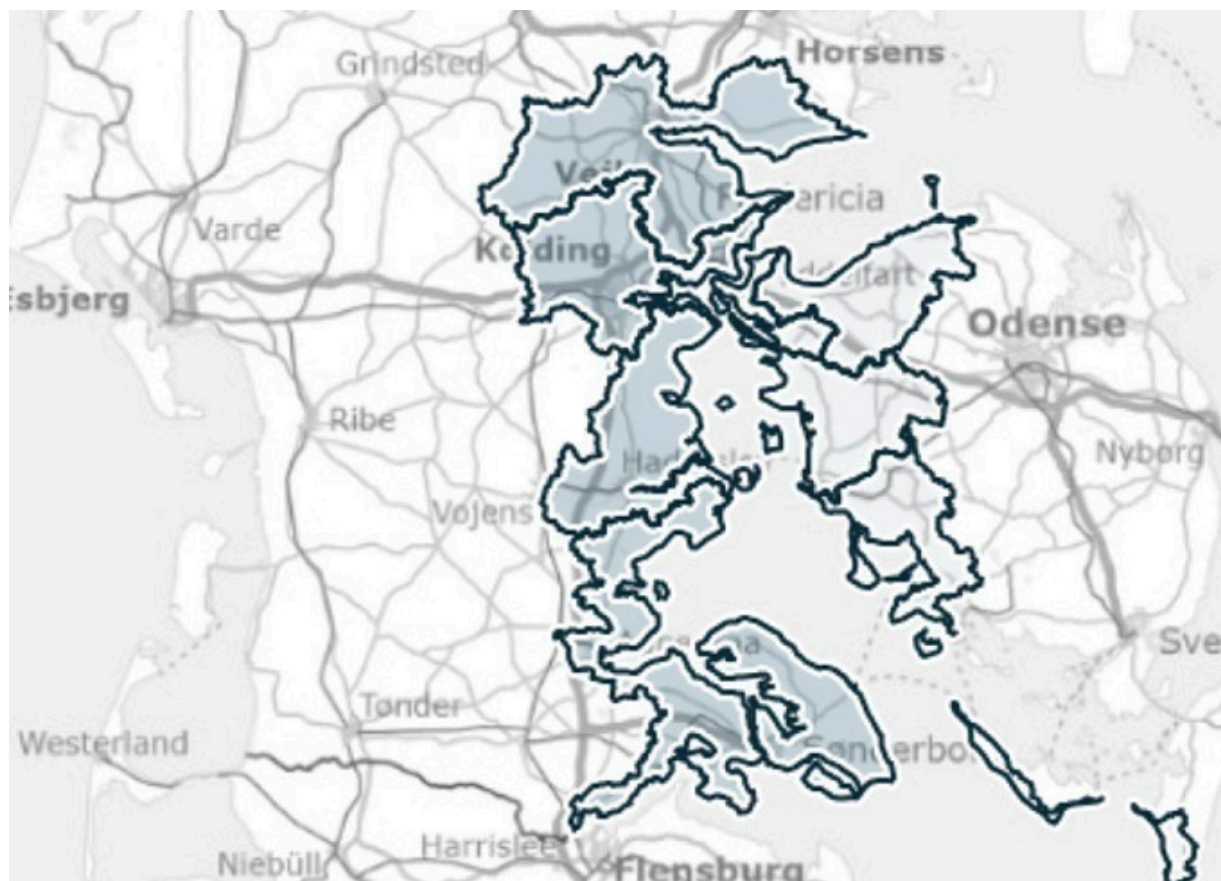
Lokal Trepert Lillebælt / Jylland har udarbejdet et kommissorium, en ramme for målopfyldelse og et sæt principper for arealudtag, som er anvendt af i udviklingen af omlægningsplanen for den del af Vejles geografi, der ligger i den Lokale Treparts område (se figur 1, samt bilag 1 og 2). Vejle Kommune er en del af følgende delvandomlande i Lokal Trepert Lillebælt / Jylland:

- **Kolding Fjord, Indre** i kystvandgruppen Lillebælt Snævringen sammen med Middelfart, Nordfyns, Kolding, Fredericia og Vejen kommuner,
- **Vejle Fjord, Ydre** i kystvandgruppen Nordlige Lillebælt sammen med Hedensted, Fredericia og Kolding kommuner,
- **Vejle Fjord, Indre** i kystvandgruppen Nordlige Lillebælt sammen med Vejen og Hedensted Kommuner, der dog har et meget lille areal i delvandomlandet.

Lokal Trepert Lillebælt / Jylland opnåede konsensus om omlægningsplanen den 29.10.2025 jf. aftalen mellem parterne i bilag 3.

Lokal Trepert Lillebælt / Jylland og Vejle Kommune er forpligtet til løbende at opdatere omlægningsplanen, så den altid anviser en realiserbar vej til indfrielse af målene i Grøn Trepert.

Figur 1. Geografisk afgrænsning af den Lokale Trepert Lillebælt/Jylland (mørkeblå)

Omlægningsplanen

Omlægningsplanen for Lokal Trepert Lillebælt / Jylland i bilag 4 viser de projekter, der sikrer målopfyldelse for kvælstofindsatsen og udtagning af lavbundsjord indenfor hele trepartens geografi, samt projekter, der bidrager til målsætningerne for skov og natur. Skitseprojekter fremgår dog ikke af bilaget.

Sekretariatet for Lokal Trepert Lillebælt / Jylland har udarbejdet en introduktion til omlægningsplanen, som fremgår af bilag 5. Skitseprojekter og igangværende omlægningsprojekter indenfor Vejle Kommunes geografi, som er en del af omlægningsplanen for Lillebælt / Jylland, fremgår af bilag 6 (liste og kort). Projektareal fordelt på virkemidler i de 3 vandoplande i den Lokale Trepert, som ligger i Vejle Kommune, fremgår af tabel 1 og omfatter i alt 4057,2 ha. Omlægningsplanen omfatter ca. 10,9 % af landbrugsjorden i den del af Vejle Kommune, der indgår i Lokal Trepert Lillebælt / Jylland.

Tabel 1 - Projektareal i Vejle Kommune i Lokal Trepert Lillebælt / Jylland fordelt på virkemidler (hektar)

Kystvandgruppe	Delvandopland	Vådområde	Lavbund	Skov	Ekstensivering	Minivådområder	I alt
Nordlige Lillebælt	Vejle Fjord, indre	1707,0	550,4	90,6	174,0	23,5	2545,6
Nordlige Lillebælt	Vejle Fjord, ydre	456,6	95,0	12,5	66,6	12,7	643,3
Lillebælt, Snævringen	Kolding Fjord, indre	821,7	0,0	27,4	8,9	10,4	868,3
I alt i Vejle Kommune		2985,3	645,4	130,5	249,5	46,6	4057,2

Verificering af omlægningsplanen

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har den 3. november 2025 verificeret at omlægningsplanen leverer målbefrielse og derfor kan principvedtages (bilag 7).

Kvælstofindsats

Der er et samlet kvælstofindsatsbehov på 1342 tons kvælstof pr. år for vandoplandene i den Lokale Trepert Lillebælt (både Jylland og Fyn) geografi. Den Lokale Trepert Lillebælt / Jylland foreslår med omlægningsplanen projekter med en samlet kvælstofeffekt på 1307 tons kvælstof pr. år, jf. bilag 5. Sammen med bidraget fra Lokal Trepert Lillebælt / Fyn sikrer det målopnåelse.

Vejle Kommune har identificeret 49 skitseprojekter med en samlet kvælstofreduktion på 249,6 ton til videre sagsbehandling. I Vejle Kommune er der samtidigt indgået tilsagn til forundersøgelse eller til etablering af 28 projekter, med en samlet kvælstofreduktion på 63,9 ton.

Jf. tabel 2 bidrager Vejle Kommune med i alt 313,5 tons kvælstof pr. år ud af den samlede indsats på 1307 tons kvælstof pr. år i omlægningsplanen for den Lokale Trepert Lillebælt / Jylland.

Den Lokale Trepert Lillebælt - Jylland har bedt kommunerne levere projektarealer, der sikrer 100 % målopfyldelse på i kystvandgrupperne og fastsat, at der skal foretages en faglig vurdering af kvælstofeffekten. Hvis dette ikke er muligt anvendes standarden fra MARS på 90 kg. kvælstof pr. hektar. I praksis er det kun forundersøgte projekter, hvor der er anvendt en anden kvælstofeffekt end MARS-standarden i Vejle Kommune.

Vejle Kommunes andel af indsatsbehovet i tabel 2 er en vejledende beregning foretaget af forvaltningen, som kan fungere som pejlemærke for, hvor meget kommunen bør bidrage med. Hvert enkelt delvandopland og kystvandgruppe skal vise målopnåelse på tværs af kommunerne. Den anslåede målopnåelse for Vejle Kommune andel af de tre vandoplande i Lokal Trepert Lillebælt / Jyllands område er tilsammen 192 %.

Den Lokale Trepert Lillebælt / Jylland bakker op om, at der i de fleste vandoplande indenfor trepartens geografi er planlagt for mere end 100 % målopnåelse, da det gør omlægningsplanen robust i forhold til frafald af projekter og lavere kvælstofeffekt en forventet i realiseringsfasen. Den Lokale Trepert vurderer det dog vanskeligt under realiseringsfasen fortsat at sikre målindfrielse for kvælstof i hele kystvandgruppen Lillebælt, Snævringen (se aftalen i bilag 3). Det skyldes, at en relativ stor andel af landbrugsarealet i dette delvandopland allerede er omfattet af omlægningsplanen, hvorfor det er svært at udpege nye arealer, hvis nogle projekter ikke kan realiseres.

Tabel 2 - Kvælstofindsatsbehov i Vejle Kommune i Lokal Trepert Lillebælt / Jylland (tons kvælstof pr. år)

Kystvandgruppe	Delvandopland	Indsatsbehov i kystvandgruppe	Vejle Kommunes andel af indsatsbehov (vejledende)	Reduktion i Vejle omlægningsplan	Målopnåelse (%)
Nordlige Lillebælt	Vejle Fjord, indre	76,3	71,9	177,3	247%
Nordlige Lillebælt	Vejle Fjord, ydre	92,6	27	56,7	210%
Lillebælt, Snævringen	Kolding Fjord, indre	291,8	64,5	79,5	123%
I alt Vejle Kommune		460,7	163,4	313,5	192%

Lavbundsindsats

Ifølge Ministeriet for Grøn Trepert har den Lokale Trepert Lillebælt Jylland og Fyn har et samlet potentiale i på 8060 ha. Den Lokale Trepert Lillebælt / Jylland har med udgangspunkt i det potentielle lavbundsareal foreslået, at der medtages 4850 ha. i omlægningsplanen, jf. bilag 5.

Vejle Kommune har identificeret 19 skitseprojekter med en samlet udtagning af lavbundsjord på 102,8 ha. til videre sagsbehandling. I Vejle Kommune er der samtidigt indgået tilsagn til forundersøgelse af eller etablering af 9 projekter, der samlet bidrager med 557,8 ha. til lavbundsindsatsen.

Vejle Kommune bidrager med i alt 660,6 ha. lavbundsjord ud af den samlede indsats på 4850 ha. i omlægningsplanen for den Lokale Trepert Lillebælt / Jylland.

Skovrejsningsindsats

Der indgår skovrejsningsprojekter svarende til 4457 ha. i omlægningsplanen for Lokal Trepert Lillebælt / Jylland.

Vejle Kommune har identificeret 21 skitseprojekter med et samlet potentielt skovareal på 96,5 ha. til videre sagsbehandling. Der kun indtegnet skitseprojekter, hvor lodsejer har ansøgt om tilladelse til at rejse skov eller har tilkendegivet interesse herfor til forvaltningen. I Vejle Kommune er der samtidigt 8 projekter, der har fået tilsagn om tilskud eller er under etablering. De bidrager samlet med 33,9 ha. til skovrejsningsindsatsen

Vejle Kommune bidrager med i alt 130,4 ha. ud af den samlede skovrejsningsindsats på 4850 ha. i omlægningsplanen for den Lokale Trepert Lillebælt / Jylland.

Naturpotentiale

Der indgår projekter med naturpotentiale svarende til 38.453 ha. i omlægningsplanen for Lokal Trepert Lillebælt / Jylland.

Omlægningsplanens projekter i Vejle Kommune, der bidrager til potentialer for beskyttet og strengt beskyttet natur og store sammenhængende naturområder fremgår af bilag 6. De omfatter samlet 810,4 ha., der ved automatisk analyse i MARS viser 68 % overlap med DCEs forslag til 30 % beskyttet natur i Danmark. Vejle Kommune har kun indtegnet naturpotentiale i områder hvor der også er tegnet et vådområde- eller lavbundsprojekt i omlægningsplanen, da de

lovgivningsmæssige rammer og finansiering til realisering endnu ikke er afklaret. Den Lokale Trepert Lillebælt / Jylland har aftalt at indtegning af naturpotentiale skal ske fra 2026 og frem.

Videre proces

Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle kommunalbestyrelser i den lokale trepart, publicerer Vejle Kommune, der er sekretariatskommune omlægningsplanen i MARS, så omlægningsplanen bliver offentligt tilgængelig. Vejle Kommune har valgt at offentliggøre omlægningsplanen for egen geografi på hjemmesiden den 26. november i forbindelse med opstart af den politiske godkendelsesproces.

Kommunerne skal i samarbejde med de lokale treparter efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen. Sideløbende arbejder Vejle Kommune i samarbejde med lodsejerne med at udvikle projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering.

Der forventes at være behov for tværgående indsatser i relation til øvrig kommunal planlægning i forbindelse med implementering af omlægningsplanen, herunder myndighedsbehandling og evt. tilpasning af kommuneplanen, hvis det viser sig nødvendigt.

Bilagsliste

- Bilag 1 - Kommissorium for Lokal Trepert Lillebælt / Jylland
- Bilag 2 - Principper og Kriterier for udpegning af arealer i Lokal Trepert Lillebælt / Jylland
- Bilag 3 - Aftale om omlægningsplan 2025 i Lokal Trepert Lillebælt / Jylland
- Bilag 4 - Omlægningsplan fra Lokal Trepert Lillebælt - Jylland (MARS rapport)
- Bilag 5 - Introduktion til omlægningsplanen for Lokal Trepert Lillebælt Jylland
- Bilag 6 - Projekter i Vejle Kommune der indgår i omlægningsplanen for Lokal Trepert Lillebælt / Jylland
- Bilag 7 - Verificeringsbrev for Lokal Trepert Lillebælt - Jylland fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Økonomi

Vejle Kommune har modtaget særlige midler til Grøn Trepert, i alt 6,34 mio. kr. i perioden 2025-2032 til udvikling og implementering af omlægningsplanerne. Der er statslig finansiering knyttet til de virkemidler der indgår i planen (fx vådområder, lavbundsprojekter, minivådområder, etc.), som inkluderer fuld finansiering af kommunens arbejde med forundersøgelse og projektrealisering, kompensation til lodsejere, mv. Der er dog ikke pt. afsat midler til finansiering af kommunernes arbejde med naturprojekter eller til kompensation af de lodsejere, der vælger at deltage i denne type projekter. Der skal derfor findes finansiering hertil hos private fonde, kommunens eget budget eller i staten, fx forbindelse med en ny biodiversitetslov.

Klima og resiliensvurdering

Aftale om et Grøn Danmark (Grøn Trepert) opstiller mål for landbrugets bidrag til klimaindsatsen, genopretning af en god økologisk tilstand i de danske søer, vandløb og farvande og den danske natur. Omlægningsplanerne for de fem Lokale Trepert bidrager til realiseringen af Vejle Kommunes Klimaplanes målsætninger CO₂-reduktioner i landbrugssektoren, samt kvælstofindsatsen i de delvandoplande i treparten, som kommunen er en del af. Endelig bidrager omlægningsplanen til realisering af Klimaplanens mål om etablering af 3000 ha skov i kommunen inden 2030 og til realisering af Biodiversitetsstrategien.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles af Økonomiudvalget og Byrådet

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at udvalget overfor Økonomiudvalget og Byrådet anbefaler, at der arbejdes videre med de projekter i omlægningsplanen for Lokal Trepert Lillebælt / Jylland, der ligger inden for Vejle Kommunes grænse.

Beslutning

Anbefalet.

Bilag

Bilag 1 - Kommissorium for Lokal Trepert Lillebælt - Jylland

Bilag 2 - Principper og Kriterier for udpegning af arealer i Lokal Trepert Lillebælt - Jylland

Bilag 3 - Aftale om omlægningsplan 2025 i Lokal Trepert Lillebælt - Jylland

Bilag 4 - Omlægningsplan fra Lokal Trepert Lillebælt - Jylland (MARS rapport)

Bilag 5 - Introduktion til omlægningsplanen for Lokal Trepert Lillebælt Jylland

Bilag 6 - Projekter i Vejle Kommune der indgår i omlægningsplanen for Lokal Trepert Lillebælt - Jylland

Bilag 7 - Verificeringsbrev for Lokal Trepert Lillebælt Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Punkt 193: Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord

01.18.00-P17-1-25

Resumé

Den Lokale Trepert Ringkøbing Fjord har i samarbejde med kommunerne indenfor trepartens geografi udarbejdet en omlægningsplan. Omlægningsplanen indeholder forslag til arealomlægningsprojekter der kan indfri målene for reduktion af kvælstof og udtagning af lavbundsgrunde i den Grønne Trepert, samt forslag til skovrejsning, ekstensivering og naturpotentiale. Kommunalbestyrelserne skal principvedtage de projekter i omlægningsplanen, der i IT-plattformen MARS er registreret inden for egen kommunegrænse. Kommunalbestyrelsen skal med principvedtagelsen alene tilslutte at Vejle Kommune og Lokal Trepert Ringkøbing Fjord arbejder videre med projekterne i den dynamiske omlægningsplan, der foreligger på nuværende tidspunkt. Forvaltningen indstiller at udvalget principvedtager Vejle Kommunes andel af omlægningsplanen for den Lokale Trepert Ringkøbing Fjord.

Sagsfremstilling

De Lokale Treparts sammensætning og mandat, omlægningsplanens dynamiske karakter og principvedtagelsen rækkevidde, samt det retslige grundlag for Grøn Trepert er beskrevet i sagen Grøn Trepert - orientering om Vejle Kommunes omlægningsplan. Disse er fælles for alle de fem treparter, Vejle Kommune er en del af og forklares ikke yderligere her. I orienteringssagen forklares også, hvordan Vejle Kommunes omlægningsplan er udviklet, herunder lodsejerinddragelse, og der redegøres for det samlede bidrag til Grøn Trepert fra Vejle Kommune.

Denne sag vedrører alene den del Vejle Kommune, der er omfattet af Lokal Trepert Ringkøbing Fjords geografi og indstiller den relevante del af den Lokale Treparts omlægningsplan til principvedtagelse.

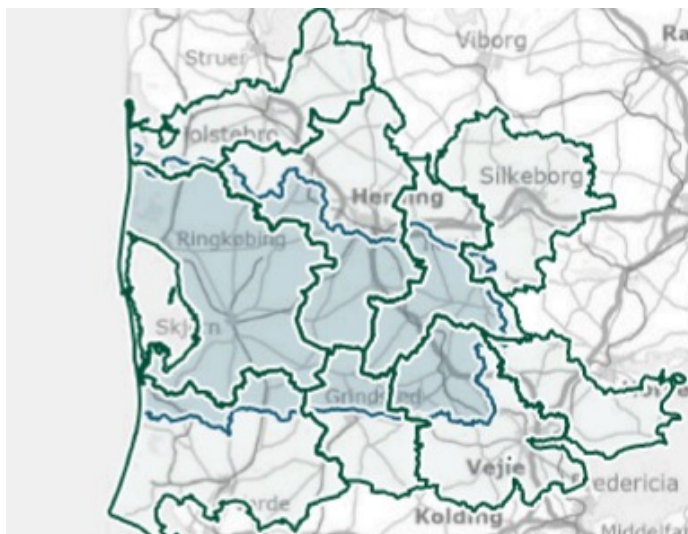
Den lokale trepart Ringkøbing Fjord

Kommissariatet for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord fremgår af bilag 1. Den Lokale Trepert er en del af kystvandgruppen Vesterhavet Nord, der har flere forskellige delvandoplande. Vejle Kommune er en del af delvandoplandet Ringkøbing Fjord sammen med Ringkøbing-Skjern, Varde, Herning, Billund og Ikast-Brande kommuner. Ringkøbing-Skjern Kommune er formands- og sekretariatskommune for den Lokale Trepert Ringkøbing Fjord.

Lokal Trepert Ringkøbing Fjord opnåede konsensus om omlægningsplanen den 5.11.2025 jf. aftalen mellem parterne i bilag 2.

Lokal Trepert Ringkøbing Fjord og Vejle Kommune er forpligtet til løbende at opdatere omlægningsplanen, så den altid anviser en realiserbar vej til indfrielse af målene i Grøn Trepert.

Figur 1. Geografisk afgrænsning af den Lokale Trepert Ringkøbing Fjord (mørkeblå)

Omlægningsplanen

Omlægningsplanen for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord i bilag 3 viser de projekter, der sikrer målopfyldeelse for

kvælstofindsatsen og udtagning af lavbundsgrunde indenfor hele trepartens geografi, samt projekter, der bidrager til målsætningerne for skov og natur. Skitseprojekter fremgår dog ikke af bilaget.

Aftalen om omlægningsplanen i bilag 2 introducerer omlægningsplanen for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord i sin helhed.

Skitseprojekter og igangværende omlægningsprojekter indenfor Vejle Kommunes geografi, som er en del af omlægningsplanen for Ringkøbing Fjord, fremgår af bilag 4 (liste og kort). Det projektareal i den Lokale Trepert, som ligger i Vejle Kommune fremgår af tabel 1 og omfatter i alt 4835,5 hektar. Omlægningsplanen omfatter ca. 14,7 % af landbrugsjorden i den del af Vejle Kommune, som ligger i Lokal Trepert Ringkøbing Fjord.

Tabel 1 – Projektareal og kvælstofreduktion i Vejle Kommune i Lokal Trepert Ringkøbing Fjord fordelt på virkemidler (hektar og tons)

Projektarealer	Vådområde	Lavbund	Skov	Ekstensivering	Minivådområder	I alt i Vejle Kommune geografi
Areal (ha.)	2994,3	1167,8	638,5	35,0	0,0	4835,5
Kvælstofreduktion (ton pr. år)	179,7	47,4	11,5	0,5	0,0	239,0

Verificering af omlægningsplanen

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har den 14. oktober 2025 verificeret at omlægningsplanen leverer målindfrielse og derfor kan principvedtages (bilag 5).

Kvælstofindsats

Der er et samlet kvælstofindsatsbehov på 1626,1 tons kvælstof pr. år for delvandoplandet Ringkøbing Fjord. Den lokale trepart foreslår med omlægningsplanen projekter med en samlet kvælstofeffekt på 2078 tons kvælstof pr. år, jf. bilag 2, hvilket svarer til ca. 128 % målopnåelse.

Vejle Kommune har identificeret 35 skitseprojekter i den Lokale Treparts område med en samlet kvælstofreduktion på 179,6 ton til videre sagsbehandling. I Vejle Kommune er der samtidigt indgået tilsagn til forundersøgelse eller til etablering af 12 projekter, med en samlet kvælstofreduktion på 59,4 ton.

Vejle Kommune bidrager med i alt 239 tons kvælstof pr. år ud af den samlede indsats på 2078 tons kvælstof pr. år i omlægningsplanen for den Lokale Trepert Ringkøbing Fjord.

Den Lokale Trepert for Ringkøbing Fjord har med afsæt i erfaringerne med omlægningsprojekter i vandoplandet besluttet at regne med en kvælstofreducerende effekt på 60 kg. kvælstof pr. hektar frem for standarden i MARS på 90 kg. kvælstof pr. hektar for virkemidlet kvælstofvådområder. Den Lokale Treparts standard for kvælstofeffekt er anvendt i udregningen af Vejle Kommunes bidrag til omlægningsplanen.

Samtidig har den Lokale Trepert anmodet kommunerne om at lægge en teknisk buffer ind på 20 % for at tage hensyn til et frafald af projektarealer i realiseringsprocessen. Det betyder, at der skal leveres 120% målopfyldelse med den lavere standard for kvælstofeffekten.

Vejle Kommunes andel af indsatsbehovet i tabel 2 er en vejledende beregning foretaget af forvaltningen, som kan fungere som pejlemærke for, hvor meget kommunen skal bidrage med. Hver enkelt delvandopland og kystvandgruppe skal vise målopnåelse på tværs af kommunerne. Vejle Kommunes bidrag til kvælstofreduktion svarer til ca. 128 % målopfyldelse og er derfor indenfor den Lokale Treparts ramme.

Tabel 2 – Kvælstofindsatsbehov og målopnåelse for Vejle Kommunes geografi i Lokal Trepert Ringkøbing Fjord (tons kvælstof pr. år)

Kystvandgruppe	Delvandopland	Indsatsbehov i kystvandgruppe	Vejle Kommunes andel af indsatsbehov (vejledende)	Reduktion i Vejle omlægningsplan	Målopnåelse (%)
Vesterhavet, nord	Ringkøbing Fjord	1626,1	187,0	239,0	128%

Lavbundsindsats

Ministerier for Grøn Trepert har beregnet, at den Kystvandgruppen Vesterhavet Nord, der også inkluderer Lokal Trepert Nissum Bredning, har et samlet potentiale for udtagning af lavbundsgrunde på 24064,9 ha. Den Lokale Trepert Ringkøbing Fjord har med udgangspunkt i det potentielle lavbundsareal foreslået, at der medtages 7998 ha. i omlægningsplanen, jf. bilag 2.

Vejle Kommune har identificeret 14 skitseprojekter med en samlet udtagning af lavbundslande på 832,5 ha. til videre sagsbehandling. I Vejle Kommune er der samtidigt indgået tilsagn til forundersøgelse af eller etablering af 3 projekter, der samlet bidrager med 418,5 ha. til lavbundsindsatsen.

Vejle Kommune bidrager med i alt 1251 ha. lavbundsland ud af den samlede indsats på 7998 ha. i omlægningsplanen for den Lokale Trepert Ringkøbing Fjord.

Skovrejsningsindsats

Der indgår skovrejsningsprojekter svarende til 899,6 ha. i omlægningsplanen for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord.

Vejle Kommune har 14 skitseprojekter med et samlet potentielt skovareal på 580,7 ha. til videre sagsbehandling. Der kun indtegnet skitseprojekter, hvor lodsejer har ansøgt om tilladelse til at rejse skov eller har tilkendegivet interesse herfor til forvaltningen. I Vejle Kommune er der samtidigt 9 projekter, der har fået tilsagn om tilskud eller er under etablering. De bidrager samlet med 53,8 ha. til skovrejsningsindsatsen

Vejle Kommune bidrager med i alt 634,5 ha. ud af den samlede skovrejsningsindsats på 899 ha. i omlægningsplanen for den Lokale Trepert Ringkøbing Fjord. Det høje tal skyldes en række store skovrejsningsprojekter drevet af private investorer.

Naturpotentiale

Der indgår projekter med naturpotentiale svarende til 479 ha. i omlægningsplanen for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord i MARS. Det er kun Vejle Kommune, der i denne Lokale Trepert har indtegnet naturpotentiale. Den Lokale Trepert Ringkøbing Fjord har dog foretaget en analyse af overlap med DCEs forslag til 30 % beskyttet natur og omlægningsplanen i MARS, som viser 69 % sammenfald med omlægningsplanens projekter, i alt 24664 ha. (se bilag 2). Her fremgår det at naturpotentialer i Vejle Kommune er 1813 ha.

Omlægningsplanens projekter i Vejle Kommune, der bidrager til potentialer for beskyttet og strengt beskyttet natur og store sammenhængende naturområder fremgår af potentialekortet for Vejle Kommune. De omfatter samlet 479 ha., der ved automatisk analyse i MARS viser 47 % overlap med DCEs forslag til 30 % beskyttet natur i Danmark. Vejle Kommune har kun indtegnet naturpotentiale i områder hvor der også er tegnet et vådområde- eller lavbundsprojekt i omlægningsplanen, da de lovgivningsmæssige rammer og finansiering til realisering endnu ikke er afklaret.

Den Lokale Trepert Ringkøbing har aftalt at indtegnelse af naturpotentiale skal ske fra 2026 og frem.

Videre proces

Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle kommunalbestyrelser i den lokale trepart, publicerer Ringkøbing-Skjern Kommune, der er sekretariatskommune omlægningsplanen i MARS, så omlægningsplanen bliver offentligt tilgængelig. Vejle Kommune har valgt at offentliggøre omlægningsplanen for egen geografi på hjemmesiden den 26. november i forbindelse med opstart af den politiske godkendelsesproces.

Kommunerne skal i samarbejde med de lokale treparter efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen. Sideløbende arbejder Vejle Kommune i samarbejde med lodsejerne med at udvikle projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering.

Der forventes at være behov for tværgående indsatser i relation til øvrig kommunal planlægning i forbindelse med implementering af omlægningsplanen, herunder myndighedsbehandling og evt. tilpasning af kommuneplanen, hvis det viser sig nødvendigt.

Bilagsliste

Bilag 1 - Forretningsorden for Lokal Ringkøbing Fjord

Bilag 2 - Aftale om omlægningsplan 2025 i Lokal Trepert Ringkøbing Fjord

Bilag 3 - Omlægningsplan for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord (MARS rapport)

Bilag 4 - Projekter i Vejle Kommune der indgår i omlægningsplanen for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord

Bilag 5 - Verificeringsbrev for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Økonomi

Vejle Kommune har modtaget særlige midler til Grøn Trepert, i alt 6,34 mio. kr. i perioden 2025-2032 til udvikling og implementering af omlægningsplanerne. Der er statslig finansiering knyttet til de virkemidler der indgår i planen (fx vådområder, lavbundsprojekter, minivådområder, etc.), som inkluderer fuld finansiering af kommunens arbejde med forundersøgelse og projektrealisering, kompensation til lodsejere, mv. Der er dog ikke pt. afsat midler til finansiering af kommunernes arbejde med naturprojekter eller til kompensation af de lodsejere, der vælger at deltage i denne type projekter. Der skal derfor findes finansiering hertil hos private fonde, kommunens eget budget eller i staten, fx forbindelse

med en ny biodiversitetslov.

Klima og resiliensvurdering

Aftale om et Grøn Danmark (Grøn Trepert) opstiller mål for landbrugets bidrag til klimaindsatsen, genopretning af en god økologisk tilstand i de danske søer, vandløb og farvande og den danske natur. Omlægningsplanerne for de fem Lokale Treparter bidrager til realiseringen af Vejle Kommunes Klimaplans målsætninger CO₂-reduktioner i landbrugssektoren, samt kvælstofindsatsen i de delvandoplande i treparten, som kommunen er en del af. Endelig bidrager omlægningsplanen til realisering af Klimaplanens mål om etablering af 3000 ha skov i kommunen inden 2030 og til realisering af Biodiversitetsstrategien.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles af Økonomiudvalget og Byrådet

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at udvalget overfor Økonomiudvalget og Byrådet anbefaler, at der arbejdes videre med de projekter i omlægningsplanen for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord, der ligger inden for Vejle Kommunes grænse.

Beslutning

Anbefalet.

Morten Skovlund var fraværende.

Bilag

Bilag 1 - Forretningsorden for den Lokale Trepert Ringkøbing Fjord

Bilag 2 - Aftale om omlægningsplan i Lokal Trepert Ringkøbing Fjord

Bilag 3 - Omlægningsplan for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord (MARS rapport)

Bilag 4 - Kort og liste over projekter i Vejle Kommune i omlægningsplanen for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord

Bilag 5 - Verificeringsbrev for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord fra St. for Grøn Arealoml. og Vandmiljø

Punkt 194: Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Lokal Trepert Vadehavet

01.18.00-P17-4-25

Resumé

Den Lokale Trepert Vadehavet har i samarbejde med kommunerne indenfor trepartens geografi udarbejdet en omlægningsplan. Omlægningsplanen indeholder forslag til arealomlægningsprojekter der kan indfri målene for reduktion af kvælstof og udtagning af lavbundslande i den Grønne Trepert, samt forslag til skovrejsning, ekstensivering og naturpotentiale. Kommunalbestyrelserne skal principvedtage de projekter i omlægningsplanen, der i IT-plattformen MARS er registreret inden for egen kommunegrænse. Kommunalbestyrelsen skal med principvedtagelsen alene tilslutte at Vejle Kommune og Lokal Trepert Vadehavet arbejder videre med projekterne i den dynamiske omlægningsplan, der foreligger på nuværende tidspunkt. Forvaltningen indstiller at udvalget principvedtager Vejle Kommunes andel af omlægningsplanen for den Lokale Trepert Vadehavet.

Sagsfremstilling

De Lokale Treparts sammensætning og mandat, omlægningsplanens dynamiske karakter og principvedtagelsen rækkevidde, samt det retslige grundlag for Grøn Trepert er beskrevet i sagen Grøn Trepert - orientering om Vejle Kommunes omlægningsplan. Disse er fælles for alle de fem treparter, Vejle Kommune er en del af og forklares ikke yderligere her. I orienteringssagen forklares også, hvordan Vejle Kommunes omlægningsplan er udviklet, herunder lodsejerinddragelse, og der redegøres for det samlede bidrag til Grøn Trepert fra Vejle Kommune.

Denne sag vedrører alene den del Vejle Kommune, der er omfattet af Lokal Trepert Vadehavets geografi og indstiller den relevante del af den Lokale Treparts omlægningsplan til principvedtagelse.

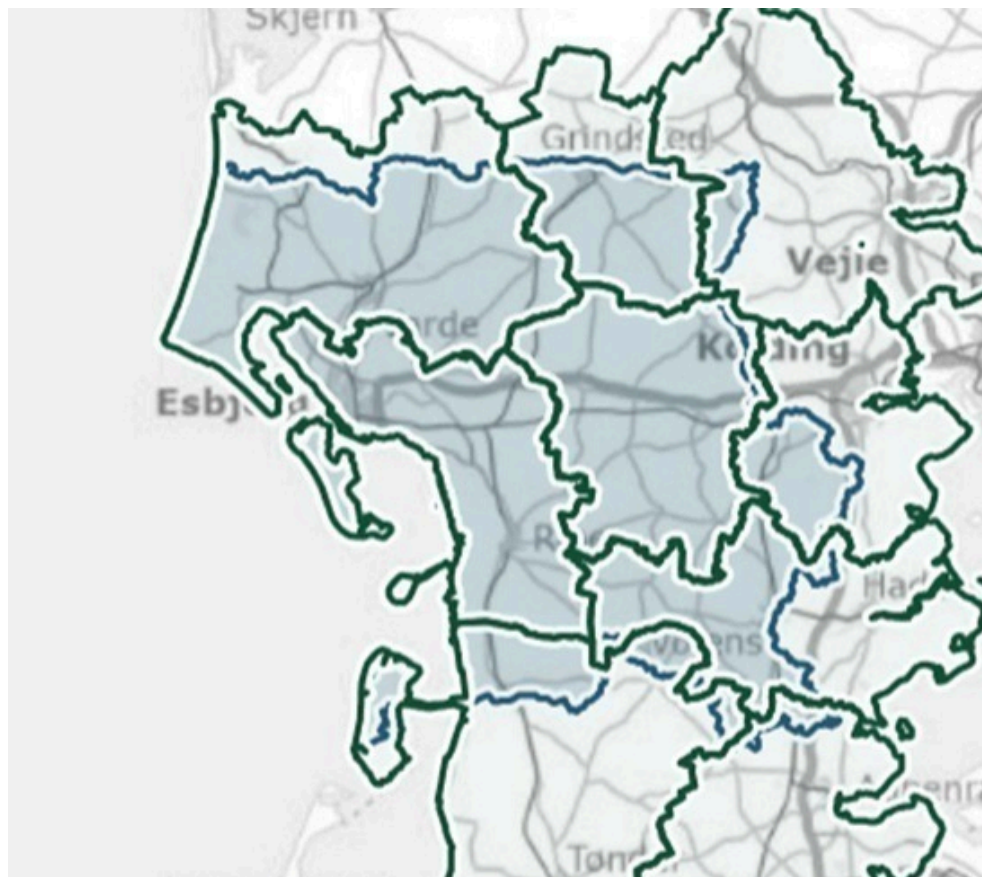
Den lokale trepart Vadehavet

Kommissoriet for Lokal Trepert Vadehavet fremgår af bilag 1. Den Lokale Trepert er en del af kystvandgruppen Vesterhavet Syd, og har flere forskellige delvandoplande. Vejle Kommune er en del af delvandoplandet Grådyb sammen med Varde, Vejen, Esbjerg, Billund og Kolding kommuner. Vejen Kommune er formands- og sekretariatskommune for den Lokale Trepert Vadehavet.

Lokal Trepert Vadehavet opnåede konsensus om omlægningsplanen den 3.11.2025 jf. mødereferat i bilag 2.

Lokal Trepert Vadehavet og Vejle Kommune er forpligtet til løbende at opdatere omlægningsplanen, så den altid anviser en realiserbar vej til indfrielse af målene i Grøn Trepert.

Figur 1. Geografisk afgrænsning af den Lokale Trepert Vadehavet (mørkeblå)

Omlægningsplanen

Omlægningsplanen for Lokal Trepert Vadehavet i bilag 3 viser de projekter, der sikrer målopfyldelse for kvælstofindsatsen og udtagning af lavbundsgrunde indenfor hele trepartens geografi, samt projekter, der bidrager til målsætningerne for skov og natur. Skitseprojekter fremgår dog ikke af bilaget.

Den Lokale Trepert har udarbejdet et notat, der introducerer omlægningsplanen i sin helhed (bilag 4).

Skitseprojekter og igangværende omlægningsprojekter indenfor Vejle Kommunes geografi, som er en del af omlægningsplanen for Lokal Trepert Vadehavet, fremgår af bilag 5 (liste og kort). Det projektareal i den Lokale Trepert, som ligger i Vejle Kommune fremgår af tabel 1 og omfatter i alt 331 hektar. Omlægningsplanen omfatter ca. 7,6 % af landbrugsjorden i den del af Vejle Kommune, der ligger i Lokal Trepert Vadehavet.

Tabel 1 – Projektareal og kvælstofreduktion i Vejle Kommune i delvandoplandet Grådyb i Lokal Trepert Vadehavet fordelt på virkemidler (hektar og tons)

Projektarealer	Vådområde	Lavbund	Skov	Ekstensivering	Minivådområder	I alt i Vejle Kommune geografi
Areal (ha.)	259,9	0,0	25,2	46,2	0,0	331
Kvælstofreduktion (ton pr. år)	23,4	0,0	0,4	0,6	0,0	24,4

Verificering af omlægningsplanen

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har den 14. oktober 2025 verificeret at omlægningsplanen leverer målmålsfrielse og derfor kan principvedtages (bilag 6).

Kvælstofindsats

Der er et samlet kvælstofindsatsbehov i delvandoplandet Grådyb på 598,5 tons kvælstof pr. år. Lokal Trepert Vadehavet foreslår med omlægningsplanen projekter med en samlet kvælstofeffekt på 1227 tons kvælstof pr. år, dvs. mere end 200 % målopfyldelse. Indsatsbehovet i hele kystvandgruppen er 2644,1 tons kvælstof pr. år, og der er planlagt for 3414 tons kvælstof pr. år, dvs. 129 % målopfyldelse, jf. bilag 3. Dog er den Lokale Trepert ikke i mål for delvandoplandet Knudedyb, hvorfor der er indledt dialog med Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om håndtering af udfordringen.

Vejle Kommune har identificeret 5 skitseprojekter i den Lokale Treparts område med en samlet kvælstofreduktion på 24,3 ton til videre sagsbehandling. I Vejle Kommune er der samtidigt indgået tilsagn til forundersøgelse eller etablering af 2 projekter, med en samlet kvælstofreduktion på 0,1 ton.

Vejle Kommune bidrager med i alt 24,4 tons kvælstof pr. år ud af den samlede indsats på 598 tons kvælstof pr. år i omlægningsplanen for Grådyb den Lokale Trepert Ringkøbing Fjord.

Den Lokale Trepert har som udgangspunkt anvendt standarden i MARS på 90 kg. kvælstof pr. hektar i vådområdeprojekter. I Grådyb er der dog planlagt med en mindre effektivitet i lavbunds- og vådområdeprojekterne end de standardtal, der er forudsat i MARS. I omlægningsplanen er der regnet med hhv. 30 kg N/ha i lavbundsprojekterne og 60 kg N/ha i vådområdeprojekterne i dette vandopland. Det svarer til en målopnåelse på 150 %. Årsagen er at erfaringer med de gennemførte projekter i oplandet til Grådyb viser en lavere effektivitet.

Vejle Kommunes andel af indsatsbehovet i tabel 2 er en vejledende beregning foretaget af forvaltningen, som kan fungere som pejlemærke for, hvor meget kommunen bør bidrage med. Hvert enkelt delvandopland og kystvandgruppe skal vise målopnåelse på tværs af kommunerne. Den anslåede målopnåelse på 107 % er lavere end de 150 % den Lokale Trepert har ønsket. En stor del af arealet i Vejle Kommune i dette vandopland er allerede omlagt til fredskov (Frederikshåb Plantage), natur (Randbøl Hede) og energianlæg (Vandel Solcellepark), hvorfor yderligere udpegninger er vanskelige. Da delvandoplandet samlet set viser en målopnåelse på mere end 200 % har der ikke været behov for at udpege yderligere arealer i kommunen.

Tabel 2 – Kvælstofindsatsbehov og målopnåelse for Vejle Kommunes geografi i Lokal Trepert Vadehavet (tons pr. år)

Kystvandgruppe	Delvandopland	Indsatsbehov i kystvandgruppe	Vejle Kommunes andel af indsatsbehov (vejledende)	Reduktion i Vejle omlægningsplan	Målopnåelse (%)
Vesterhavet, syd	Grådyb	598,5	22,7	24,4	107%

Lavbundsindsats

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har beregnet, at den Lokale Trepert Vadehavet har et samlet potentiale for Kystvandgruppen Vesterhavet Syd er 28437,1 ha. Lokal Trepert Vadehavet og Vida-Kruså, tilsammen dækker kystvandgruppen har med udgangspunkt i det potentielle lavbundsareal foreslået, at der medtages 33720,9 ha. i omlægningsplanen.

Vejle Kommune har identificeret 1 skitseprojekt med en samlet udtagning af lavbundslande på 4,3 ha. til videre sagsbehandling. I Vejle Kommune er der samtidigt indgået tilsagn etablering af 1 projekt, der bidrager med 0,1 ha. til lavbundsindsatsen.

Vejle Kommune bidrager med i alt 4,4 ha. lavbundsland ud af den samlede indsats på 33720,9 ha. i omlægningsplanen for den Lokale Trepert Vadehavet.

Skovrejsningsindsats

Der indgår skovrejsningsprojekter svarende til 1577 ha. i omlægningsplanen for Lokal Trepert Vadehavet jf. bilag 3.

Vejle Kommune har 3 skitseprojekter med et samlet potentielt skovareal på 25,1 ha. til videre sagsbehandling. Der kun indtegnet skitseprojekter, hvor lodsejer har ansøgt om tilladelse til at rejse skov eller har tilkendegivet interesse herfor til forvaltningen. I Vejle Kommune er der samtidigt 1 projekt på 0,1 ha., der har fået tilsagn om tilskud eller er under etablering.

Vejle Kommune bidrager med i alt 25,2 ha. ud af den samlede skovrejsningsindsats på 1577 ha. i omlægningsplanen for den Lokale Trepert Vadehavet.

Naturpotentiale

Der indgår projekter med naturpotentiale svarende til 11531 ha. i omlægningsplanen for Lokal Trepert Vadehavet i MARS jf. bilag 3.

Omlægningsplanens projekter i Vejle Kommune, der bidrager til potentialer for beskyttet og strengt beskyttet natur og store sammenhængende naturområder fremgår af potentialekortet for Vejle Kommune. De omfatter samlet 82 ha., der ved automatisk analyse i MARS viser 44 % overlap med DCEs forslag til 30 % beskyttet natur i Danmark. Vejle Kommune har kun indtegnet naturpotentiale i områder hvor der også er tegnet et vådområde- eller lavbundsprojekt i omlægningsplanen, da de lovgivningsmæssige rammer og finansiering til realisering endnu ikke er afklaret.

Den Lokale Trepert Vadehavet har aftalt at indtegning af naturpotentiale skal ske fra 2026 og frem.

Videre proces

Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle kommunalbestyrelser i den lokale trepart, publicerer Vejen Kommune omlægningsplanen i MARS, så omlægningsplanen bliver offentligt tilgængelig. Vejle Kommune har valgt at offentliggøre omlægningsplanen for egen geografi på hjemmesiden den 26. november i forbindelse med opstart af den politiske godkendelsesproces.

Kommunerne skal i samarbejde med de lokale treparter efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen. Sideløbende arbejder Vejle Kommune i samarbejde med lodsejerne med at udvikle projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering.

Der forventes at være behov for tværgående indsatser i relation til øvrig kommunal planlægning i forbindelse med implementering af omlægningsplanen, herunder myndighedsbehandling og evt. tilpasning af kommuneplanen, hvis det viser sig nødvendigt.

Bilagliste

- Bilag 1 – Kommissorium for den Lokale Trepert Vadehavet
- Bilag 2 – Referat fra møde den 3. november 2025 i den Lokale Trepert (godkendelse af planen)
- Bilag 3 - Omlægningsplan for Lokal Trepert Vadehavet (MARS rapport)
- Bilag 4 – Notat om omlægningsplanen fra Lokal Trepert Vadehavet
- Bilag 5 - Projekter i Vejle Kommune der indgår i omlægningsplanen for Lokal Trepert Vadehavet
- Bilag 6 - Verificeringsbrev for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Økonomi

Vejle Kommune har modtaget særlige midler til Grøn Trepert, i alt 6,34 mio. kr. i perioden 2025-2032 til udvikling og implementering af omlægningsplanerne. Der er statslig finansiering knyttet til de virkemidler der indgår i planen (fx vådområder, lavbundsprojekter, minivådområder, etc.), som inkluderer fuld finansiering af kommunens arbejde med forundersøgelse og projektrealisering, kompensation til lodsejere, mv. Der er dog ikke pt. afsat midler til finansiering af kommunernes arbejde med naturprojekter eller til kompensation af de lodsejere, der vælger at deltage i denne type projekter. Der skal derfor findes finansiering hertil hos private fonde, kommunens eget budget eller i staten, fx forbindelse med en ny biodiversitetslov.

Klima og resiliensvurdering

Aftale om et Grøn Danmark (Grøn Trepert) opstiller mål for landbrugets bidrag til klimaindsatsen, genopretning af en god økologisk tilstand i de danske søer, vandløb og farvande og den danske natur. Omlægningsplanerne for de fem Lokale Treparter bidrager til realiseringen af Vejle Kommunes Klimaplanes målsætninger CO₂-reduktioner i landbrugssektoren, samt kvælstofindsatsen i de delvandområder i treparten, som kommunen er en del af. Endelig bidrager omlægningsplanen til realisering af Klimaplanens mål om etablering af 3000 ha skov i kommunen inden 2030 og til realisering af Biodiversitetsstrategien.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles af Økonomiudvalget og Byrådet

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at udvalget overfor Økonomiudvalget og Byrådet anbefaler, at der arbejdes videre med de projekter i omlægningsplanen for Lokal Trepert Vadehavet, der ligger inden for Vejle Kommunes grænse.

Beslutning

Anbefalet.

Morten Skovlund var fraværende.

Bilag

Bilag 1 - Kommissorium for Lokal Trepert Vadehavet

Bilag 2 - Referat fra møde 3. november 2025 - Den Lokal Trepert Vadehavet

Bilag 3 - Omlægningsplan for Lokal Trepert Vadehavet

Bilag 4 - Notat til omlægningsplan fra Lokal Trepert Vadehavet

Bilag 5 - Kort og liste over projekter i Vejle Kommune i omlægningsplanen for Lokal Trepert Vadehavet

Bilag 6 - Verificeringsbrev fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Punkt 195: Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Lokal Trepert Randers Fjord

01.18.00-P17-5-25

Resumé

Den Lokale Trepert Randers Fjord har i samarbejde med kommunerne indenfor trepartens geografi udarbejdet en omlægningsplan. Omlægningsplanen indeholder forslag til arealomlægningsprojekter der kan indfri målene for reduktion af kvælstof og udtagning af lavbundslande i den Grønne Trepert, samt forslag til skovrejsning, ekstensivering og naturpotentiale. Kommunalbestyrelserne skal principvedtage de projekter i omlægningsplanen, der i IT-plattformen MARS er registreret inden for egen kommunegrænse. Kommunalbestyrelsen skal med principvedtagelsen alene tilslutte at Vejle Kommune og Lokal Trepert Randers Fjord arbejder videre med projekterne i den dynamiske omlægningsplan, der foreligger på nuværende tidspunkt. Forvaltningen indstiller at udvalget principvedtager Vejle Kommunes andel af omlægningsplanen for den Lokale Trepert Randers Fjord.

Sagsfremstilling

De Lokale Treparts sammensætning og mandat, omlægningsplanens dynamiske karakter og principvedtagelsen rækkevidde, samt det retslige grundlag for Grøn Trepert er beskrevet i sagen Grøn Trepert - orientering om Vejle Kommunes omlægningsplan. Disse er fælles for alle de fem treparter, Vejle Kommune er en del af og forklares ikke yderligere her. I orienteringssagen forklares også, hvordan Vejle Kommunes omlægningsplan er udviklet, herunder lodsejerinddragelse, og der redegøres for det samlede bidrag til Grøn Trepert fra Vejle Kommune.

Denne sag vedrører alene den del Vejle Kommune, der er omfattet af Lokal Trepert Randers Fjords geografi og indstiller den relevante del af den Lokale Treparts omlægningsplan til principvedtagelse.

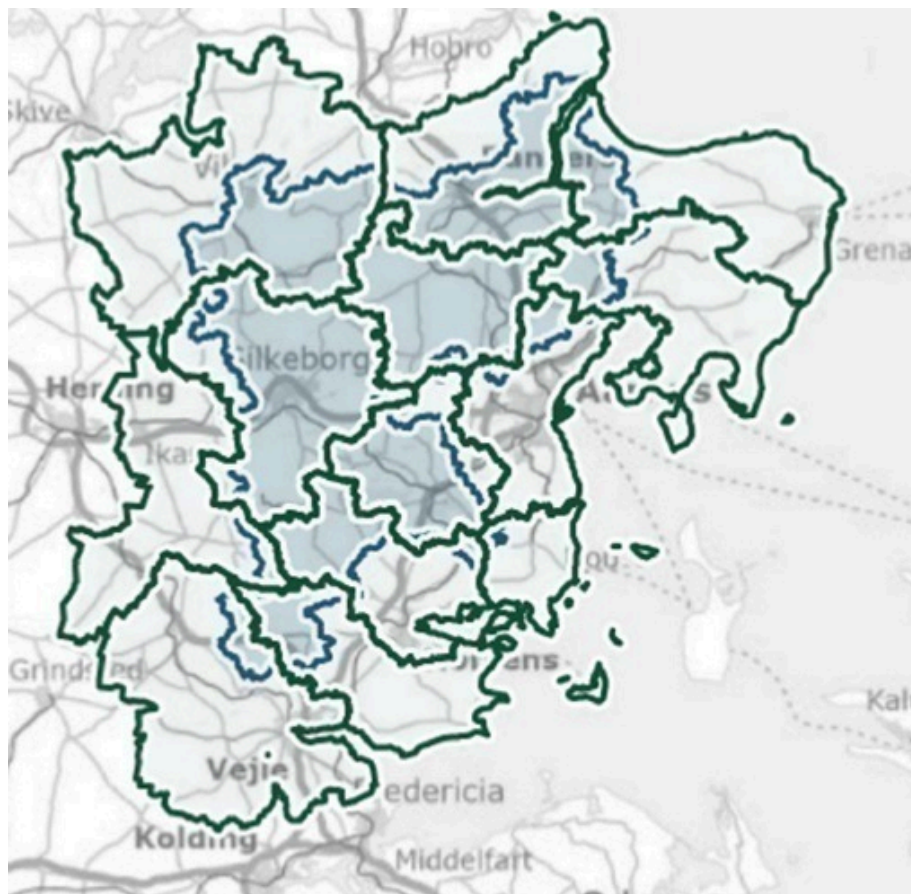
Den Lokale Trepert Randers Fjord

Kommissorium, rammer og principper for Lokal Trepert Randers Fjord fremgår af bilag 1. Den Lokale Trepert er en del af kystvandgruppen Hevring Bugt, og har flere forskellige delvandoplande. Vejle Kommune er en del af delvandoplandet Randers Fjord, Indre sammen med Randers, Norddjurs, Syddjurs, Favrskov, Århus, Odder, Viborg, Silkeborg, Skanderborg, Horsens, Hedensted og Ikast-Brande kommuner. Silkeborg Kommune er formandskommune, mens Viborg Kommune er sekretariatskommune for den Lokale Trepert Randers Fjord.

Treparten opnåede konsensus om omlægningsplanen den 25.9.2025 jf. følgebrev i bilag 2.

Lokal Trepert Randers Fjord og Vejle Kommune er forpligtet til løbende at opdatere omlægningsplanen, så den altid anviser en realiserbar vej til indfrielse af målene i Grøn Trepert.

Figur 1. Geografisk afgrænsning af den Lokale Trepert Randers Fjord (mørkeblå)

Omlægningsplanen

Omlægningsplanen for Lokal Trepert Randers Fjord i bilag 3 viser de projekter, der sikrer målopfyldelse for kvælstofindsatsen og udtagning af lavbundslande indenfor hele trepartens geografi, samt projekter, der bidrager til målsætningerne for skov og natur. Skitseprojekter fremgår dog ikke af bilaget.

Skitseprojekter og igangværende omlægningsprojekter indenfor Vejle Kommunes geografi, som er en del af omlægningsplanen for Lokal Trepert Randers Fjord, fremgår af bilag 5 (liste og kort). Det projektareal i den Lokale Trepert, som ligger i Vejle Kommune fremgår af tabel 1 og omfatter i alt 553 hektar. Ca. 8 % af landbrugsarealet i Vejle Kommune indenfor Lokal Trepert Randers geografi er indtegnet i omlægningsplanen.

Tabel 1 – Projektareal og kvælstofreduktion i Vejle Kommune i delvandoplandet Randers Fjord, Indre i Lokal Trepert Randers Fjord fordelt på virkemidler (hektar og tons)

Projektarealer	Vådområde	Lavbund	Skov	Ekstensivering	Minivådområder	I alt i Vejle Kommune geografi
Areal (ha.)	182,2	91,0	249,2	30,5	0,0	553,0
Kvælstofreduktion (ton pr. år)	16,2	5,5	2,2	0,4	0,0	24,4

Verificering af omlægningsplanen

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har den 15. september 2025 verificeret at omlægningsplanen leverer målmålfrielse og derfor kan principvedtages (bilag 4).

Kvælstofindsats

Der er et samlet kvælstofindsatsbehov i delvandoplandet Randers Fjord, indre på 285 tons kvælstof pr. år. Lokal Trepert Randers Fjord foreslår med omlægningsplanen projekter med en samlet kvælstofeffekt på 792 tons kvælstof pr. år, dvs. knap 280 % målopfyldelse.

Vejle Kommune har identificeret 8 skitseprojekter i den Lokale Treperts område med en samlet kvælstofreduktion på 17,9 ton til videre sagsbehandling. I Vejle Kommune er der samtidigt indgået tilsagn til forundersøgelse eller etablering af 4 projekter med en samlet kvælstofreduktion på 6,5 ton.

Vejle Kommune bidrager med i alt 24,4 tons kvælstof pr. år ud af den samlede indsats på 792 tons kvælstof pr. år i Randers Fjord, Indre i omlægningsplanen for den Lokale Trepert Ringkøbing Fjord.

Den Lokale Trepert har udarbejdet et forudsætningsnotat til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, der begrundet de principper, som er lagt til grund for omlægningsplanen – der er sat et højt ambitionsniveau om 300 % målopnåelse for at sikre en robust omlægningsplan (bilag 6).

Vejle Kommunes andel af indsatsbehovet i tabel 2 er en vejledende beregning foretaget af forvaltningen, som kan fungere som pejlemærke for, hvor meget kommunen bør bidrage med. Hvert enkelt delvandopland og kystvandgruppe skal vise målopnåelse på tværs af kommunerne. Den anslåede målopnåelse på 407 % lever op til den Lokale Treparts forventninger.

Tabel 2 – Kvælstofindsatsbehov og målopnåelse for Vejle Kommunes geografi i Lokal Trepert Randers Fjord (tons pr. år)

Kystvandgruppe	Delvandopland	Indsatsbehov i delvandopland	Vejle Kommunes andel af indsatsbehov (vejledende)	Reduktion i Vejle omlægningsplan	Målopnåelse
Hevring Bugt	Randers Fjord, Indre	285,4	6,0	24,4	407%

Lavbundsindsats

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har beregnet, at der er et samlet potentiale for Lokal Trepert Randers Fjord på 16.404 ha. lavbundsjord. Lokal Trepert Randers Fjord har med udgangspunkt i det potentielle lavbundsareal foreslået, at der medtages 16.233 ha. i omlægningsplanen.

Vejle Kommune har identificeret 1 skitseprojekt med en samlet udtagning af lavbundslande på 31,4 ha. til videre sagsbehandling. I Vejle Kommune er der samtidigt indgået tilsagn etablering af 2 projekter, der bidrager med 91,2 ha. til lavbundsindsatsen.

Vejle Kommune bidrager med i alt 122,6 ha. lavbundsland ud af den samlede indsats på 17394,1 ha. i kystvandgruppen Hevring Bugt.

Skovrejsningsindsats

Der indgår skovrejsningsprojekter svarende til ca. 501 ha. i omlægningsplanen for Lokal Trepert Randers Fjord.

Vejle Kommune har 5 skitseprojekter med et samlet potentielt skovareal på 135,1 ha. til videre sagsbehandling. Der kun indtegnet skitseprojekter, hvor lodsejer har ansøgt om tilladelse til at rejse skov eller har tilkendegivet interesse herfor til forvaltningen. I Vejle Kommune er der samtidigt 2 projekter, der har fået tilsagn om tilskud eller er under etablering. De bidrager samlet med 114,1 ha. til skovrejsningsindsatsen

Vejle Kommune bidrager med i alt 249,2 ha. ud af den samlede skovrejsningsindsats på ca. 501 ha. i Lokal Trepert Randers Fjord.

Naturpotentialer

Projekter i Vejle Kommune, der bidrager til potentialer for beskyttet og strengt beskyttet natur og store sammenhængende naturområder fremgår af potentialekortet for Vejle Kommune. De omfatter samlet 22 ha., der ved automatisk analyse i MARS viser 41 % overlap med DCEs forslag til 30 % beskyttet natur i Danmark. Vejle Kommune har kun indtegnet naturpotentialer i områder hvor der også er tegnet et vådområde- eller lavbundsprojekt i omlægningsplanen, da de lovgivningsmæssige rammer og finansiering til realisering endnu ikke er afklaret.

Gudenåplanen i omlægningsplanen

Lokal Trepert Randers Fjord har besluttet, at det tværkommunale projekt Gudenåplanen indarbejdes i arbejdet med omlægningsplanen, uden at det tæller med i opfyldelsen af kravene i regi af aftalerne om et Grønt Danmark. Gudenåplanen har et samlet areal på mere end 40.000 hektar, hvoraf ca. 540 ha. er beliggende i Vejle Kommune. Vejle Kommunes del af Gudenåplanen fremgår af figur 2.

Kommunerne har med indarbejdelsen ønsket at synliggøre de store potentialer, der ligger i Gudenåplanen som en samlende naturplan for Gudenådalene og Randers Fjord. Potentialer, som går i fire strategiske retninger:

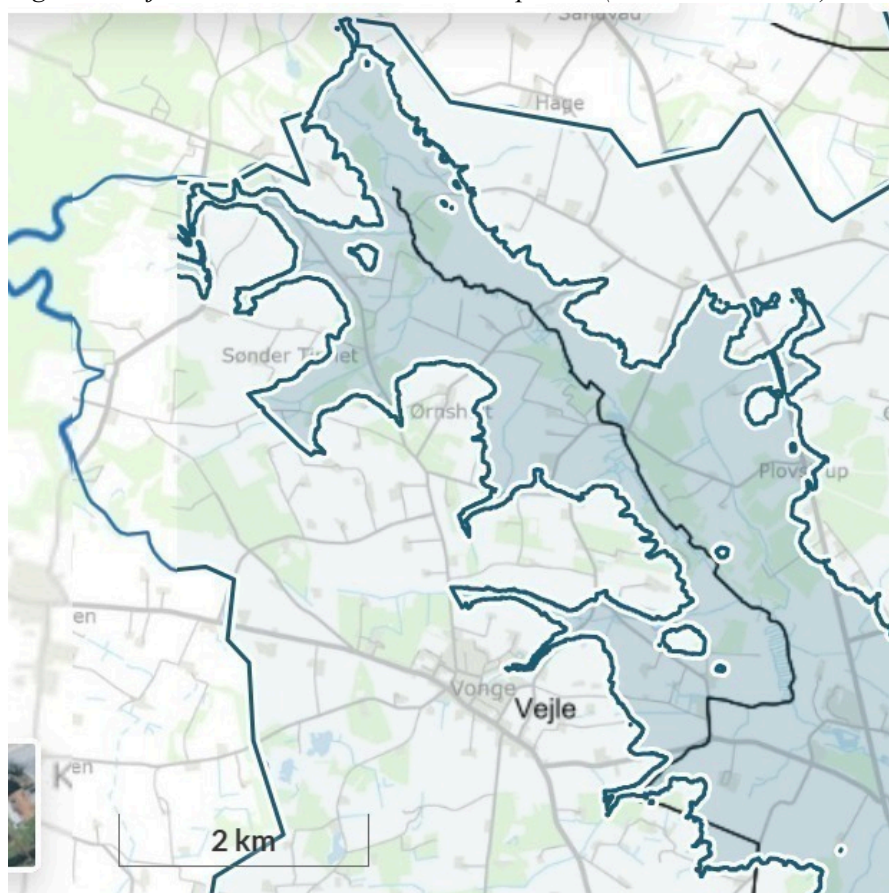
- Mere og bedre natur
- Rent vandmiljø og ren Randers Fjord
- Kerneområde for friluftsliv
- Klimarobust ådal

Flere af de indtegnede skitseprojekter i omlægningsplanen, særligt lavbunds- og vådområdeprojekter, ligger indenfor eller i tilknytning til Gudenåplanens geografi og bidrager dermed ved etablering konkret til virkeliggørelsen af de

fælleskommunale visioner i Gudenåplanen.

Gudenåplanen er at betragte som en fælleskommunal ramme for planlægning, men Gudenåen er ikke at betragte som et potentielt skitseprojekt i omlægningsplanen, hverken delvist eller i sit fulde omfang. Lodsejere bliver dermed heller ikke kontaktet i regi af omlægningsplanen ift. Gudenåplanens realisering.

Figur 2 – Vejle Kommunes arealer i Gudenåplanen (markeret med blå)

Videre proces

Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle kommunalbestyrelser i den lokale trepart, publicerer Viborg Kommune omlægningsplanen i MARS, så omlægningsplanen bliver offentligt tilgængelig. Vejle Kommune har valgt at offentliggøre omlægningsplanen for egen geografi på hjemmesiden den 26. november i forbindelse med opstart af den politiske godkendelsesproces.

Kommunerne skal i samarbejde med de lokale treparter efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen. Sideløbende arbejder Vejle Kommune i samarbejde med lodsejerne med at udvikle projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering.

Der forventes at være behov for tværgående indsatser i relation til øvrig kommunal planlægning i forbindelse med implementering af omlægningsplanen, herunder myndighedsbehandling og evt. tilpasning af kommuneplanen, hvis det viser sig nødvendigt.

Bilagliste

- Bilag 1 – Kommissorium, rammer og principper for den Lokale Trepert Randers Fjord
- Bilag 2 – Følgebrev til omlægningsplanen for den Lokale Trepert Randers Fjord
- Bilag 3 - Omlægningsplan for Lokal Trepert Randers Fjord (MARS rapport)
- Bilag 4 – Verificeringsbrev for Lokal Trepert Randers Fjord fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
- Bilag 5 - Projekter i Vejle Kommune der indgår i omlægningsplanen for Lokal Trepert Randers Fjord
- Bilag 6 - Verificeringsbrev for Lokal Trepert Ringkøbing Fjord fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Økonomi

Vejle Kommune har modtaget særlige midler til Grøn Trepert, i alt 6,34 mio. kr. i perioden 2025-2032 til udvikling og implementering af omlægningsplanerne. Der er statslig finansiering knyttet til de virkemidler der indgår i planen (fx vådområder, lavbundsprojekter, minivådområder, etc.), som inkluderer fuld finansiering af kommunens arbejde med forundersøgelse og projektrealisering, kompensation til lodsejere, mv. Der er dog ikke pt. afsat midler til finansiering af kommunernes arbejde med naturprojekter eller til kompensation af de lodsejere, der vælger at deltage i denne type projekter. Der skal derfor findes finansiering hertil hos private fonde, kommunens eget budget eller i staten, fx forbindelse med en ny biodiversitetslov.

Klima og resiliensvurdering

Aftale om et Grøn Danmark (Grøn Trepert) opstiller mål for landbrugets bidrag til klimaindsatsen, genopretning af en god økologisk tilstand i de danske søer, vandløb og farvande og den danske natur. Omlægningsplanerne for de fem Lokale Treparter bidrager til realiseringen af Vejle Kommunes Klimaplanes målsætninger CO₂-reduktioner i landbrugssektoren, samt kvælstofindsatsen i de delvandoplande i treparten, som kommunen er en del af. Endelig bidrager omlægningsplanen til realisering af Klimaplanens mål om etablering af 3000 ha skov i kommunen inden 2030 og til realisering af Biodiversitetsstrategien.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles af Økonomiudvalget og Byrådet

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at udvalget overfor Økonomiudvalget og Byrådet anbefaler, at der arbejdes videre med de projekter i omlægningsplanen for Lokal Trepert Randers Fjord, der ligger inden for Vejle Kommunes grænse.

Beslutning

Anbefalet.

Morten Skovlund var fraværende.

Bilag

Bilag 1 - Kommissorium, rammer og principper for Lokal Trepert Randers Fjord

Bilag 2 - Følgrebrev til kommunerne fra Lokal Trepert Randers Fjord

Bilag 3 - Omlægningsplan for Lokal Trepert Randers

Bilag 4 - Verificeringsbrev fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Bilag 5 - Kort og liste over projekter i Vejle Kommune i omlægningsplanen for Lokal Trepert Randers Fjord

Bilag 6 - Notat om forudsætninger for omlægningsplanen fra Lokal Trepert Randers Fjord

Punkt 196: Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Lokal Trepert Horsens Fjord

01.18.00-P17-3-25

Resumé

Den Lokale Trepert Horsens Fjord har i samarbejde med kommunerne indenfor trepartens geografi udarbejdet en omlægningsplan. Omlægningsplanen indeholder forslag til arealomlægningsprojekter der kan indfri målene for reduktion af kvælstof og udtagning af lavbundsgrunde i den Grønne Trepert, samt forslag til skovrejsning, ekstensivering og naturpotentiale. Kommunalbestyrelserne skal principvedtage de projekter i omlægningsplanen, der i IT-plattformen MARS er registreret inden for egen kommunegrænse. Kommunalbestyrelsen skal med principvedtagelsen alene tilslutte at Vejle Kommune og Lokal Trepert Horsens Fjord arbejder videre med projekterne i den dynamiske omlægningsplan, der foreligger på nuværende tidspunkt. Forvaltningen indstiller at udvalget principvedtager Vejle Kommunes andel af omlægningsplanen for den Lokale Trepert Horsens Fjord.

Sagsfremstilling

De Lokale Treparters sammensætning og mandat, omlægningsplanens dynamiske karakter og principvedtagelsen rækkevidde, samt det retslige grundlag for Grøn Trepert er beskrevet i sagen Grøn Trepert - orientering om Vejle Kommunes omlægningsplan. Disse er fælles for alle de fem treparter, Vejle Kommune er en del af og forklares ikke yderligere her. I orienteringssagen forklares også, hvordan Vejle Kommunes omlægningsplan er udviklet, herunder lodsejerinddragelse, og der redegøres for det samlede bidrag til Grøn Trepert fra Vejle Kommune.

Denne sag vedrører alene den del Vejle Kommune, der er omfattet af Lokal Trepert Horsens Fjords geografi og indstiller den relevante del af den Lokale Treparts omlægningsplan til principvedtagelse.

Lokal Trepert Horsens Fjord

Kommissoriet for Lokal Trepert Horsens Fjord fremgår af bilag 1. Den Lokale Trepert er en del af kystvandgruppen Aarhus Bugt, Samsø og Nordlige Bælthav, og har flere forskellige delvandoplande. Vejle Kommune er en del af delvandoplandet Horsens Fjord, Indre sammen med Hedensted, Horsens, Skanderborg og Odder Kommuner. Horsens Kommune er formands- og sekretariatskommune for Lokal Trepert Horsens Fjord.

Treparten opnåede konsensus om omlægningsplanen den 3. oktober 2025 jf. følgebrevet i bilag 2.

Lokal Trepert Horsens Fjord og Vejle Kommune er forpligtet til løbende at opdatere omlægningsplanen, så den altid anviser en realiserbar vej til indfrielse af målene i Grøn Trepert.

Figur 1. Geografisk afgrænsning af den Lokale Trepert Vadehavet (mørkeblå)

Omlægningsplanen

Omlægningsplanen for Lokal Trepert Horsens Fjord i bilag 3 viser de projekter, der sikrer mål opfyldelse for

kvælstofindsatsen og udtagning af lavbundslande indenfor hele trepartens geografi, samt projekter, der bidrager til målsætningerne for skov og natur. Skitseprojekter fremgår dog ikke af bilaget.

Den Lokale Trepert har udarbejdet et følgebrev, der introducerer omlægningsplanen i sin helhed (bilag 2).

Skitseprojekter og igangværende omlægningsprojekter indenfor Vejle Kommunes geografi, som er en del af omlægningsplanen for Lokal Trepert Vadehavet, fremgår af bilag 4 (liste og kort). Det projektareal i den Lokale Trepert, som ligger i Vejle Kommune fremgår af tabel 1 og omfatter i alt 110,8 hektar. Ca. 10,4 % af landbrugsarealerne i Vejle Kommune som ligger i Lokal Trepert Horsens geografi indgår i omlægningsplanen.

Tabel 1 – Projektareal og kvælstofreduktion i Vejle Kommune i Lokal Trepert Horsens Fjord fordelt på virkemidler

Projektarealer	Vådområde	Lavbund	Skov	Ekstensivering	Minivådområder	I alt i Vejle Kommune geografi
Areal (ha.)	106,3	0,0	1,9	2,6	0,0	110,8
Kvælstofreduktion (ton pr. år)	9,5	0,0	0,0	0,0	0,0	9,6

Verificering af omlægningsplanen

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har den 10. oktober 2025 verificeret at omlægningsplanen leverer målbefrielse og derfor kan principvedtages (bilag 5).

Kvælstofindsats

Der er et samlet kvælstofindsatsbehov i Horsens Fjord, indre på ca. 212 tons kvælstof pr. år. Lokal Trepert Horsens Fjord foreslår med omlægningsplanen projekter med en samlet kvælstofeffekt på 239 tons kvælstof pr. år i dette vandopland, dvs. ca. 127 % målopfyldelse.

Vejle Kommune har identificeret 1 skitseprojekter i den Lokale Treparts område med en samlet kvælstofreduktion på 9,6 ton til videre sagsbehandling. I Vejle Kommune er der samtidigt indgået tilsagn til forundersøgelse eller til etablering af 1 projekt, med en samlet kvælstofreduktion på 0,04 ton.

Vejle Kommune bidrager med i alt 9,6 tons kvælstof pr. år ud af den samlede indsats på 239 tons kvælstof pr. år i omlægningsplanen for Horsens Indre Fjord i den Lokale Trepert Horsens Fjord.

Den Lokale Trepert har som udgangspunkt anvendt standarden i MARS på 90 kg. kvælstof pr. hektar i vådområdeprojekter og styret efter min. 100 % målopfyldelse, hvilket er sikret i den omlægningsplan, den Lokale Trepert har godkendt.

Vejle Kommunes andel af indsatsbehovet i tabel 2 er en vejledende beregning foretaget af forvaltningen, som kan fungere som pejlemærke for, hvor meget kommunen bør bidrage med. Hvert enkelt delvandopland og kystvandgruppe skal vise målopnåelse på tværs af kommunerne. Den anslåede målopnåelse for Vejle Kommune andel af vandoplandet er ca. 156 %

Tabel 2 - Kvælstofindsatsbehov i Vejle Kommune i Lokal Trepert Horsens Fjord (tons kvælstof pr. år)

Kystvandgruppe	Delvandopland	Indsatsbehov i delvandopland	Vejle Kommunes andel af indsatsbehov (vejledende)	Reduktion i Vejle omlægningsplan	Målopnåelse
Aarhus Bugt, Samsø og Nordlige Bælthav	Horsens Fjord, Indre	212,0	6,1	9,6	156%

Lavbundsindsats

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har beregnet, at der er potentiale for at udtage 1801 ha. lavbundsland i Lokal Trepert Horsens Fjord. Lokal Trepert Horsens Fjord har med udgangspunkt i det potentielle lavbundsareal foreslået, at der medtages 1390 ha. lavbundsland i omlægningsplanen jf. bilag 2.

Vejle Kommune har identificeret 1 skitseprojekt med en samlet udtagning af lavbundsland på 2,67 ha. til videre sagsbehandling, hvilket udgør Vejle Kommunes bidrag til den samlede indsats på 1390 ha. i omlægningsplanen for den Lokale Trepert Horsens Fjord.

Skovrejsning

Vejle Kommune har 1 skitseprojekt med et samlet potentielt skovareal på 1,9 ha. til videre sagsbehandling, hvilket udgør Vejle Kommunes bidrag til den samlede skovrejsningsindsats på 723 ha. i omlægningsplanen for Lokal Trepert Horsens

Fjord jf. bilag 2. Der kun indtegnet skitseprojekter i Vejle Kommune, hvor lodsejer har ansøgt om tilladelse til at rejse skov eller har tilkendegivet interesse herfor til forvaltningen.

Naturpotentiale

Der indgår projekter med naturpotentiale svarende til ca. 5551 ha. i omlægningsplanen for Lokal Trepert Horsens Fjord (se bilag 2). Der er ingen af omlægningsplanens projekter i Vejle Kommune, der bidrager til potentialer for beskyttet og strengt beskyttet natur og store sammenhængende naturområder i denne Lokale Trepert. Den Lokale Trepert Horsens Fjord vil arbejde videre med indtegning af naturpotentiale i 2026 og frem.

Videre proces

Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle kommunalbestyrelser i den lokale trepart, publicerer Horsens Kommune, der er sekretariatskommune, omlægningsplanen i MARS, så omlægningsplanen bliver offentligt tilgængelig. Vejle Kommune har valgt at offentliggøre omlægningsplanen for egen geografi på hjemmesiden den 26. november i forbindelse med opstart af den politiske godkendelsesproces.

Kommunerne skal i samarbejde med de lokale treparter efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen. Sideløbende arbejder Vejle Kommune i samarbejde med lodsejerne med at udvikle projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering.

Der forventes at være behov for tværgående indsatser i relation til øvrig kommunal planlægning i forbindelse med implementering af omlægningsplanen, herunder myndighedsbehandling og evt. tilpasning af kommuneplanen, hvis det viser sig nødvendigt.

Bilagsliste

- Bilag 1 - Kommissorium for Lokal Trepert Horsens Fjord
- Bilag 2 - Følgrebrev til omlægningsplanen fra Lokal Trepert Horsens Fjord
- Bilag 3 - Omlægningsplan fra Lokal Trepert Horsens Fjord (MARS rapport)-
- Bilag 4 - Projekter i Vejle Kommune der indgår i omlægningsplanen for Lokal Trepert Horsens Fjord
- Bilag 5 - Verificeringsbrev for Lokal Trepert Lillebælt - Jylland fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Økonomi

Vejle Kommune har modtaget særlige midler til Grøn Trepert, i alt 6,34 mio. kr. i perioden 2025-2032 til udvikling og implementering af omlægningsplanerne. Der er statslig finansiering knyttet til de virkemidler der indgår i planen (fx vådområder, lavbundsprojekter, minivådområder, etc.), som inkluderer fuld finansiering af kommunens arbejde med forundersøgelse og projektrealisering, kompensation til lodsejere, mv. Der er dog ikke pt. afsat midler til finansiering af kommunernes arbejde med naturprojekter eller til kompensation af de lodsejere, der vælger at deltage i denne type projekter. Der skal derfor findes finansiering hertil hos private fonde, kommunens eget budget eller i staten, fx forbindelse med en ny biodiversitetslov.

Klima og resiliensvurdering

Aftale om et Grøn Danmark (Grøn Trepert) opstiller mål for landbrugets bidrag til klimaindsatsen, genopretning af en god økologisk tilstand i de danske søer, vandløb og farvande og den danske natur. Omlægningsplanerne for de fem Lokale Trepert bidrager til realiseringen af Vejle Kommunes Klimaplanes målsætninger CO₂-reduktioner i landbrugssektoren, samt kvælstofindsatsen i de delvandoplande i treparten, som kommunen er en del af. Endelig bidrager omlægningsplanen til realisering af Klimaplanens mål om etablering af 3000 ha skov i kommunen inden 2030 og til realisering af Biodiversitetsstrategien.

Sagens videre forløb

Sagen skal tillige behandles af Økonomiudvalget og Byrådet

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at udvalget overfor Økonomiudvalget og Byrådet anbefaler, at der arbejdes videre med de projekter i omlægningsplanen for Lokal Trepert Horsens Fjord, der ligger inden for Vejle Kommunes grænse.

Beslutning

Anbefalet.

Morten Skovlund var fraværende.

Bilag

Bilag 1 - Kommissorium for Lokal Trepert Horsens Fjord

Bilag 2 - Følgebrev fra Lokal Trepert Horsens Fjord

Bilag 3 - Omlægningsplan fra MARS for Lokal Trepert Horsens Fjord

Bilag 4 - Kort og liste over projekter i Vejle Kommune i omlægningsplanen for Lokal Trepert Horsens Fjord

Bilag 5 - Verificeringsbrev fra St. for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø til Lokal Trepert Horsens Fjord

Punkt 197: Grøn Trepert - Strategi for sammenhængende natur og skov i Vejle Kommunes omlægningsplan for 2026

01.18.00-P15-1-25

Resumé

Sagen omhandler status, målsætninger og strategi for indtegning af sammenhængende natur og skov i omlægningsplanen for Vejle Kommune. De nationale målsætninger på området i den Grønne Trepert kræver øget fokus på skovrejsning, herunder urørt skov, samt naturgenopretning, hvilket skal indarbejdes i omlægningsplanen i 2026. Klimaplanen indeholder et mål om 3.000 ha ny skov i 2030, og der er ca. 8 % beskyttet natur i Vejle Kommune allerede. Der indgår i ca. 1045 ha. skovprojekter i omlægningsplanen for 2025, og der er indtegnet ca. 1400 ha. med naturpotentiale. Der er behov for at revidere målsætninger og strategi for skovrejsning og sammenhængende natur, hvis Vejle Kommune skal bidrage til de nationale målsætninger om bl.a. urørt skov og 20 % beskyttet natur. Forvaltningen foreslår, at udvalget udarbejder nye målsætninger og strategier i samarbejde med de Lokale Treparter og den Kommunale Trepert senest medio 2026.

Sagsfremstilling

Denne sag omhandler Vejle Kommunes strategi for indtegning af sammenhængende natur og skov i omlægningsplanen – og realisering af konkrete arealomlægningsprojekter indenfor disse områder. Baggrunden er de nationale målsætningerne i den Grønne Trepert, som kræver øget fokus på skovrejsning, særligt i forhold til urørt skov, og sammenhængende natur. I det følgende skitseres de nationale og lokale målsætninger for skov og sammenhængende natur, status på skov og natur i omlægningsplanen i 2025 og der opstilles forslag til, hvordan disse områder kan styrkes i omlægningsplanen i 2026.

Skov

Nationale målsætninger for skov

I Aftale om et Grønt Danmark er målsætningen, at der skal etableres 250.000 ha. ny skov, heraf 100.000 ha. urørt skov inden 2045. Der afsættes ca. 20 mia. kr. frem mod 2045 til tilskud til skovrejsning. Det skal være et vilkår for tilskud, at der tinglyses fredskovspligt på arealet, og at skoven etableres uden brug af gødning eller pesticider. Ordningen inkluderer et ekstra tilskud til etablering af 80.000 ha. privat urørt skov.

20.000 ha af den nye skov etableres som bynær og urørt statslig skov, der målrettes drikkevandsbeskyttelse, med medfinansiering fx fra kommuner/vandværker. Det forventes, at der ved statslig skovrejsning vil kunne opnås medfinansiering på i gennemsnit 75 pct. af jordkøbsprisen, idet der arbejdes for at afsætte 2,4 mia. kr. til formålet.

Der er i aftalen ikke udstukket nogle rammer for hvordan dette mål skal fordeles mellem kommunerne, men regeringen har forpligtet sig til at fremlægge en samlet skovplan, som forventes lanceret i 2026.

Hvis det antages, at Vejle Kommune skal levere en proportional andel af det nationale mål om 250.000 ha. ny skov, hvoraf 100.000 ha. skal være urørt skov, så svarer det til ca. 6.150 ha. ny skov i kommunen, hvoraf 2.460 ha. skal være urørt skov, som styrker biodiversiteten mere end andre typer skov.

Vejle Kommunes målsætninger for skov

Vejle Kommunes Klimaplan indeholder et mål om at rejse 3.000 ha. ny skov i perioden 2020-2030 gennem frivillig og privat skovrejsning. Handleplanen for Natur og Friluftsliv fra 2024 indeholder desuden en målsætning om opkøb og etablering af 700 ha. bynær skov ved Vejle og 50 ha. ved centerbyerne, samt en målsætning om at kommunale skovarealer skal understøtte biodiversitet – men ikke et mål for andelen af urørt skov.

Status for skov i Vejle Kommunes omlægningsplan 2025

Den Kommunale Trepert har med afsæt i målsætninger og tilgang til skovrejsning i kommunens klimaplan besluttet, at der ikke skal tegnes nye arealer til skov ind i omlægningsplanen i 2025 uden interessetilkendegivelse fra lodsejer.

I omlægningsplanen for 2025 indgår knap 1045 ha. privat skovrejsning, som dels er igangværende projekter, hvor der er bevilliget tilskud, og skitseprojekter, hvor der er givet tilladelse til skovrejsning eller lodsejer har udtrykt ønske herom.

Forslag til strategi for indtegning af skov i omlægningsplanen i 2026

Forvaltningen foreslår, at Klima-, Natur- og Miljøudvalget i samarbejde med hhv. de Lokale Treparter og den Kommunale Trepert senest medio 2026 udarbejder:

- Reviderede målsætninger for skovrejsning, herunder urørt skov, i Vejle Kommune, som tager højde for de nationale målsætninger i den Grønne Trepert og evt. den kommende nationale skovplan.
- Strategi for inddragelse af lodsejere, interesseorganisationer, fonde og staten i udviklingen af skovprojekter til omlægningsplanen, som omfatter både produktionsskov, skov til drikkevandsbeskyttelse og urørt skov.

Målsætning og strategi for skovrejsning skal skabe grundlaget interessent- og lodsejerinvolvering og indtegning af arealer til de forskellige typer af skov i omlægningsplanen inden udgangen af 2026. Indsatsen skal – som alle andre i den Grønne Trepert - baseres på frivillige aftaler med lodsejerne.

Natur

EU's og de nationale målsætninger for natur

Ifølge EU's naturgenopretningsforordning, som trådte i kraft den 18. august 2024, skal mindst 20 procent af EU's landarealer og mindst 20 % af havområderne være omfattet af naturgenopretningstiltag senest i 2030. Senest i 2050 skal alle økosystemer med behov for genopretning være omfattet af indsatsen.

Som følge forordningen vil regeringen i 2026 fremlægge en samlet plan for genopretning af den danske natur. Planen skal revideres i 2032 og 2042. Endemålet er, at 90 pct. af alle naturtyperne er i god tilstand, herunder tilstrækkeligt areal, og at der er nok og gode levesteder for arterne. Den kommende natur- og biodiversitetslov skal sætte mål om, at mindst 20 % af Danmark landareal skal være beskyttet natur, og der skal arbejdes for at sikre sammenhængende naturarealer. Der er ikke opstillet nogen rammer for fordelingen af denne indsats på tværs af kommunerne.

Parterne bag den Grønne Trepert noterer sig i den forbindelse, at flere af arealomlægningsindsatserne i aftalen vurderes at øge den andel af det danske areal, der har status af beskyttet natur, men der vil være brug for yderligere indsats, hvis der skal nås op på 20 pct. allerede i 2030. Fremdriften evalueres i 2027.

Der er ikke afsat finansiering til at understøtte omlægning til naturformål i Aftale om et Grøn Danmark. Det vil være en stor opgave, og regeringen vil derfor afsøge, om der er andre parter i samfundet, der ønsker at bidrage – fx kommunerne, private fonde, virksomheder mv.

Novo Nordisk Fonden har efterfølgende afsat 10 mia. kr. til at understøtte implementeringen af Grøn Trepert, hvoraf 7 mia. kr. er reserveret til etablering af sammenhængende natur i såkaldte ”signaturprojekter”. De resterende 3 mia. er målrettet forskning, udvikling og samarbejde omkring implementeringen af Grøn Trepert.

Vejle Kommunes målsætninger for natur

Målsætningen i Vejle Kommunes Klimaplan er, at mængden af arealer til beskyttet natur følger implementeringen af EU's Naturgenopretningsforordning jf. ovenfor. Den Kommunale Trepert bakker op om, at Vejle Kommune skal levere en proportional andel af det nationale mål om 20 % beskyttet natur.

I Vejle Kommune er der ca. 8 % / 8.560 ha. beskyttet natur jf. den vejledende registrering af beskyttet natur jf. § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Det betyder, at ca. 12 % / 12.620 ha. mere af kommunens areal skal være beskyttet natur, i alt ca. 21.170 ha., hvis vi skal leve op til den fælles målsætning på tværs af EU og Grøn Trepert.

Status for natur i Vejle Kommunes omlægningsplan i 2025

Med afsæt i, at der er ny lovgivning på vej på området, samt evt. afklaring af finansiering og kompensationsmuligheder for lodsejerne har den Kommunale Trepert besluttet, at der i 2025 kun indtegnes naturpotentiale i omlægningsplanen hvor skitseprojekterne for de øvrige virkemidler (vådområder, lavbundsprojekter, ekstensivering, etc.), der overlapper med Københavns Universitets anbefalinger til placering af 20 % natur i Danmark. Dette omfatter ca. 1.400 ha.

Forslag til strategi for indtegning af natur i omlægningsplanen i 2026

Forvaltningen foreslår, at Klima-, Natur- og Miljøudvalget i samarbejde med hhv. de Lokale Treparter og den Kommunale Trepert senest medio 2026 udarbejder:

- Reviderede målsætninger for natur i Vejle Kommune, som tager højde for de nationale målsætninger i den Grønne Trepert og de rammer, der opstilles i den nye Natur- og biodiversitetslov,
- Strategi for inddragelse af lodsejere, interesseorganisationer, fonde og staten i udviklingen af naturprojekter til omlægningsplanen

I aftalen om omlægningsplanen for Lokal Trepert Lillebælt / Jylland indgår et muligt signaturprojekt i Vejle, Egtved, Højen og Grejs Ådale, som bakkes op af den Kommunale Trepert.

Forvaltningen foreslår, det nye Klima-, Natur og Miljøudvalg forelægges en strategi for udvikling af signaturprojekt med sammenhængende natur i og omkring Vejle, Egtved, Højen og Grejs Ådale senest medio 2026. Udviklingsstrategien skal danne grundlag for at skaffe fondsfinansiering, udvikle forvaltningsmodel, mv. i samarbejde med lodsejere og interesseorganisationer i området. Forvaltningen foreslår, at udviklingsarbejdet finansieres af Klimapuljen.

Derudover har den Kommunale Trepert peget på følgende områder, som der bør arbejdes videre med i bestræbelsen på at finde sammenhængende naturområder af høj kvalitet i Vejle Kommune:

- Randbøl Hede (Naturstyrelsen har foreslået naturnationalpark)
- Vandskellet (Naturstyrelsen har foreslået naturnationalpark)
- Rands Fjord og Elbodalen (Naturstyrelsen arbejder med lavbundsprojekt)
- Rævling Mose (Naturstyrelsen arbejder med lavbundsprojekt)
- Skærsø-området (kommunerne omkring har indtegnet skitseprojekter i området)

Målsætning og strategi for sammenhængende natur skal skabe grundlaget interessent- og lodsejerinvolvering og indtegning af arealer til sammenhængende natur i omlægningsplanen inden udgangen af 2026. Indsatsen skal – som alle andre i den Grønne Trepert - baseres på frivillige aftaler med lodsejerne.

Økonomi

Vejle Kommune har modtaget særlige midler til Grøn Trepert, i alt 6,34 mio. kr. i perioden 2025-2032 til udvikling og implementering af omlægningsplanerne, herunder afledt myndighedsbehandling af ansøgninger fra lodsejere mv. Der er statslig finansiering knyttet til de virkemidler der indgår i planen (fx vådområder, lavbundsprojekter, minivådområder, etc.), som inkluderer fuld finansiering af kommunens arbejde med forundersøgelse og projektrealisering, kompensation til lodsejere, mv. Der er dog ikke pt. afsat midler til finansiering af kommunernes arbejde med naturprojekter eller til kompensation af de lodsejere, der vælger at deltage i denne type projekter. Der skal derfor findes finansiering hertil hos private fonde, kommunens eget budget eller i staten, fx forbindelse med en ny biodiversitetslov.

Klima og resiliensvurdering

Aftale om et Grøn Danmark (Grøn Trepert) opstiller mål for landbrugets bidrag til klimaindsatsen, genopretning af en god økologisk tilstand i de danske søer, vandløb og farvande og den danske natur. Omlægningsplanerne for de fem Lokale Treparter bidrager til realiseringen af Vejle Kommunes Klimaplanens målsætninger CO₂-reduktioner i landbrugssektoren, samt kvælstofindsatsen i de delvandoplande i treparten, som kommunen er en del af. Endelig bidrager omlægningsplanen til realisering af Klimaplanens mål om etablering af 3000 ha skov i kommunen inden 2030 og til realisering af Biodiversitetsstrategien.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at udvalget sammen med de Lokale Treparter og den Kommunale Trepert senest medio 2026 udarbejder reviderede målsætninger for skovrejsning, herunder urørt skov, og sammenhængende natur i Vejle Kommune med henblik på indtegning af arealer til formålet i omlægningsplanen inden udgangen af 2026, og

at udvalget sammen med de Lokale Treparter og den Kommunale Trepert udarbejder en udviklingsstrategi for et muligt signaturprojekt i Vejle, Egtved, Højen og Grejs Ådale, som forelægges det nye Klima-, Natur- og Miljøudvalg senest medio 2026.

Beslutning

Godkendt.

Morten Skovlund var fraværende.

Punkt 198: Fokusområder for Natur og stipuljen 2026

01.05.11-Ø40-11-25

Resumé

I 2024 foreslog forvaltningen, at Natur- og stipuljen 2025 skulle gøres mere attraktiv at søge for borgere, grupper og foreninger, der gerne vil udvikle natur- og udelivsprojekter i Vejle Kommune. Fokusområderne blev godkendt til at være "Frivillighed i naturen" og "Biodiversitet" for naturprojekters vedkommende. Samtidig blev medfinansieringen sat ned til 30 % og der kom nye satser for frivillige timer, der indgår som medfinansiering. Forvaltningen foreslår at vi fortsætter med disse fokuspunkter og satser i 2026.

Der har været bedre søgning til puljen i 2025.

Sagsfremstilling

Vejle Kommune støtter via Natur- og stipuljen initiativer til naturpleje og friluftsliv med godt 200.000 kr. årligt. Puljen startede i 2007 og har siden da resulteret i samlet støtte på ca. 2,8 mio. fordelt på 179 bevillinger til projektudgifter på i alt 6,8 mio.

Både private og foreninger kan søge tilskud via puljen til natur- og friluftsp projekter på privat jord. Forvaltningen prioriterer projekterne efter de fokusområder, som Klima, Natur og Miljøudvalget fastlægger hvert år. For 2025 blev fokusområderne godkendt til at være "Frivillighed i naturen" og "Biodiversitet" for naturprojekters vedkommende.

Forvaltningen indstiller at fokusområderne for 2026 skal være de samme og vi fortsætter med de samme ansøgningskriterier.

10 ansøgere har søgt Natur og stipuljen i 2025 og 2 fik afslag, hvilket er en stigning fra 2024 hvor 8 søgte og 5 fik afslag. Man kan således konkludere at flere ansøgere i 2025 har søgt og at dem der har søgt, har forstået kriterierne for puljen.

Der kan fortsat søges om midler til at vedligeholde faciliteter eller stier, som tidligere har opnået støtte fra Natur- og Stipuljen.

Historik

Hvert år i november tager Klima-, Natur- og Miljøudvalget stilling til fokusområder for Natur- og stipuljen det kommende år.

Økonomi

Fokusområderne og satserne har ikke indflydelse på budgettet, der afsættes til Natur- og Stipuljen.

Klima og resiliensvurdering

Natur- og stipuljen bidrager med at kapacitetsopbygge lokalsamfund og er med til at understøtte deltagelse og samarbejde om naturtiltag og borgernes aktive udeliv.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at udvalget godkender forslaget om at fortsætte med de samme to fokusområder som sidste år, nemlig Frivillighed i naturen og Biodiversitet.

Beslutning

Godkendt.

Morten Skovlund var fraværende.

Punkt 199: Orientering vedrørende affaldsbeholdere i Vejle Midtby

07.00.00-A00-1-24

Resumé

Forvaltningen vil på mødet give en opdateret status på arbejdet med at fjerne affaldsbeholdere i gadebilledet i Vejle Midtby. Der er tidligere blevet givet en status den 5. maj 2025 jf. punkt 88.

Sagsfremstilling

Jf. Vejle Kommunes Regulativ for husholdningsaffald må affaldsbeholdere alene stå fremme i forbindelse med tømning og skal fjernes fra gaden/fortovet umiddelbart efter afhentning. Af Vejloven fremgår det desuden, at affald og beholdere ikke må stå således, at de hindrer færdsel i gadebilledet.

Forvaltningen har i efteråret 2025 gennemført opfølgning på, om de indgåede aftaler om fjernelse af beholdere er blevet overholdt. Opfølgningen har vist, at de berørte grundejere har overholdt aftalerne.

Ved indgåelse af disse frivillige aftaler er der fjernet 34 beholdere fra fortove m.m.

Øvrige grundejere, der ikke har indgået en frivillig aftale, er overdraget til Vejmyndigheden for en vurdering af næste skridt. Det drejer sig om 56 adresser. Det er en omfattende opgave ressourcemæssigt og omkostningsmæssigt at igangsætte denne opgave.

Vejmyndigheden, hvis opgaveportefølje ligger under Teknisk Udvalg, ønsker at give en orientering til Klima- Natur- og Miljøudvalget om muligheder og udfordringer ved at forfølge en fjernelse af affaldsbeholderne fra fortove m.m.

Alternativt kan der, hvis der er ønske om det, indkaldes til et kort fælles møde mellem Teknisk Udvalg og Klima- Natur- og Miljøudvalget.

Økonomi

Omkostninger til administrativ sagsbehandling forventes at være af større omfang.

Klima og resiliensvurdering

Ingen påvirkning.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning og det videre forløb besluttet

Beslutning

Taget til efterretning. Udvalget anbefaler at en kategorisering af de udestående forhold tages op af det nye udvalg.

Morten Skovlund var fraværende.

Punkt 200: Evaluering af pilotprojekt med udvidede åbningstider på genbrugspladser

07.04.00-P08-1-25

Resumé

Klima-, Natur- og Miljøudvalget godkendte 5. februar 2024, jf. pkt. 30, gennemførelsen af fire pilotprojekter, hvor forskellige udvidede åbningstider blev testet i 2024. Pilotprojekterne havde til formål at afdække effekterne ved at øge tilgængeligheden til genbrugspladserne. Efter afslutning af de fire pilotprojekter blev det besluttet at gennemføre endnu et pilotprojekt i 2025 med udvidet åbning fra kl. 18 til 20 fra mandag til fredag i juni, juli og august måned på alle fire genbrugspladser.

Forvaltningen vil på mødet fremlægge resultatet af pilotforsøget.

Sagsfremstilling

Klima-, Natur- og Miljøudvalget godkendte 5. februar 2024, jf. pkt. 30, gennemførelsen af fire pilotprojekter, hvor forskellige udvidede åbningstider blev testet i 2024. Pilotprojekterne havde til formål at afdække effekterne ved at øge tilgængeligheden til genbrugspladserne.

Efter afslutning af de fire pilotprojekter blev det besluttet at gennemføre endnu et pilotprojekt i 2025 med udvidet åbning fra kl. 18 til 20 fra mandag til fredag i juni, juli og august måned på alle fire genbrugspladser for aflevering af alle fraktioner. Pilotprojektet blev igangsat med formålet om at øge tilgængeligheden og yde bedre service for borgere og virksomheder, særligt i relation til håndtering af have-parkaffald.

Evaluering af pilotforsøget. Der er sket en evaluering ud fra antallet af besøgende i perioden fordelt på borgere og erhverv, samt om det har givet anledning til andre opmærksomheder.

Forvaltningen vil på mødet fremlægge resultatet af pilotforsøget.

Økonomi

Hvis udvalget, på baggrund af pilotforsøget, implementerer de udvidede åbningstider på genbrugspladserne (mandag til fredag til kl. 20.00) i juni, juli og august 2026, vil der være en økonomisk påvirkning på ca. 300.000 kr., som på nuværende tidspunkt ikke er indarbejdet i budgetrammen for 2026.

Klima og resiliensvurdering

Indførelsen af udvidede åbningstider forventes ikke at have negativ indvirkning på klima og resiliens.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at evalueringen tages til efterretning, og

at udvalget beslutter, hvorvidt de udvidede åbningstider, hvor genbrugspladserne har åbent til klokken 20.00 mandag til fredag, skal fortsætte i månederne juni, juli og august 2026.

Beslutning

Udvalget besluttede at forsøgsperioden forlænges med 1 år, hvorefter ordningen evalueres på ny.

Morten Skovlund var fraværende.

Punkt 201: Afsluttende orientering om EU-projektet "Circular Economy Beyond Waste"

07.00.00-P20-5-24

Resumé

Vejle Kommune har siden 2022 været en del af EU-projektet Circular Economy Beyond Waste, hvor kommunen har været med i delprojektet Borgersamling om mere bæredygtigt forbrug. Her har kommunen arbejdet med pilotprojektet Fælles om at dele, som udvalget fik en status på til udvalgs mødet den 31. marts 2025, jf. punkt 63.

Delprojektet Borgersamling blev den 31. oktober 2025 officielt afsluttet i EU-regi. Der er blevet arbejdet med pilotprojektet i tre spor, og forvaltningen giver en afsluttende status for delprojektet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Vejle Kommune har sammen med Region Syddanmark, Region Hovedstaden, Rudersdal Kommune og Frederiksberg Kommune deltaget i EU-delprojektet Borgersamling om mere bæredygtigt forbrug, som i første forløb mandede ud i 13 anbefalinger fra borgerne. Pilotprojektet er en udmøntning af borgersamlingens anbefaling 12 "Vi vil dele, bytte og genbrug - gør det nemt!", som Klima-, Natur- og Miljøudvalget d. 2. oktober 2023, jf. punkt 157, besluttede, at pilotprojektet "Fælles om at dele" skulle igangsættes på baggrund af.

Status

Formålet med projektet "Fælles om at dele" har været at afsøge mulighederne for at skabe delefællesskaber, så den enkeltes behov for ejerskab af f.eks. redskaber minimeres. Derved er vi med til at opretholde og udbygge vores fælles levestandard. Vi vil forsøge at skabe nogle mere bæredygtige forbrugsmønstre, og nedsætte det danske overforbrug af råstoffer. Det gøres ved at understøtte og synliggøre eksisterende muligheder for at dele/låne/leje forskellige ting. Samtidig undersøges muligheden for at identificere ildsjæle og potentielle samarbejdspartnere. Derudover skal der ydes vejledning til, hvordan man lokalt kommer i gang med deleordninger.

Det er der blevet arbejdet med gennem de tre projektspor:

1) Vise eksempel på deleordning via et deleskab

Der er udviklet et deleskab med tolv rum med genstande, som borgerne i Vejle Kommune gratis kan låne og dermed dele med hinanden. Formålet med deleskabet er at vise en løsning, der giver adgang til og gør det nemt for borgerne at anvende genstande og redskaber uden selv at være nødsaget til at købe dem. Deleskabet er lavet som et bibliotekslignende set-up, hvor man logger ind med MitID og derved får adgang til den/de ønskede genstande i skabet, som man kan bruge i op til 7 dage ad gangen.

I pilotprojektperioden har deleskabet været placeret i Nørremark centret fra april 2025 til og med oktober 2025. I denne periode har der været 40 log-ins, hvoraf 35 har været med udlån. Alle udlån er blevet returneret og feedbacken har været positiv. Symaskinen er den genstand, som har været mest populær, efterfulgt af værktøjet, herunder boremaskine og stiksav. Målgruppen har været meget bred aldersmæssigt og langt overvejende har brugerne været borgere fra lokalområdet. Kvinder i alderen 30 til 40 år har været de hyppigste brugere.

Deleskabet har givet anledning til mange dialoger med borgerne. Deleskabet fungerer desuden som en samtalestarter med borgerne om deleøkonomi og delefællesskaber.

2) Deleordninger i (grundejer)forening(er), lokalråd, mm.

Det andet projektspor har været med fokus på at indsamle viden om deleordninger i diverse grundejerforeninger samt lokalråd. I den forbindelse blev kommunens grundejerforeninger og lokalråd kontaktet med to budskaber:

1. om de allerede havde en deleordning og i så fald, om de ville udveksle erfaringer derfra
2. en håndsækning til opstart af en deleordning, for dem som ønskede sådan en.

Disse initiativer bidrager til det inspirationskatalog der findes på VejleShare, de vil bidrage til at andre foreninger og fællesskaber kan komme lettere i gang med lokale deleordninger.

Et eksempel på ovenstående er Skibet Lokalråd, der i forbindelse med deres klimapartnerskabsaftale med Vejle Kommune har sat fokus på bl.a. delefællesskaber. Lokalrådet har haft et ønske om at udvide de delefællesskaber, de allerede har, og det gør de i forbindelse med dette pilotprojekt. Et lignende set-up har været afsøgt med Givskud Lokalråd.

Foruden at samarbejde med Skibet Lokalråd, om at opstarte en ny/udvidet deleordning, har Ressourcer & Genbrug også samarbejdet med AAB om at opstarte en deleordning for de studerende, der bor i Bomuldsspinderierne - en ordning inspireret af Deleskabet.

Derudover er Ressourcer & Genbrug i den indledende fase med at understøtte opstart af en deleordning med et af kommunens plejecentre, som udover at inspirere til et mere bæredygtigt forbrug, også har potentiale til at skabe interaktioner på tværs af generationer.

3) VejleShare – en fællesplatform over delerelaterede emner generelt og i kommunen

Hjemmesiden VejleShare.dk skal eksistere som en fælles platform for Vejle Kommune, hvor viden, information og inspiration inden for deleøkonomi bliver samlet på en let tilgængelig måde, ét sted.

På VejleShare.dk kan man:

- Finde inspiration og eksempler på lokale delefællesskaber
- Få gode råd og guides til at komme i gang
- Læse om, hvordan deling kan organiseres – både formelt og uformelt

Foreningernes erfaringer med deleordninger er på VejleShare.dk blevet sammenfattet og omdannet til gode råd samt en vejledning til, hvordan man kan opstarte en deleordning og hvordan man kan overkomme de mulige barrierer, der kan være forbundet med det. Ligeledes har dialogerne med de kontaktede foreninger og lokalråd ført til, at flere har medvirket i at fortælle om deres ordning i form af en ”inspirationscase” med interview og billeder.

Fælles om at dele i Vejle Kommune-regi

Som nævnt indledningsvist er Fælles om at dele-projektet afsluttet i EU-regi, men der er brug for at erfaringerne fra pilotprojektet fastholdes og udvikles videre i Vejle Kommune.

Pilotprojektet har afdækket stor interesse for deleordninger rundt om i Vejle Kommune. Interessen for at opbygge delefællesskaber er der, men interessenterne oplever det er svært at komme i gang med delefællesskaber og der mangler ind i mellem økonomi til at komme i gang med ordningerne.

Der vil fremad blive arbejdet på at sikre en bred forankring af opgaven med at understøtte etablering af deleordninger og delefællesskaber i Vejle Kommune. Mulighederne for en bredere forankring vil blive afsøgt via et samarbejde med Klimasekretariatet, ULN teamet, Grønt Forum fra Teknik og Miljø og Idræt, Events og Fællesskaber i Kultur og Sundhed.

Økonomi

EU-projektet dækker 80.000 kr. til timer, og Vejle Kommune har selv bidraget med timer svarende til 80.000 kr. Der har desuden været afholdt mindre omkostninger til mødeforplejning og facilitering jf. punkt 63, den 31. marts på udvalgsrådet.

Klima og resiliensvurdering

Ved at fokusere på affaldsforebyggelse og forebyggelse af forbrug generelt, vurderes det, at der kan være flere positive afledte effekter, så som:

- Reduceret CO₂-udledning forbundet med produktion og fremstilling af produkter
- Bedre ressource udnyttelse ved at sikre større brug af eksisterende og allerede producerede genstande
- Reduceret CO₂-udledning ved afskaffelse af affald og genanvendelse af ressourcer
- Deleøkonomi og et bæredygtigt forbrug er en væsentlig del af affaldsforebyggelse
- Større indsigt i optimeret ressource brug blandt borgerne i kommunen

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Morten Skovlund var fraværende.

Punkt 202: Lukket: Beslutning om mulig udlejning af arealer på RCV

07.04.04-P21-1-25

Punkt 203: Lukket: Anlægsbevilling - Fremtidens genbrug i Vejle Kommune

07.01.00-A00-1-25

Punkt 204: Deltagelse i kommunale aktiviteter

00.22.00-A26-23-21

Resumé

Deltagelse i kommunale aktiviteter.

Sagsfremstilling

Af Vejle Kommunes Regulativ af 22. januar 2014 om byrådsmedlemmers vederlag og godtgørelse mv. fremgår af punkt 3, litra f, at der kan tillægges erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for varetagelse af andre kommunale hverv end møder, når deltagelsen sker efter anmodning fra byrådet eller byrådets udvalg.

- Besigtigelse Omløbsåen den 3. november 2025, fra kl. 12.30 - 13.00

Klima og resiliensvurdering

Ingen bemærkninger.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at udvalget drøfter, om der er behov for, at et eller flere medlemmer af udvalget varetager andre erhverv.

Beslutning

Godkendt.

Morten Skovlund var fraværende.

Punkt 205: Meddelelser

00.22.00-A26-23-21

Resumé

Meddelelser til og fra Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Klima og resiliensvurdering

Ingen bemærkninger.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at meddelelser deles.

Beslutning

Taget til efterretning.

Morten Skovlund var fraværende.

Punkt 206: Digital godkendelse af beslutningsprotokol

00.22.00-A26-23-21

Resumé

Beslutningsprotokol til digital godkendelse af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Sagsfremstilling

Beslutningsprotokollen underskrives digitalt ved at trykke på godkend i First Agenda.

Klima og resiliensvurdering

Ingen bemærkninger.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at beslutningsprotokollen godkendes.

Beslutning

Godkendt.